

Violența de gen care
afectează copiii și tinerii
migranți

Manualul formatorului

Publicație finanțată în cadrul Programului „Drepturi, egalitate și cetățenie” al Uniunii Europene (2014-2020).

© 2019 BRIDGE project

Declinarea răspunderii

Conținutul acestui manual reprezintă opiniile autorului. Autorul este singur răspunzător pentru conținut. Comisia Europeană nu acceptă nicio răspundere pentru modul de utilizare a informațiilor cuprinse în manual.

Cuprins

Mulțumiri.....	4
Introducere și contextul cursului	4
Obiectivele cursului	5
Pregătirea cursului; Lista de verificări.....	6
Adaptări la specificul local.....	6
Exerciții de energizare	6
Reflecții la încheierea zilei	6
Evaluări la încheierea zilei.....	7
Ziua 2 - Recapitulare.....	7
Testul preliminar, testul ex-post și evaluarea cursului.....	8
Materiale de referință suplimentare	8
Programul cursului.....	8
Modulul 1: Introducere.....	10
Modulul 2: VBG și copiii și tinerii	13
Modulul 3: Protecția și ocrotirea copiilor	18
Modulul 4: Indicii ale VBG; Impactul VBG	22
Modulul 5: Prevenirea VBG: Evaluarea riscului și construcția protecției	30
Modulul 6: Atenuarea riscului și planificarea acțiunilor	33
Sfârșitul zilei 1	34
Ziua 2 Bun venit	35
Modulul 7: Reacția la VBG.....	36
Modulul 8: Gestionarea cazului, trimitere și raportare	45
Modulul 9: Stresul traumatic indirect și secundar; protecția personală	47
Încheiere	49
Anexa 1: Materiale pentru facilitator	52
Anexa 1.0: Poveștile copiilor și tinerilor migranți.....	53
Anexa 1.1: Studii de caz VBG	56
Anexa 1.2: Pașii puterii	58
Anexa 1.3: Indicii, consecințe și rezistență la VBG - Studiu caz	64
Anexa 1.4: Convingeri și atitudini	65
Anexa 1.5: Evaluare înainte și după curs.....	66

Anexa 1.6: Evaluarea cursului.....	68
Anexa 2: Fișe de curs pentru participanți.....	70
Fișa de curs 2.0: Programul cursului.....	71
Fișa de curs 2.1 Definiții	73
Fișa de curs 2.2: Protecția și ocrotirea copiilor	78
Fișa de curs 2.3: VBG: Care sunt indiciile? Care sunt consecințele?.....	81
Fișa de curs 2.4: Prevenirea VBG: Evaluarea riscului și analiza contextului	84
Fișa de curs 2.5: Instrument pentru evaluarea riscului de VBG împotriva copiilor și tinerilor	86
Fișa de curs 2.6: Riscurile de VBG și atenuarea / prevenirea acestora	96
Fișa de curs 2.7: Reflecții la sfârșitul zilei 1	98
Fișa de curs 2.8: Reacția la VBG.....	99
Fișa de curs 2.9: Principiile dezvăluirii cazurilor de VBG.....	102
Fișa de curs 2.10: Studiu de caz.....	105
Fișa de curs 2.11: Jocuri de rol	106
Fișa de curs 2.12: Gestionarea cazului, trimitere și raportare	108
Fișa de curs 2.13: Cartarea serviciilor	109
Fișa de curs 2.14: Stresul traumatic indirect/secundar și protecția personală	112
Fișa de curs 2.15: Resurse	117

Mulțumiri

Acest manual a fost elaborat în cadrul proiectului „Building Relationships through Innovative Development of Gender-Based Violence Awareness in Europe (BRIDGE). BRIDGE este un proiect cu durată de doi ani implementat sub conducerea Biroului Regional pentru Europa al Fundației Terre des hommes în parteneriat cu Arsis - Association for the Social Support of Youth (Grecia), DCI - Defence for Children International (Belgia), Fedasil (Belgia), Kopin (Malta) și Terre des hommes România. Proiectul BRIDGE este finanțat în cadrul Programului „Drepturi, egalitate și cetățenie” al Uniunii Europene (2014-2020).

Scopul proiectului BRIDGE este de a consolida capacitatea de reacție la violența de gen (VBG) care afectează copii și tineri migranți în statele membre ale Uniunii Europene (UE). Studiile evidențiază nivelul alarmant al VBG la care sunt supuși copiii și tinerii migranți în Uniunea Europeană. Traficul, exploatarea sexuală, abuzul sexual și munca forțată fac parte din experiențele pe care le trăiesc migranții. În același timp, lipsa datelor, dar și a cunoștințelor și coordonării specialiștilor, pe de o parte, precum și nivelul scăzut de conștientizare în rândul copiilor și tinerilor migranți, pe de altă parte, fac deosebit de dificilă abordarea problemei VBG.

Proiectul BRIDGE urmărește atingerea următoarelor obiective specifice:

- Să dezvolte baza de date exacte cu privire la VBG asupra copiilor și tinerilor migranți;
- Să capaciteze specialiștii din domeniu în a-și crește gradul de conștientizare referitor la formele specifice de VBG în rândul copiilor și tinerilor migranți, precum și de a identifica și soluționa astfel de situații;
- Să sprijine și să promoveze colaborarea interinstituțională și cunoașterea fenomenului VBG ce poate afecta copiii și tinerii migranți - prin dezvoltarea comunităților de practicieni;
- Să echipeze copii și tinerii migranți cu capacitatea de a dezvolta relații pozitive și de a conștientiza și înțelege VBG, precum și să îi sprijine să raporteze, prevină, atenueze și soluționeze acest fenomen.

Dorim să mulțumim Programului „Drepturi, Egalitate și Cetățenie” al Uniunii Europene (2014-2020) pentru sprijinul acordat și pentru finanțarea proiectului. De asemenea, dorim să mulțumim tuturor experților în domeniul violenței de gen și al protecției împotriva acestui fenomen, care au contribuit cu timp și resurse la elaborarea acestui manual.

Introducere și contextul cursului

Acest program de formare face parte din proiectul BRIDGE, având următoarele scopuri:

- ✓ Dezvoltarea unei metodologii de culegere a datelor și a unui instrument mobil de culegere a datelor (IMCD)
- ✓ Implementarea sistemului de culegere a datelor cu ajutorul instrumentului IMDC în țările incluse în proiect
- ✓ Elaborarea unor curricule și a unor cursuri mixte, inclusiv e-learning
- ✓ Derularea unor campanii de conștientizare, proiectate și implementate în fiecare dintre cele patru țări din proiect
- ✓ Dezvoltarea unei comunități regionale de practicieni, prin Child Protection Hub.

Obiectivul acestui curs este de a dezvolta cunoștințele și capacitatea specialiștilor în protecția și îngrijirea copiilor din Grecia, Belgia, Malta și România de a preveni și identifica situațiile de VBG asupra copiilor și tinerilor migranți, precum și de a reacționa la astfel de situații. Componenta de formare a

formatorilor (ToT) din cadrul proiectului va permite formatorilor să își instruiască colegii, cu un potențial mai mare de replicare a rezultatelor proiectului, dincolo de persoanele din grupul țintă al acestui proiect. Specialiștii vor dobândi competențe și cunoștințe privind rolul specific care le revine prin lege în protecția copilului, competențe legate de implicarea copiilor, cunoștințe privind ocrotirea copiilor, precum și cunoștințe cu privire la problemele specifice legate de VBG asupra copiilor. Specialiștii vor juca rolul de agenți de multiplicare și de modele de urmat în profesia lor. Parteneriatul din cadrul proiectului va pleda pentru includerea materialelor de curs în programe oficiale de formare a specialiștilor din țările incluse în proiect. Cunoștințele dobândite de specialiștii în protecția și îngrijirea copiilor vor fi transferabile dincolo de acest proiect. Acest obiectiv este sprijinit și de disponibilitatea materialelor de curs în limbile țărilor participante, precum și de adaptarea materialelor la contextul local.

Obiectivele cursului

După parcurgerea cursului, participanții:

- ✓ Vor deține cunoștințele și capacitatea de a ridica gradul de conștientizare a formelor specifice de VBG și a impactului acestui fenomen în rândul copiilor și tinerilor migranți, precum și de a identifica și soluționa astfel de situații
- ✓ Își vor fi dezvoltat nivelul competențelor și cunoștințelor cu privire la rolul care le revine prin lege în protecția copiilor, precum și cunoștințele privind siguranța și protecția copiilor
- ✓ Vor fi elaborat strategii de prevenție a VBG în centrele de protecție ale copiilor
- ✓ Vor avea abilitatea de a identifica și aborda VBG în rândul copiilor și tinerilor migranți, folosind instrumente psihosociale pentru a trata traumele
- ✓ Vor fi dezvoltat abordări pentru a capacita copiii să raporteze; vor cunoaște mecanismele de referire, existente la nivel național
- ✓ Vor cunoaște abordări creative de lucru cu facilitatorii pentru tineret (doar pentru ToT)
- ✓ Vor ști cum să folosească platforma online ChildHub
- ✓ Vor deține competențele și materialele necesare pentru a susține cursul în țara din care provin.

Profilul participantului

Obiectivul acestui curs este de a dezvolta cunoștințele și capacitatea specialiștilor în protecția și îngrijirea copiilor de a preveni și identifica situațiile de VBG asupra copiilor și tinerilor migranți, precum și de a reacționa la astfel de situații.

Cum se folosește manualul formatorului

Fiecare modul al manualului formatorului cuprinde instrucțiuni cu privire la predare. Sunt folosite următoarele simboluri:

	Notă pentru facilitator:
	Ora
	Obiective
	Materiale

	Activități desfășurate de facilitator în pregătirea cursului
	PowerPoint
	Exercițiu de grup
	Studiu de caz

Metodologia de curs

Cursul este proiectat astfel încât să fie extrem de interactiv și practic.

Utilizarea Powerpoint

Fiecare modul are asociată o prezentare PowerPoint, instrucțiunile fiind cuprinse în manual.

Pregătirea cursului; Lista de verificări

	Activități pregătitoare desfășurate de formator	<ul style="list-style-type: none">✓ Informați cursanții cu privire la data, locul, programul și obiectivele cursului✓ Pregătiți fișele de curs pentru participanți✓ Centralizați toate informațiile necesare✓ Organizați toate materialele✓ Pregătiți exercițiile energizante✓ Pregătiți certificatele✓ Verificați dacă sala / clădirea unde va avea loc cursul este pregătită, inclusiv pauzele de prânz și de cafea
--	--	---

Adaptări la specificul local

Adaptați oricare exercițiu după caz, pentru a corespunde din punct de vedere cultural și contextual.

Exerciții de energizare

Întrucât utilizarea exercițiilor de energizare poate prezenta diferențe culturale, se recomandă prezentarea conceptului la începutul cursului. Dacă grupul este de acord, ați putea invita voluntari din grup să desfășoare exercițiile de energizare pe care le cunosc. Veți avea nevoie de patru exerciții de energizare pe zi (dimineața, după prima pauză, după masa de prânz, după a doua pauză). Dacă nu sunt voluntari, dar grupul dorește să facă exerciții de energizare, va trebui să creați dvs exercițiile.

Reflecții la încheierea zilei

La finalul fiecărei zile, cereți participanților să reflecteze. Cereți-le să se gândească la:

Ce sentimente au avut în timpul zilei 	Dacă s-au confruntat cu momente de stres sau cu provocări 	Cum au gestionat stresul
--	--	---

Scopul reflecției este de a prezenta participanților instrumentele de auto-conștientizare.

Evaluări la încheierea zilei

Poate fi de folos ca la finalul zilei să parcurgeți o evaluare rapidă a modului în care s-a desfășurat cursul. Unele sugestii:

Ținta de tir

Întrucât este sfârșitul zilei, mulțumiți participanților pentru timp și atenție. Pentru a înțelege dacă cursul se desfășoară corespunzător, desenați o țintă pe o foaie de flipchart. Explicați ideea de „a atinge ținta” și că doriți să aflați dacă cursul își atinge ținta, iar participanții simt că învață.

Cereți participanților să marcheze cu un punct pe țintă măsura în care simt că cursul își atinge sau ratează ținta.

Trimite SMS unui prieten

Cereți participanților să își imagineze că urmează să trimită unui prieten un SMS cu privire la curs. Ce ar scrie? Cereți-le să scrie SMS-ul pe un post-it pe care să îl lipească pe o foaie de flip-chart.

Un cuvânt / un gest

Formați un cerc. Fiecare persoană spune un cuvânt sau face un gest care reprezintă părerea sa despre ziua de curs.

Ziua 2 - Recapitulare

Începeți cu recapitularea zilei anterioare. Cereți participanților să spună cu voce tare ce își amintesc din cele învățate în ziua anterioară. Acest exercițiu ajută participanții să își amintească concepte importante însușite în ziua anterioară.

Dacă participanții doresc, le puteți cere să împărtășească cu întregul grup gândurile pe care le-au avut la sfârșitul primei zile.

Ce sentimente au avut în timpul zilei 	Dacă s-au confruntat cu momente de stres sau cu provocări 	Cum au gestionat stresul
--	--	---

Testul preliminar, testul ex-post și evaluarea cursului

Pentru a măsura nivelul învățării, facilitatorul trebuie să administreze un test preliminar și unul ex-post, pentru a determina măsura în care cursul a condus la sporirea cunoștințelor. De asemenea, la final se va face o evaluare a cursului.

Materiale de referință suplimentare

Materiale de referință suplimentare sunt disponibile în Anexa 2: Fișe de curs pentru participanți

Declinarea răspunderii

Conținutul acestui manual reprezintă opiniile autorului. Autorul este singur răspunzător pentru conținut. Comisia Europeană nu acceptă nicio răspundere pentru modul de utilizare a informațiilor cuprinse în manual.

Programul cursului

Curs: Ziua 1	
Ora	Modul
09:00 - 10: 30	Modulul 1: Bun venit și prezentări Modulul 2: VBG și copiii și tinerii migranți
Pauză	
10 :45-13 :00	Modulul 2: VBG și copiii și tinerii migranți (continuare) Modulul 3: Protecția și ocrotirea copiilor
Prânz	
14:00 - 15: 30	Modulul 4: Indicii ale VBG; Impactul VBG Modulul 5: Prevenirea VBG: Evaluarea riscului și construcția protecției
Pauză	
15:45 - 17: 00	Modulul 6: Atenuarea riscului și planificare acțiunilor Reflecții la încheierea zilei
Încheierea zilei	

Curs: Ziua 2

Ora	Modul
09:00 - 10: 30	Bun venit și recapitulare ziua 1 Modulul 7: Reacția la VBG
Pauză	
10 :45-13 :00	Modulul 7: Reacția la VBG (continuare) Modulul 8: Gestionarea cazului, trimitere și raportare
Prânz	
14:00 - 15: 30	Modulul 9: Stresul traumatic indirect și secundar; protecția personală
Pauză	
15:45 - 17: 00	Încheiere și pașii următori Utilizarea ChildHub Test ex-post și evaluare
Încheierea zilei	

Modulul 1: Introducere

Durata și subiecte 	60 minute <ol style="list-style-type: none">1.1 Bun venit și prezentări1.2 Logistică, convenții în cadrul grupului, obiective și program1.3 Test preliminar1.4 Protecție personală
	Obiective După parcurgerea modulului, participanții vor: <ul style="list-style-type: none">• Cunoaște programul și structura cursului și vor avea mai multe informații despre experiența și istoricul celorlalți participanți.• Conveni asupra confidențialității cursului și vor încheia acorduri în grup.
	Materiale <ul style="list-style-type: none">✓ Fișe de curs pentru participanți✓ Hârtie de flip-chart și markere✓ Bilețele autoadezive (post-it-uri)
	Activități pregătitoare desfășurate de facilitator <ol style="list-style-type: none">1. Verificați că sala este pregătită corespunzător și că fișele pentru cursanți sunt tipărite2. Desenați un arbore pe o foaie de flip-chart3. Tipăriți testul preliminar4. Tipăriți fișa de curs pentru participanți nr. 2.0

Instrucțiuni pentru facilitare

 Modulul 1 Slide-uri 1-3	1.1 Bun venit și prezentări: Pune-te în pielea mea (15 minute) Pasul 1: Spuneți bun-venit participanților și prezentați facilitatorul / facilitatorii. Pasul 2: Spuneți participanților că începeți cursul prin a face cunoștință unii cu ceilalți. Pasul 3: Cereți participanților să își scoată un pantof, dacă sunt dispuși. Dacă nu sunt dispuși, pot doar să arate pantoful celorlalți participanți. Pasul 4: Spuneți participanților că se vor prezenta cu ajutorul pantofilor. Vor comunica celorlalți participanți: <ol style="list-style-type: none">1. Numele și de unde vin la curs (organizația și localitatea)2. Rolul lor în organizația de unde provin3. Experiența de lucru cu copiii și tinerii migranți4. Experiența de lucru cu VBG5. Cât de mult au călătorit pentru a ajunge la curs6. Una dintre cele mai frumoase amintiri pe care le au în acest pantof <p>Facilitatorul va demara prezentările, pentru a oferi un model al activității. După încheierea prezentărilor, explicați participanților că, în acest curs, atenția se va concentra asupra înțelegerii experiențelor pe care le trăiesc copiii și tinerii migranți și modulului în care sunt afectați de violența bazată pe gen (VBG).</p>
---	---

Modulul 1

Slide-ul 4

1.2 Logistică, reguli în cadrul grupului, obiective și program 10 minute

Logistică (slide 4)

Prezentați participanților aspectele logistice al cursului, inclusiv:

- Localizarea facilităților (toalete, etc.)
- Orele pauzelor și meselor
- Localizarea ieșirilor de urgență

Reguli de grup (slide-ul 4)

Pasul 1: Explicați participanților că este important să aibă reguli de grup, pentru a asigura siguranța și confortul tuturor în timpul cursului.

Pasul 2: Implicați toți participanții într-un exercițiu de brainstorming cu privire la ce ar trebui să convină. Scrieți ideile pe flip-chart. Consolidați ideea de **confidențialitate** în cadrul grupului.

Este important ca toți participanții să fie de acord să păstreze confidențiale orice istorisiri personale de care iau cunoștință în timpul cursului.

Pasul 3: Lipiți coala cu convenții pe perete, unde va rămâne pe toată durata cursului.

Notă pentru facilitator:

Regulile trebuie să includă:

- ✓ Telefone mobile oprite sau pe modul silențios
- ✓ Fără laptopuri: Cursul este foarte interactiv, iar participanții vor primi fișe de curs și materiale pe care să ia notițe
- ✓ Respectarea programului: Vă rugăm, nu întârziati, întrucât orele și duratele programate sunt importante
- ✓ Respect: Respect pentru toate punctele de vedere; fără judecăți (de valoare)
- ✓ Participare: Toți sunt încurajați să participe activ
- ✓ Întrebări: Toate întrebările sunt binevenite

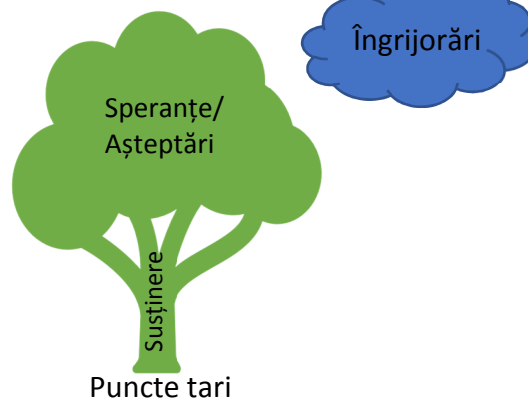

Modulul 1

Slide-ul 5

Obiective de învățare și așteptări de la curs (20 minute)

Pasul 1: Explicați să doriți să înțelegeți mai bine care sunt obiectivele de învățare ale participanților. Înainte de a începe exercițiul, facilitatorul a desenat un arbore pe o coală mare de hârtie, așa cum se vede alături / mai jos.

	<p>Puncte tari Cereți participanților să reflecteze asupra punctelor tari cu care vin la curs. Pe măsură ce participanții numesc puncte tari, scrieți cuvintele pe rădăcini. Arătați că împreună, ca grup, avem multe puncte tari și resurse pe care le putem folosi în timpul cursului.</p> <p>Susținere Cereți participanților să se gândească la ce îi ajută să învețe. Scrieți pe trunchiul arborelui cuvintele care ilustrează susținerea. Discutați despre faptul că, pentru a beneficia la maxim de un curs, avem cu toții nevoie de susținere.</p> <p>Speranțe, așteptări Întrebați participanții care le sunt așteptările de la curs. Ce speră să obțină / învețe? Scrieți aceste cuvinte pe frunzele arborelui. La fel ca fructele, ceea ce învățăm va crește și va deveni ceva ce putem lua cu noi și de care putem beneficia.</p> <p>Îngrijorări Cereți participanților să discute orice îngrijorări pe care le au cu privire la curs. Scrieți sau desenați aceste îngrijorări pe nori. Discutați faptul că, uneori, avem îngrijorări și preocupări. Acestea ne înconjoară, dar sperăm că se vor risipi cu ajutorul cursului.</p> <p>Program După ce participanții și-au prezentat gândurile, distribuiți Programul cursului (Fișa pentru participanți nr. 2.0). Parcurgeți programul și obiectivele de învățare.</p>
 Modulul 1 Slide-ul 6	<p>1.3 Test preliminar (15 minute)</p> <p>Înainte de începerea cursului, trebuie să parcurgem un scurt test preliminar. La sfârșitul cursului, vom parcurge un test ex-post. Astfel, vom putea cuantifica cunoștințele / competențele dobândite în urma cursului.</p>
 Modulul 1 Slide-ul 7	<p>1.4 Protecția personală în timpul cursului (1 minut)</p> <p>Încheiați acest prim modul explicând participanților că informațiile discutate pot fi tulburătoare, iar situațiile prezentate greu de ascultat. Pe toată durata cursului, facilitatorii vor fi pregătiți să asculte și să discute orice emoții puternice care pot apărea în rândul participanților.</p>

Modulul 2: VBG și copiii și tinerii

<p>Durata și subiecte</p> 	<p>150 minute</p> <p>2.1 Cine sunt copiii și tinerii migranți</p> <p>2.2 Ce este violența bazată pe gen</p> <p>2.3 Care este efectul VBG asupra copiilor și tinerilor migranți</p>
	<p>Obiective</p> <p>După parcurgerea modulului, participanții:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vor putea identifica cine sunt copii și tineri migranți • Vor avea un anumit nivel de cunoaștere a provocărilor cu care se confruntă copiii și tinerii migranți • Vor putea defini violența bazată pe gen și tipurile de VBG care afectează copiii și tinerii migranți
	<p>Materiale</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Fișe de curs pentru participanți ✓ Hârtie de flip-chart și markere ✓ Bilețele autoadezive (post-it-uri)
	<p>Activități pregătitoare desfășurate de facilitator</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pregătiți poveștile de viață ale copiilor și tinerilor migranți (vezi Anexa 1.0) 2. Tipăriți Anexa 1.1: Studii de caz VBG 3. Tipăriți Fișa de curs 2.1 Definiții

Instrucțiuni pentru facilitator

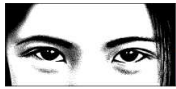
 <p>Modulul 2</p> <p>Slide-uri 8-17</p>	<p>2.1 Cine sunt copiii și tinerii migranți (10 minute)</p> <p>Prima parte a modulului are ca subiect prezentarea datelor cu privire la copiii și tinerii migranți.</p> <p>Facilitatorul va prezenta informațiile de pe slide-urile 8-16, subliniind numărul mare al copiilor migranți.</p> <p>Elemente esențiale care trebuie subliniate:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Numărul copiilor migranți ✓ Sex și sosiri: În general, sunt 4 băieți pentru fiecare fată ✓ Vârsta medie a copiilor însoțiți și neînsoțiți ✓ Țara de origine a copiilor însoțiți și neînsoțiți ✓ Rute de migrație ✓ Unde merg copiii
 <p>Exercițiu de grup</p>	<p>2.1 Exercițiu de grup: Poveștile de viață ale copiilor și tinerilor migranți (10 minute)</p> <p>Vezi Anexa 1.0</p> <p>După prezentarea datelor, facilitatorul va cere participanților să se ridice în picioare și să formeze un cerc. În continuare, facilitatorul distribuie poveștile de viață ale copiilor și tinerilor</p>

<p>Slide-ul 18</p>	<p>migranți. Cereți mai multor participanți să se ofere să citească poveștile de viață. Discutați-le cu întregul grup.</p> <p>Facilitatorul poate să întrebe:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ce sentimente vă provoacă ascultând aceste date și povești de viață?2. Cunoșteți amploarea fenomenului și numărul copiilor migranți? <p> Notă pentru facilitator:</p> <p>Cunoștințele esențiale transmise în această secțiune constau în informații și date cu privire la copiii și tinerii migranți, precum și în aducerea acestor date la viață prin intermediul poveștilor personale. Întrucât unele povești de viață pot fi dificil de ascultat, este important să reamintiți participanților de principiile protecției personale și de faptul că, dacă găsesc informațiile dificil de acceptat emoțional, pot / trebuie să discute cu facilitatorul.</p>
<p> Modulul 2 Slide-uri 19-20</p>	<p>2.2 Ce este violența de gen ? (60 minute)</p> <p>Această secțiune urmărește să faciliteze înțelegerea diferenței dintre gen și sex, precum și să stabilească definiția violenței de gen.</p> <p> Jocul genurilor (10 minute)</p> <p>Cereți participanților să se ridice în picioare. Desemnați o parte a sălii ca gen și cealaltă ca sex. Cereți participanților să se mute în zona gen sau în zona sex, în funcție de răspunsurile pe care le consideră corecte la întrebările / afirmațiile de mai jos (pe care dvs le citiți cu voce tare). Răspunsurile corecte sunt în paranteze.</p> <p>Întrebarea 1: Femeile pot da naștere copiilor, bărbații, nu (sex)</p> <p>Întrebarea 2: Femeile sunt de multe ori remunerate mai prost decât bărbații (gen)</p> <p>Întrebarea 3: Fetele sunt bune și blânde; băieții sunt duri și aventuroși (gen)</p> <p>Întrebarea 4: Femeile au ciclul menstrual, bărbații, nu (sex)</p> <p>Întrebarea 5: Femeile le place să vorbească despre ce simt; bărbații își țin sentimentele ascunse (gen)</p> <p>Întrebarea 6: Rolul femeii este să aibă grijă de copii; rolul bărbatului este să muncească (gen)</p> <p>Întrebarea 7: Femeile pot alăpta copii, bărbații, nu (sex)</p>
<p> Modulul 2 Slide-uri 21-22</p>	<p>După finalizarea exercițiului, discutați cu participanții diferențele dintre gen și sex. Apoi prezentați definițiile:</p> <p>Definiția genului:</p> <p>Genul este conceptul care descrie diferențele construite social dintre femei și bărbați, pe parcursul vieții acestora. Genul, laolaltă cu factorii cum sunt vârsta, rasa și clasa, influențează, printre altele, atributele, comportamentul, rolurile, puterea, necesitățile, resursele, constrângerile și șansele pe care o anumită societate se așteaptă să le aibă membrii săi. De asemenea, genul este un instrument analitic care ne permite să înțelegem mai bine factorii de vulnerabilitate, pentru a putea răspunde mai bine necesităților.¹</p> <p>Definiția sexului: Termenul „sex” se referă la caracteristicile biologice ale bărbaților și femeilor. Aceste caracteristici sunt congenitale (cu alte cuvinte, înnăscute), iar diferențele sunt limitate la funcțiile fiziologice reproductive.²</p>

¹ Violența sexuală și violența bazată pe gen: Curs de psiho-sociologie cu durată de două zile: Ghidul formatorului, IFRC, 2015.

² Ibid.

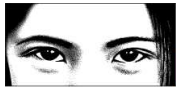
 <p>Modulul 2 Slide-ul 23</p>	<p>Definiții și tipuri de violența de gen (20 minute)</p> <p> Tipuri de VBG: Exercițiu de grup</p> <p>Pasul 1: Împărțiți participanții în două grupuri și denumiți un grup „băieți”, iar pe celălalt „fete”.</p> <p>Pasul 2: Cereți fiecărui grup să spună care sunt tipurile de VBG la care consideră că sunt supuși băieții și fetele. Cereți grupului să spună care cred că sunt definițiile tipurilor de VBG pe care le-au numit.</p> <p>Pasul 3: Cereți membrilor grupului să spună care sunt tipurile de VBG cele mai frecvent întâlnite în zonele unde lucrează.</p> <p>Pasul 4: Reveniți în plen și cereți celor două grupuri să prezinte ce au discutat.</p>
 <p>Modulul 2 Slide-uri 24-25</p>	<p>VBG - Definiție și tipuri (10 minute)</p> <p>În continuare, facilitatorul va prezenta definiția VBG și tipurile cele mai frecvent întâlnite de VBG împotriva copiilor și tinerilor. Distribuți Fișa de curs pentru participanți 2.1 - Definiții.</p> <p> Notă pentru facilitator:</p> <p>Obiectivul acestei secțiuni este de a sublinia faptul că, deși ne concentrăm atenția asupra VBG împotriva femeilor, aceasta poate fi îndreptată și împotriva băieților și fetelor. În timp ce situațiile de criză au un impact serios asupra tuturor copiilor și adolescenților, adolescențele se găsesc într-o situație de două ori periculoasă, din cauza inegalității generalizate între sexe. Conflictele și dezastrele amplifică inegalitățile preexistente de putere și valoare, iar lipsa relativă de putere cauzată de faptul că sunt și femei, și minore are ca efect un impact disproporționat al crizei asupra adolescentelor. Fetele, mai exact, adolescențele, sunt afectate disproporționat de mult de violența sexuală și de alte forme de VBG. Violența sexuală împotriva băieților este mult mai rar întâlnită decât cea împotriva fetelor. Cu toate acestea, există și, din cauza stigmatizării și normelor legate de gen, VBG/VBGS împotriva băieților rămâne în cea mai mare parte subraportată, iar mecanismele de asistență pentru supraviețuitorii de sex masculin sunt rareori disponibile. Actorii din domeniul protecției copiilor au responsabilitatea de a proteja atât fetele, cât și băieții împotriva violenței sexuale și VBG.³</p> <p>Facilitatorul va evidenția definițiile din fișa de curs pentru următoarele tipuri de VBG și le va discuta cu participanții. În secțiunea următoare, ne vom ocupa de vulnerabilitățile la VBG și de factorii care ajută copiii și tinerii să fie rezistenți.</p>

³Ghid pentru integrarea intervențiilor împotriva violenței bazate pe gen în acțiunile umanitare: Reducerea riscurilor, promovarea rezistenței și susținerea recuperării, Comitetul interinstituțional permanent, 2015.

	<pre>graph TD; A((Sexual Abuse Violence Rape)) --> B((Emotional & Physical Abuse)); B --> C((Trafficking & Forced Labour)); C --> D((Sexual Exploitation Forced Prostitution)); D --> E((FGM)); E --> F((Forced Marriage)); F --> A;</pre>
<p>Modulul 2 Slide-ul 26</p>	<p> Studii de caz (vezi Anexa 1.1) (20 minute)</p> <p>În continuare, facilitatorul va cere participanților să revină în grupurile mici, iar fiecare grup va primi un studiu de caz.</p> <p>Pasul 1: Fiecare grup va citi studiul de caz și va evidenția tipul de VBG la care consideră că este supus copilul/tânărul.</p> <p>Pasul 2: Grupurile vor citi studiul de caz în plen și va evidenția tipul de VBG la care consideră că este supus copilul/tânărul.</p>
<p>Modulul 2 Slide-uri 27-30</p>	<p>2.3 Amploarea problemei (10 minute)</p> <p>În încheierea acestui modul, facilitatorul va arăta că, deși datele privind amploarea VBG împotriva copiilor și tinerilor migranți lipsesc, este important ca fenomenul să fie abordat.</p> <p>Folosind slide-urile, facilitatorul va prezenta următoarele informații:</p> <ul style="list-style-type: none">• Un raport al ONU din 2018 a constatat că, din circa 1.300 de interviuri cu refugiați și imigranți din Libia, „majoritatea covârșitoare” a femeilor și adolescentelor mai mari au spus că au fost supuse violului în grup sau că au văzut cum alte femei și fete au fost luate pentru a fi supuse violenței sexuale. <p>Un studiu realizat în 2017 de partenerii Oxfam în Sicilia a evidențiat faptul că 30 din 31 de imigrante intervievate au raportat că au fost violate în Libia.</p> <p>UNICEF a raportat că aproape jumătate din 82 de refugiate și imigrante intervievate în 2017 au dezvăluit că au suferit violențe sau abuzuri sexuale pe ruta central-mediteraneeană.</p> <p>Un ONG a constatat că, dintre 125 de refugiate și imigrante de pe nava de căutare și salvare Aquarius intervievate în perioada 2016-2017, 12% au raportat că au fost supuse violenței sexuale în țara de origine, 22% în timpul călătoriei și 42% în Libia.</p> <p>Conform OIM, se estimează că 80% dintre femeile nigeriene care au ajuns în Italia pe mare în 2016 au fost traficate pentru exploatare sexuală. Surse: Națiunile Unite 2018, Oxfam 2017, UNICEF 2017, nepublicat 2018, OIM 2017.</p> <p>Alte date statistice:⁴</p> <p>Violența sexuală împotriva refugiaților și migranților – femei, bărbați, fete, băieți și persoane cu orientări sexuale, identități și exprimări de gen ori caracteristici sexuale diferite (SOGIESC) – pare a fi loc comun pe ruta central-mediteraneeană.</p>

⁴ „Peste un milion de suferințe”: Violența sexuală împotriva bărbaților și băieților pe ruta central-mediteraneeană către Italia, Women’s Refugee Commission (Comisa pentru femei refugiate), 2019.

Violența sexuală se exercită în modalități care implică și au efect atât asupra femeilor, cât și a bărbaților (și a fetelor și băieților).

Deși amploarea fenomenului este necunoscută, se cunoaște faptul că, în Italia, unii adolescenți refugiați și migranți, tineri și persoane cu SOGIESC sunt exploatați și abuzați sexual.

În continuare, facilitatorul va sublinia că există anumite motive pentru care nu se raportează incidentele:

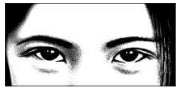
Una dintre provocările cu care ne confruntăm este lipsa raportării. Raportarea ne-ar permite să oferim servicii și să asigurăm protecția. Sub-raportarea este determinată de:

- Lipsa informațiilor privind modalitățile prin care pot fi raportate astfel de incidente
- Lipsa unor proceduri eficiente pentru identificarea cazurilor
- Pregătirea insuficientă a personalului pentru a putea recunoaște violența bazată pe gen

Notă pentru facilitator:

Obiectivul cursului este de a spori gradul de conștientizare a tuturor acestor elemente și de a începe să creăm medii în care există cunoștințe cu privire la VBG, se știe cum trebuie realizat un raport și ce servicii sunt disponibile și există un spațiu în care copiii și tinerii migranți se simt protejați și au curaj să raporteze.

Modulul 3: Protecția și siguranța copiilor

<p>Durata și subiecte</p> 	<p>75 minute</p> <p>3.1 Ce reprezintă protecția și siguranța copiilor 3.2 Exercițiul "Pasul puterii" 3.3 Standarde minime pentru protecția copiilor</p>
	<p>Obiective</p> <p>După parcurgerea modulului, participanții vor putea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifica factorii de vulnerabilitate și de rezistență la copii și tineri • Defini protecția și siguranța copiilor în raport cu VBG • Defini modul în care pot fi create spații protective pentru copii și tineri
	<p>Materiale</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Fișe de curs pentru participanți ✓ Hârtie de flip-chart și markere ✓ Bilețele autoadezive (post-it-uri)
	<p>Activități pregătitoare desfășurate de facilitator</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tipăriți Anexa 1.2 – Pașii puterii 2. Tipăriți Fișa de curs 2.2 - Protecția și ocrotirea copiilor

Instrucțiuni pentru facilitator

 <p>Modulul 3 Slide-uri 31-37</p>	<p>3.1 Ce este protecția copilului? 30 minute</p> <p>Pasul 1: Citiți următoarele afirmații:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Convenția cu privire la drepturile copilului protejează fiecare copil, de oriunde. Toți copiii, indiferent de situația lor juridică, naționalitate sau lipsa cetățeniei, au dreptul de a fi protejați împotriva vătămării, de a beneficia de servicii esențiale cum sunt îngrijirea sănătății și educația, de a nu fi despărțiți de familiile lor, precum și ca deciziile care îi afectează să fie luate ținând cont de interesul lor superior. • Protecția copiilor împotriva violenței, exploatării, abuzului și neglijării este o prioritate urgentă. <p>Pasul 2: Definiți protecția copilului</p> <p>Așa cum a convenit Grupul de lucru pentru protecția copilului, definiția protecției copilului este „prevenirea abuzului, neglijării, exploatării și violenței împotriva copiilor, precum și reacția la acestea”.</p> <p>Pasul 3: Definiți ocrotirea</p> <p><i>Terre des hommes definește ocrotirea (siguranța și protecția copiilor) ca fiind „responsabilitatea organizațiilor de a lua măsuri pentru ca personalul, activitățile și programele lor să nu cauzeze niciun fel de daune copiilor, cu alte cuvinte, minorii să nu fie</i></p>
--	--

supuși riscului de vătămare și abuz, iar orice suspiciune pe care organizația o are cu privire la siguranța copiilor din comunitățile în care lucrează să fie raportată autorităților competente”.

Aceasta include atât măsuri de prevenție, pentru a reduce la minim șansele de vătămare, cât și acțiuni de răspuns, pentru a asigura tratarea adecvată a incidentelor care pot avea loc. Ocrotirea presupune o îndatorire mai largă de apărare a copiilor, dincolo de simpla susținere a dreptului lor la protecție (conform definiției date de Convenția ONU cu privire la drepturile copilului din 1989), fiind mai degrabă legată de evitarea vătămării și de asigurarea bunăstării copiilor, mai degrabă decât de promovarea și protecția drepturilor copiilor în general.

Pasul 4: Puneți întrebarea

Care sunt barierele în calea protecției copiilor și tinerilor migranți în Europa?

Implicați toți participanții într-un exercițiu de brainstorming cu privire la bariere. Scrieți ideile pe flip-chart.

Pasul 5: Examinarea propriilor convingeri și atitudini

În continuare, vom examina unele dintre convingerile și atitudinile noastre în raport cu copiii și tinerii migranți. Exercițiul ne va ajuta să înțelegem mai bine care sunt unele dintre barierele care există în calea protecției copiilor în comunitățile în care lucrăm.

Rulați filmul de pe slide-ul 36. Discutați cu participanții constatările acestui mic studiu, conform cărui avem prejudecăți cu privire la copii și tineri pe baza aspectului acestora.

Exercițiu de grup

Împărțiți participanții în grupuri de circa 5 persoane. Cereți fiecărui grup să discute:

1. Care sunt prejudecățile care există în țara participanților față de copiii și tinerii migranți?
2. Care sunt unele dintre provocările cu care s-au confruntat personal lucrând cu diferite culturi și limbi străine?

Fiecare grup va nota răspunsurile pe o coală de flip-chart și va raporta în plen.

După prezentări, evidențiați faptul că unul dintre rolurile specialiștilor în protecția și îngrijirea copiilor constă în activitatea de promovare și apărare a drepturilor copilului.

Distribuiți participanților Fișa de curs 2.2 - Protecția și siguranța copiilor, ca material de referință.

Modulul 3

Slide-ul 38

3.2 Exercițiul „Power Walk” – “Pasul Puterii”(vezi Anexa 1.2) (30 minute)

Facilitatorul va explica participanților că vor efectua un exercițiu, pentru a ilustra unele dintre provocările cu care se pot confrunta copiii și tinerii.

Pasul unu

Facilitatorul conduce exercițiul Pasul puterii, așa cum este ilustrat în Anexa 1.2.

Discuție:

Obiectivul exercițiului este de a ilustra dinamica de putere, diviziunile și vulnerabilitățile care pot rezulta.

După încheierea exercițiului, facilitatorul va spune participanților că următorul pas este să examineze modalitățile prin care pot reduce vulnerabilitățile, pot introduce măsuri de protecție și siguranță și pot asigura spații protejate.

Modulul 3

Slide-uri 39-42

3.3 Standarde minime în protecția copiilor și cum pot fi îndeplinite acestea (15 minute)

Notă pentru facilitator:

În această secțiune, în funcție de nivelul de cunoaștere a limbii engleze de către participanți, aveți două opțiuni.

Pasul 1:

Opțiunea 1: Film pe tema protecției

Dacă participanții cunosc limba engleză suficient de bine, rulați filmul pe tema „Protecția copilului”, care evidențiază principiile și standardele minime de protecție. Deși filmul se concentrează asupra situațiilor de urgență, ilustrează standarde esențiale de protecție pe care trebuie să le respectăm în toate contextele.

Opțiunea 2: Prezentarea principiilor privind protecția copiilor

Dacă participanții nu cunosc suficient limba engleză, facilitatorul va prezenta principiile protecției enunțate în documentul „Standarde minime pentru protecția copiilor în acțiuni umanitare”.

Folosind sliduri-le din PowerPoint, facilitatorul va discuta importanța aplicării și respectării următoarelor principii de protecție:

Principiul 1: Evitați expunerea persoanelor la traume suplimentare ca urmare a acțiunii dvs

Principiul 2: Asigurați accesul persoanelor la asistență imparțială

Principiul 3: Protejați persoanele de traume fizice și psihice rezultate din violență și coerciție

Principiul 4: Ajutați persoanele să își ceară drepturile, să obțină remediile disponibile și să se recupereze din efectele abuzului

Principiul 5: Consolidați sistemele de protecție a copilului

Principiul 6: Consolidați rezistența copiilor în acțiuni umanitare

Pasul 2:

După utilizare opțiunii 1 sau 2, facilitatorul va discuta standardele specifice de protecție a copiilor în cazul violenței de gen.

Standardul este:

Toți copiii sunt informați cu privire la violența sexuală și la violența de gen și sunt și protejați împotriva acestor forme de violență, având acces la servicii de asistență pentru supraviețuitori corespunzătoare vârstei, sexului, stadiului de dezvoltare și dizabilității lor, precum și mediului cultural/religios din care provin.

Pasul 3:

În continuare, facilitatorul conduce o discuție cu privire la modalitățile prin care participanții consideră că pot atinge acest standard. Ce acțiuni trebuie să întreprindem?

Facilitatorul va nota toate ideile participanților pe o coală de flip-chart. După aceea va prezenta următoarele informații din Standardele minime pentru protecția copiilor.

Printre acțiunile cheie care trebuie întreprinse se numără:

1. Pregătire

- Colaborarea și coordonarea cu grupuri și actori din domeniul VBG
- Colectarea și analizarea informațiilor cu privire la riscurile de VBG existente
- Cartarea tipurilor și capacității prestatorilor de servicii formali și informali existenți

2. Intervenție

A. Atenuarea riscurilor

- Consolidarea capacității comunităților de a monitoriza și aborda riscurile de VBG/VBGS
- Monitorizarea continuă și abordarea riscuri de VBG/VBGS

B. Intervenție

- Definirea/consolidarea și actualizarea periodică a procedurii de referire
- Consolidarea capacității prestatorilor formali și informali de a oferi servicii adecvate pentru copii
- Servicii complete și adecvate de gestionare a cazurilor
- Asigurarea îngrijirii alternative, în conformitate cu legile și politicile naționale
- Oferirea de informații cu privire la drepturi și raportare

C. Prevenția

- Capacitarea și sprijinirea copiilor și persoanelor care îi îngrijesc, prin educație și formare
- Lucrul cu comunitățile, familiile și tinerii, pentru a aborda/soluționa normele sociale și culturale care stau la baza VBG/VBGS

Pasul 4:

După încheierea discuției, facilitatorul va anunța participanții că urmează să dezvolte activitatea pe baza acestor standarde și le va spune cum pot să le aplice în practică, în contextul în care lucrează

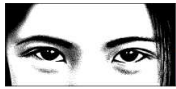

Modulul 4: Indicii ale VBG; Impactul VBG

<p>Durata și subiecte</p> 	<p>90 minute</p> <ul style="list-style-type: none">4.1 Risc și vulnerabilitate4.2 Indicii ale VBG4.3 Consecințele VBG4.4 Putere și rezistență4.5 Abordare centrată pe supraviețuitor și puncte tari
	<p>Obiective</p> <p>După parcurgerea modulului, participanții vor putea:</p> <ul style="list-style-type: none">• Defini riscurile la care sunt expuși copiii și tinerii migranți, precum și vulnerabilitățile acestora• Descrie indiciile de VBG• Evidenția impactul și consecințele VBG• Detalia importanța principiilor puterii și rezistenței în contextul lucrului cu copiii și tinerii migranți
	<p>Materiale</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Fișe de curs pentru participanți✓ Hârtie de flip-chart și markere✓ Bilețele autoadezive (post-it-uri)
	<p>Activități pregătitoare desfășurate de facilitator</p> <ol style="list-style-type: none">1. Pregătiți coli A4 pentru a le folosi în partea despre consecințele VBG2. Tipăriți Anexa 1.3 - Indicii, consecințe și rezistență la VBG - Studiu caz3. Tipăriți Fișa de curs 2.3 - VBG - Care sunt indiciile? Care sunt consecințele?

Instrucțiuni pentru facilitator

 <p>Modulul 4 Slide-uri 43-47</p>	<p>4.1 Risc și vulnerabilitate (25 minute)</p> <p>Pasul 1:</p> <p>Mai întâi, facilitatorul va rula filmul care ilustrează parcursul unei fete migrante. Nu există cerințe de cunoaștere a limbii pentru vizionarea filmului.</p> <p> Pas 2: Activitate de grup</p> <p>După vizionarea filmului, împărțiți participanții în 2 grupuri.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Cereți grupurilor să deseneze o imagine a unui copil/tânăr.2. Grupul va discuta care sunt factorii care fac ca un copil/tânăr să fie vulnerabil și expus riscurilor? Participanții pot folosi informațiile prezentate în film.
--	--

	<p>3. În continuare, grupul desenează sau scrie cuvinte în jurul imaginii copilului/tânărului, detaliind factorii care fac ca un copil/tânăr să fie vulnerabil și expus riscurilor.</p> <p>Pasul 3:</p> <p>Fiecare grup va prezenta în plen imaginile și gândurile cu privire la riscuri și vulnerabilitate. După prezentare, facilitatorul va adăuga informațiile necesare, subliniind că:</p> <p>Riscurile și vulnerabilitatea pot spori prin:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Istoric de afecțiuni mintale2. Traume anterioare sau în curs3. Istoric de abuz și neglijare4. Exploatare și VBG în timpul migrației5. Separarea de adulții protectori6. Lipsa sau inadecvarea serviciilor de asistență7. Sărăcia, conflictul și strămutarea8. Lipsa unui adăpost protector <p>Acestea sunt doar unele dintre aspectele care pot influența riscul și vulnerabilitatea și care măresc nevoia de servicii cuprinzătoare de protecție a copiilor.</p> <p> Pasul 4: Cine este expus riscurilor</p> <p>În încheierea acestei secțiuni, facilitatorul va distribui Studiul de caz din Anexa 2.3 (Exercițiu „Cine este mai expus riscului?”)</p> <ol style="list-style-type: none">1. Decideți dacă și de ce copilul este expus riscurilor .2. Ierarhizați scenariile în funcție de nivelul riscului (cel mai mare risc, al doilea ca nivel de risc, etc.). <p>Dați participanților circa 5 minute pentru acest exercițiu. În continuare, parcurgeți întrebările cu întregul grup, identificând cine și de ce este expus celui mai mare nivel de risc.</p>
 <p>Modulul 4 Slide-uri 48-51</p>	<p>4.2 Indicii ale VBG (20 minute)</p> <p>Facilitatorul va arăta că, în acest moment, participanții înțeleg unele dintre riscurile și vulnerabilitățile copiilor și tinerilor migranți și că, în continuare, urmează să examineze unele dintre semnele care indică prezența VBG.</p> <p>Film opțional (slide-ul 48)</p> <p>Dacă participanții cunosc limba engleză suficient de bine, facilitatorul va începe această secțiune cu filmul pe tema „Vulnerabilitate la și indicii ale VBG”.</p> <p>Pasul 1 Semnale de avertisment și zone de preocupare</p> <p>Facilitatorul va cere participanților să se gândească la unele semnale de avertisment sau aspecte îngrijorătoare cu privire la VBG.</p> <p>Pe baza răspunsurilor, facilitatorul subliniază următoarele semnale de avertisment sau aspecte îngrijorătoare cu privire la VBG.</p> <p>Urmăriți prezența oricăroră dintre semnele următoare, întrucât pot fi indicii că un copil este expus riscurilor și are nevoie de protecție:</p> <ol style="list-style-type: none">1. În orice situație în care există un indiciu ori un raport de abuz fizic sau sexual (de exemplu, vânătăi, infecții, etc.)2. În cazul în care copilul pare înspăimântat de părinți sau de alți adulți cu care călătorește

3. Copii care călătoresc singuri sau în grupuri, neînsoțiți de adulți
4. Copii care călătoresc cu adulți cu care nu sunt înrudiți, copii neînsoțiți de părinte sau tutore legal ori fete neînsoțite de părinți/tutore care călătoresc cu grupuri de bărbați sau băieți mai mari.
5. Părinții par neinteresați sau neștiutori de locul unde se află copilul lor sau de bunăstarea acestuia.
6. Copii înfometați sau necorespunzător îmbrăcați, iar părintele nu încearcă să obțină asistență.
7. Copii bolnavi, iar părinții refuză tratamentul.
8. Părinți agresivi fizic sau verbal cu copiii, în special dacă copilul este mai mic
9. Dacă un copil cere să fie despărțit de familie
10. Dacă un copil spune că este nefericit/maltratat.

Pe lângă aceste semne, pot exista anumite indicii fizice, emoționale și comportamentale care sugerează posibila existență a abuzului.

Pas 2: Activitate de grup pe tema „Indicii ale VBG”

Facilitatorul va împărți participanții în două grupuri:

1. Copii
2. Tineri

Prin brainstorming, fiecare grup va identifica indicii fizice, emoționale, sociale și comportamentale pe care le poate prezenta un copil sau tânăr; în continuare, concluziile vor fi prezentate în plen.

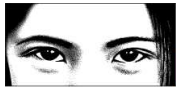
După cum va fi necesar, facilitatorul va prezenta următoarele informații:

Indicii fizice

- Durere, decolorare, inflamații, tăieturi, sângerare sau supurații în organele genitale, anus sau gură;
- Durere persistentă sau recurentă la urinare sau defecare;
- Accidente de incontinență urinară sau fecală neasociată obișnuinței cu olița/toaleta;
- Pierdere sau câștig în greutate;
- Lipsa îngrijirii personale;
- Emoționale și comportamentale

Indicii sociale

- Copilul călătorește cu adulți care nu par a-i fi rude.
- Fata călătorește cu un grup de bărbați sau băieți mai mari.
- Copii care se întâlnesc singuri cu un lucrător umanitar la ore neobișnuite.
- Copilul are deodată acces inexplicabil la bani, daruri, ajutor suplimentar, etc. (acest fapt poate fi un indiciu că copilul a fost victima abuzului sexual prin coerciție, tranzacție sau pentru supraviețuire).

	<p>Indicii comportamentale și emoționale: Copii, vârsta 5-9 ani⁵</p> <ul style="list-style-type: none">• Plânge, suspină, strigă dincolo de normal.• Se agață sau se atașează în mod neobișnuit de îngrijitori.• Refuză să plece din locuri „sigure”.• Dificultăți de somn sau doarme excesiv.• Pierderea abilității de a conversa, pierderea controlului vezicii, alte regresii de dezvoltare.• Afișează cunoștințe sau interes în acte sexuale neadecvate pentru vârsta sa.• Teama de anumite persoane, locuri sau activități ori de a fi atacat.• Comportament tipic copiilor mici (incontinență urinară sau dorește să fie îmbrăcat de părinți).• Refuză brusc să meargă la școală.• Își atinge des organele genitale.• Evită familia și prietenii sau, în general, se izolează.• Refuză să mănânce sau vrea să mănânce în permanență. <p>Indicii comportamentale și emoționale: Tineri, vârsta 10-19 ani⁶</p> <ul style="list-style-type: none">• Depresie (tristețe cronică), plâns sau inerție emoțională.• Coșmaruri (vise urâte) sau tulburări de somn.• Probleme școlare sau evitarea școlii.• Are manifestări de furie sau dificultăți în relațiile cu colegii, se bate, refuză să se supună autorității sau arată lipsă de respect față de autoritate.• Prezintă comportament de evitare, de retragere față de familie și prieteni.• Comportamente auto-distructive (droguri, alcool, autovătămare corporală).• Modificări în rezultatele școlare.• Prezintă tulburări de alimentație, cum ar fi alimentația permanentă sau refuzul hranei.• Gânduri sau tendințe suicidale.• Autovătămare.• Vorbește despre abuz, are amintiri bruște ale abuzului.
 <p>Modulul 4 Slide-uri 52-54</p>	<p>4.3 Consecințele VBG (15 minute)</p> <p>Pas 1: Facilitatorul va discuta cu participanții faptul că VBG poate avea consecințe pentru toată viața copilului sau tânărului.</p> <p>Pas 2: Pentru a ilustra consecințele VBG, facilitatorul va conduce următorul exercițiu.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Dați câte o coală A4 fiecărui participant și cereți-i să o împartă în 10 bilețele egale.2. Pe fiecare bilețel, participantul va scrie 1 lucru care este important sau semnificativ pentru el. Poate fi vorba despre lucruri pe care le dețin (telefon, mașină, etc.), principii (libertatea), călătorii, dragoste ori familie / prieteni.3. După ce participanții au scris câte un lucru pe fiecare bilețel, le întorc cu fața în jos, astfel încât să nu vadă scrisul. <p>În continuare, facilitatorul va citi următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Imaginați-vă că sunteți o fetiță în vârstă de 10 ani care își trăiește viața obișnuită. Pe neașteptate, aflați că a avut loc o lovitură de stat și trebuie să vă pregătiți să vă părăsiți casa.

⁵ Asistența pentru copiii supraviețuitori ai abuzului sexual, Ghid pentru prestatorii de servicii medicale și psihosociale în context umanitar, IRC, 2019.

⁶ Asistența pentru copiii supraviețuitori ai abuzului sexual, Ghid pentru prestatorii de servicii medicale și psihosociale în context umanitar, IRC, 2019.

Instrucțiuni: Participanții ridică și aruncă 2 bilețele, fără să citească ce scrie pe acestea. Au rămas cu 8 bilețele.

2. Vă pregătiți să părăsiți casa împreună cu familia, când un grup înarmat sparge ușa și îl împușcă pe tatăl dvs. Apoi vă răpesc pe dvs și pe mama dvs.

Instrucțiuni: Participanții se îndreaptă către dreapta și aruncă 2 dintre bilețelele vecinului, fără să citească ce scrie pe acestea. Au rămas cu 6 bilețele.

3. Dvs și mama dvs reușiți să scăpați de grupul înarmat, iar mama dvs află de existența unei călăuze care vă poate ajuta să ajungeți în Europa. Găsiți călăuza și acesta este de acord să vă ia cu el, dar nu aveți bani pentru amândouă. Mama dvs insistă să plecați singură și că va găsi bani curând pentru a vi se alătura.

Instrucțiuni: Participanții se îndreaptă către stânga și aruncă 2 dintre bilețelele vecinului, fără să citească ce scrie pe acestea. Au rămas cu 4 bilețele.

4. La sosirea în Europa, sunteți preluată de un bărbat care promite să aibă grijă de dvs. Acesta vă duce într-o casă unde vă confiscă toate bunurile și vă încuie într-o cameră. După o vreme, intră un bărbat care vă agresează sexual.

Instrucțiuni: Participanții iau 2 dintre propriile bilețele, fără să citească ce scrie pe acestea. Au rămas cu 2 bilețele.

5. Reușiți să scăpați din casă și găsiți un centru care acordă asistență copiilor. Sunteți îngrozită de ce vi s-ar putea întâmpla, așa că nu spuneți nimic despre cele întâmplate. Aveți coșmaruri și nu puteți dormi.

Instrucțiuni: Participanții iau ultimele 2 bilețele care le-au rămas și, fără să citească ce scrie pe acestea, aleg unul pe care să îl elimine. Au rămas cu 1 bilețel.

Participanții se pot uita pe bilețelul care le-a rămas.

Facilitatorul va cere participanților să citească pe rând ce scrie pe bilețelul care i-a rămas fiecăruia.

Reflecție:

Facilitatorul va cere fiecărui grup să reflecteze la ce au simțit în timpul exercițiului. Ce ați simțit când vi s-au confiscat lucruri care aveau semnificație pentru dvs? Ați simțit furie, durere, întristare?

Ce ați simțit cu privire la 1 lucru pe care vi l-au lăsat?

În continuare, facilitatorul va discuta impactul și consecințele pe termen lung pe care le poate avea VBG. Printre consecințe se numără:

A comite acte de violență sau a fi victime ale violenței

Depresie

Risc ridicat de comportament sexual

Folosirea dăunătoare a drogurilor și alcoolului

Adulții abuzați/neglijăți în copilărie sunt expuși unui risc mai mare de:

Nedivulgarea

Unul dintre efectele esențiale ale VBG constă în afectarea încrederii, iar acest fapt poate să influențeze capacitatea și dorința copilului de a divulga abuzul. Facilitatorul va evidenția faptul că deseori copiii nu divulgă VBG din cauză că:

- Copilului îi este teamă că va fi stigmatizat de comunitate.
- Copilului îi este teamă că va fi pedepsit de abuzator.
- Copilul nu înțelege că este supus abuzurilor.
- Copilul se teme pentru siguranța familiei sale.
- Copilul este în stare de șoc după un incident traumatizant.
- Copilului poate pur și simplu să îi fie teamă că va „intra în bucluc”.
- Copilul poate să se teamă că va pierde asistența/sprijinul, dacă raportează.
- Copilul poate avea îngrijorări legate de confidențialitate.
- Este posibil să nu aibă cui să raporteze.

În continuare, facilitatorul va discuta cu participanții și va arăta că, deși ne concentrăm atenția asupra riscului și vulnerabilității, trebuie să avem în vedere și punctele tari și reziliența.

Modulul 4

Slide-uri 55-57

4.4 Putere și reziliență (15 minute)

Pas 1: Facilitatorul va cere participanților să privească imaginea de pe slide.

Ce considerați că este reziliența și ce face ca un copil să fie rezilient?

În continuare, facilitatorul va defini rezistența.

Conform definiției date de Grupul de lucru pentru protecția copilului, reziliența este capacitatea persoanelor, familiilor și comunităților de a suporta adversități și de a își reveni în urma acestora.

Pas 2: Studiu de caz, Anexa 1.3 Indicii, consecințe și rezistență la VBG

În continuare, facilitatorul va împărți participanții în grupuri mici, pentru a lucra la studiul de caz în care vor agrega cunoștințele dobândite în acest modul.

Grupurile vor citi studiile de caz și vor identifica:

1. Care sunt riscurile cu care se confruntă și vulnerabilitățile pe care le prezintă copiii?

	<p>2. Care sunt unele dintre indiciile care pot sugera prezența VBG?</p> <p>3. Care sunt unele elementele de reziliență ale copiilor?</p> <p>Acordați 10 minute pentru discuții în grupuri. Continuați discuția în plen.</p>
 <p>Modulul 4 Slide-uri 58-60</p>	<p>4.5 Abordare centrată pe supraviețuitor și puncte tari (15 minute)</p> <p>Facilitatorul încheie acest modul cu o scurtă trecere în revistă a două dintre principiile esențiale pe care trebuie să le respectăm atunci când lucrăm cu cazuri de VBG și cu copii.</p> <p>Prima este o abordare centrată pe supraviețuitor, iar a doua este o abordare bazată pe puncte tari.</p> <p>Pas 1:</p> <p>Facilitatorul cere participanților să definească abordarea centrată pe supraviețuitor și abordarea bazată pe puncte tari.</p> <p>În continuare, facilitatorul completează răspunsurile, evidențiind că:</p> <p>Abordarea centrată pe supraviețuitor⁷ recunoaște faptul că fiecare persoană este unică, reacționează diferit la VBG și are nevoi diferite. Această abordare promovează respectul față de drepturile supraviețuitorilor, plasându-i în centrul sistemului de asistență. Abordarea centrată pe supraviețuitor trebuie aplicată de orice persoană care vine în contact cu supraviețuitorii, indiferent de rolul pe care îl au în comunitate sau de profesia pe care o exercită.</p> <ul style="list-style-type: none">• Demonstrați respect, arătând grijă, tratând supraviețuitorul cu demnitate și respectându-i deciziile.• Păstrați confidențialitatea.• Asigurați protecția supraviețuitorului.• Aplicați aceste principii fără discriminare. <p>Abordarea bazată pe puncte tari este cea în care atenția se concentrează asupra punctelor forte și rezilienței copilului sau tânărului, nu doar asupra provocărilor și riscurilor cu care s-a confruntat acesta.</p> <p>Pentru a ilustra abordarea bazată pe puncte tari și impactul acesteia, facilitatorul va citi următorul studiu de caz:</p> <p> Studiu de caz⁸</p> <p>Gajari are 16 ani și este din Bangladesh. Este minoră neacompaniată, întrucât ambii ei părinți s-au înecat în timpul traversării către Europa. Pentru a supraviețui, a fost nevoită să se mute cu o altă familie din Bangladesh, dar acolo a fost maltratată. O puneau să facă toate muncile casei și o băteau ori de câte ori aveau chef. Unul dintre bărbații din casă a violat-o în două rânduri. Recent, familia a început să organizeze adunări în casă. În timpul adunărilor, o încurajează pe Gajari să întrețină relații sexuale cu un bărbat pe care nu îl cunoaște. Gajari bănuiește că bărbatul plătește familiei pentru favorurile sexuale. Lui Gajari îi este prea teamă ca să refuze. Vecinii știu că Gajari este supusă abuzurilor și, într-o zi, o femeie din aceeași clădire vine să vorbească cu ea și încearcă să o convingă să meargă la poliție. Femeia îi spune lui Gajari că abuzurile nu vor înceta și că este îngrijorată pentru ea. Gajari neagă faptul că familia o supune abuzurilor și spune că totul este în regulă.</p> <p>Cereți participanților să speculeze de ce refuză Gajari ajutorul?</p> <p>Printre motive ar putea fi următoarele:</p>

⁷ UNHCR, PREVENIREA ȘI REACȚIA LA SGBV, Manualul formatorului, 2016.

⁸ Adaptare după UNHCR, PREVENIREA ȘI REACȚIA LA SGBV, Manualul formatorului, 2016.

Lui Gajari îi este prea frică să vorbească. Poate este amenințată că, dacă vorbește cu alte persoane despre ce se întâmplă, va fi supusă și altor violențe.

Nu are încredere că autoritățile o vor ajuta și nu are unde să se ducă.

Poate că se teme că nu va avea unde să locuiască dacă familia o dă afară.

Întrebați participanții ce ar putea face vecinii pentru a o ajuta pe Gajari?

Rezumați răspunsurile pe bilețele autoadezive. Printre exemple s-ar putea număra:

Să nu o judece

Să continue să ia contactul cu ea, încercând să o cunoască mai bine

Să îi ofere date de contact, în caz că dorește să ceară ajutor

Să nu îi spună ce trebuie să facă, ci să îi spună care sunt posibilitățile de a găsi ajutor

Citiți a doua parte a studiului de caz

Gajari se simte izolată și înspăimântată, nevăzând nicio cale de scăpare din situația în care se află. Starea sa de sănătate este precară și are dureri cronice în abdomenul inferior. De fiecare dată când merge la centrul medical, asistenta îi prescrie antibiotice și analgezice și o trimite acasă. Asistenta bănuiește că ceva nu este în regulă, dar nu deschide subiectul.

Întrebați participanții care ar putea fi barierele care o împiedică pe Gajari să vorbească cu asistenta?

Aveți grijă să fie evidențiate următoarele idei:

Posibil ca nivelul de confidențialitate să nu fie suficient.

Posibil ca în clinică să nu existe un spațiu care să permită o conversație privată.

Poate că Gajari nu știe că poate semnaliza această problemă la clinică.

Poate că Gajari nu îndrăznește să deschidă subiectul deoarece cadrul medical este bărbat.

Întrebați participanții ce poate face cadrul medical pentru a o ajuta pe Gajari?

Aveți grijă să fie evidențiate următoarele idei:

O întrebă pe Gajari despre situația ei familială.

O întrebă pe Gajari dacă are probleme despre care vrea să discute.

Arată empatie și încearcă să-i câștige încrederea lui Gajari.

Nu emite judecăți.

Oferă informații cu privire la diverse servicii la care Gajari poate apela.

Îi oferă lui Gajari informații, de exemplu, cu privire la procesul de trimitere, serviciile oferite și regulile de confidențialitate.

- O întrebă pe Gajari ce merge bine în viața ei și dezvoltă pe baza oricăror puncte tari și a rezistenței acesteia.

Discutați cu participanți evidențiind faptul că acestea sunt principiile unei abordări centrate pe supraviețuitor și bazate pe puncte tari.

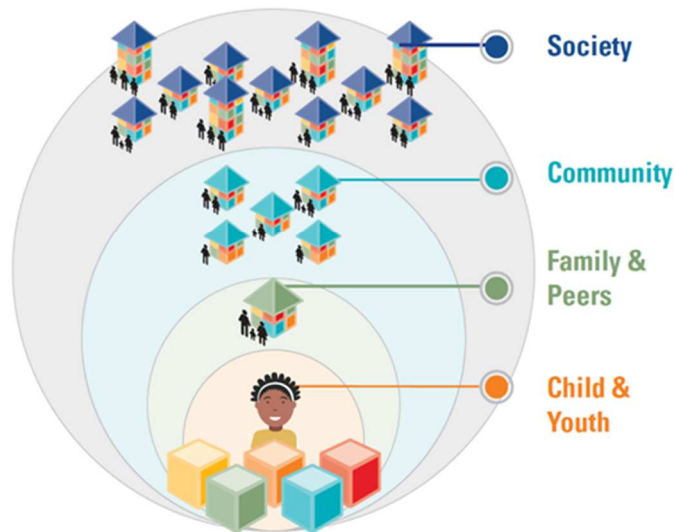
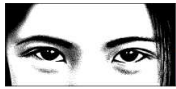
Concluzionați modulul cu o discuție privind schimbările sau adaptările pe care participanții simt că trebuie să le facă în situațiile în care încercă să aplice o abordare centrată pe supraviețuitor și bazată pe puncte tari.

Modulul 5: Prevenirea VBG: Evaluarea riscului și realizarea protecției

Durata și subiecte 	45 minute 5.1 Evaluarea riscului și analiza contextului 5.2 Evaluarea punctelor tari și protecției
	Obiective După parcurgerea modulului, participanții vor putea: <ul style="list-style-type: none">• Să realizeze o evaluare a riscurilor la locul lor de muncă• Să înțeleagă modelul social-ecologic și cum să evalueze atât riscurile, cât și factorii de protecție
	Materiale <ul style="list-style-type: none">✓ Fișe de curs pentru participanți✓ Hârtie de flip-chart și markere✓ Bilețele autoadezive (post-it-uri)
	Activități pregătitoare desfășurate de facilitator <ol style="list-style-type: none">1. Pregătiți Fișa de curs 2.4 - Prevenirea VBG: Evaluarea riscului și analiza contextului2. Pregătiți Fișa de curs 2.5 Instrument pentru evaluarea riscului de VBG împotriva copiilor și tinerilor

Instrucțiuni pentru facilitator

 Modulul 5 Slide-uri 61-62	5.1 Evaluarea riscului și analiza contextului (30 minute) Facilitatorul va comunica participanților că în acest modul vor aprofunda înțelegerea riscurilor la care sunt expuși copiii și tinerii în domeniile în care lucrează fiecare dintre ei. Vom folosi un instrument de evaluare a riscurilor pentru a determina riscul și, în continuare, un instrument suplimentar cu care vom începe să analizăm punctele tari. După cum arată Modelul socio-ecologic al UNICEF și Cadrul de asistență pentru bunăstare al Thd, există 4 niveluri contextuale care trebuie înțelese și evaluate pentru a putea oferi copiilor programe și asistență eficace și eficiente. Aceste niveluri sunt individual, relațiile, comunitatea și societatea.
---	--

Printr-un model ca acesta, putem începe să explorăm experiența completă a copilului și putem începe să introducem standarde de protecție atât la nivelul prevenției, cât și al intervenției.

Facilitatorul va evidenția faptul că Modelul oferă și un cadru pentru identificarea indiciilor care ne ajută să înțelegem:

La nivel individual: Care sunt istoricul personal și factorii de risc care pot spori probabilitatea ca un copil sau un tânăr să devină victima VBG. De asemenea, putem evalua factorii de protecție și punctele tari/factorii de reziliență ai persoanei.

Relațiile personale, cum sunt familia, prietenii, partenerii intimi și colegii, pot influența riscul de a deveni victimă a VBG. De asemenea, putem evalua factorii de protecție și punctele tari/factorii de reziliență ai persoanei.

Și **contextul comunitar** în care se manifestă relațiile, cum ar fi școala, cartierul sau locul de muncă, influențează VBG. Printre factorii de risc se numără sărăcia, migrația ori existența traficului și exploatării. De asemenea, putem evalua factorii de protecție și punctele tari/factorii de rezistență ai persoanei.

Factorii sociali și culturali influențează măsura în care VBG este încurajată sau inhibată. Aici este inclusă existența legilor și reglementărilor cu privire la VBG, a politicilor economice și sociale, precum și a normelor sociale și culturale, cum sunt cele legate de dominația bărbaților asupra femeilor, dominația părinților asupra copiilor sau cele care aprobă VBG.

Cu ajutorul unei serii de întrebări, acest instrument de evaluare vă va ghida în parcurgerea celor patru niveluri, pentru a putea începe să evaluați riscul de VBG prezent în contextul dvs.

Cartarea contextului

Facilitatorul va împărți participanții în grupuri mici. Structura grupurilor va depinde de țara de unde provin sau de contextul în care lucrează participanții. Dacă toți membrii unui grup sunt din aceeași țară, împărțiți-i pe grupe în funcție de profesie. Dacă sunt toți din aceeași profesie sau organizație, împărțiți-i aleatoriu.

	<p>Fișa de curs 2.4 - Prevenirea VBG - Evaluarea riscului și analiza contextului</p> <p>2.5 - Instrument pentru evaluarea riscului de VBG asupra copiilor și tinerilor Participanții vor realiza o evaluare a riscului și o analiză a contextului în domeniul în care lucrează. Grupurile vor răspunde tuturor întrebărilor prezentate în evaluare și vor completa formularul de analiză a riscului de VBG. Întrucât acesta este un exercițiu lung, facilitatorul se va deplasa de la grup la grup, pentru a afla dacă participanții au nevoie de ajutor sau au întrebări.</p> <p>După ce finalizează analiza, fiecare grup își prezintă constatările în plen.</p>															
<p>Modulul 5 Slide-ul 63</p>	<p>5.2 Evaluarea punctelor tari și rezilienței (15 minute)</p> <p>Așa cum s-a arătat în modulul anterior, trebuie să evaluăm nu doar riscurile, ci și punctele tari și resursele. După prezentarea riscurilor, cereți participanților să revină în grupurile mici și să carteze punctele tari prezente și resursele disponibile acolo unde lucrează.</p> <p>Cereți fiecărui grup să prezinte în plen unele dintre punctele tari și resursele pe care le-au identificat.</p> <table border="1" data-bbox="437 846 1394 1151"><thead><tr><th>Grup</th><th>Puncte tari</th><th>Resurse</th></tr></thead><tbody><tr><td>Indivizi</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Persoane cunoscute</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Comunitate</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Societate</td><td></td><td></td></tr></tbody></table>	Grup	Puncte tari	Resurse	Indivizi			Persoane cunoscute			Comunitate			Societate		
Grup	Puncte tari	Resurse														
Indivizi																
Persoane cunoscute																
Comunitate																
Societate																

Modulul 6: Atenuarea riscului și planificarea acțiunilor

<p>Durata și subiecte</p> 	<p>50 minute</p> <p>6.1 Atenuarea riscului 6.2 Planificarea acțiunilor</p>
	<p>Obiective</p> <p>După parcurgerea modulului, participanții vor putea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Să proiecteze un plan de atenuarea riscului și de prevenire a producerii VBG. • Să elaboreze un plan de acțiune pe care să îl ducă la locul de muncă.
	<p>Materiale</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Fișe de curs pentru participanți ✓ Hârtie de flip-chart și markere ✓ Bilețele autoadezive (post-it-uri)
	<p>Activități pregătitoare desfășurate de facilitator</p> <p>1. Pregătiți Fișa de curs 2.6 - Atenuarea / prevenirea riscului</p>

Instrucțiuni pentru facilitator

 <p>Modulul 6 Slide-uri 64-65</p>	<p>6.1 Atenuarea riscului (25 minute)</p> <p>Următorul modul apelează la toate cunoștințele dobândite în timpul zilei de curs, obiectivul fiind elaborarea unui plan de atenuare a riscului sau de prevenție a VBG, cu scopul de a împiedica producerea VBG sau de a asigura condițiile în care serviciile pe care le oferim și locurile noastre de muncă sunt atât bazate pe puncte tari, cât și centrate pe supraviețuitor.</p> <p>Cereți participanților să revină în grupurile mici din modulul anterior și distribuiți Fișa de curs 2.6 – Riscurile de VBG și atenuarea / prevenirea acestora.</p> <p>În cadrul acestui exercițiu, participanții vor:</p> <table border="1" data-bbox="438 1590 1380 1803"> <tr> <td>1. Selecta unul dintre riscurile identificate</td> </tr> <tr> <td>2. Selecta o strategie de atenuare</td> </tr> <tr> <td>3. Elaborarea unui plan de implementare</td> </tr> <tr> <td>Pasul 1:</td> </tr> <tr> <td>Pasul 2:</td> </tr> <tr> <td>Pasul 3:</td> </tr> </table> <p>Încurajați participanții să fie creativi în planificare și la prezentarea planului în plen</p> <p>Cereți fiecărui grup să prezinte în plen și apoi discutați cum vor pune în practică planurile atunci când se vor întoarce la lucru.</p>	1. Selecta unul dintre riscurile identificate	2. Selecta o strategie de atenuare	3. Elaborarea unui plan de implementare	Pasul 1:	Pasul 2:	Pasul 3:
1. Selecta unul dintre riscurile identificate							
2. Selecta o strategie de atenuare							
3. Elaborarea unui plan de implementare							
Pasul 1:							
Pasul 2:							
Pasul 3:							

 Modulul 6 Slide-ul 66	6.2 Planificarea acțiunilor (25 minute) Ultima parte a zilei are ca subiect planificarea acțiunilor. Fiecare participant completează secțiunea „Planificarea acțiunilor” din Fișa de curs. Participanții vor identifica: Prevenirea riscului de VBG Implementarea unei abordări centrate pe supraviețuitor și bazată pe puncte tari Cereți tuturor participanților să își prezinte și să discute planul de acțiune.

Sfârșitul zilei 1

 Sfârșitul zilei 1 Slide-uri 67-68	Sfârșitul zilei 1 (25 minute) Întrebări: Întrebați participanții dacă au nelămuriri. Reflecție: Cereți participanților să își noteze reflecțiile pe Fișa de curs 2.7 - Reflecții la încheierea zilei. Evaluare folosind instrumentele din introducere, completați evaluarea la încheierea zilei Amintiți participanților ora la care începe cursul în ziua următoare.
---	--

Ziua 2 Bun venit

Durata: 	30 minute
	Obiective Obiectivul acestei secțiuni este e a spune bun-venit participanților la ziua a doua de curs.
	Materiale <ul style="list-style-type: none"> ✓ Fișe de curs pentru participanți ✓ Hârtie de flip-chart și markere ✓ Bilețele autoadezive (post-it-uri) ✓ Minge
	Activități pregătitoare desfășurate de facilitator Niciuna

Instrucțiuni pentru facilitator

 Bun venit Ziua 2 Slide-ul 69	<p>Facilitatorul salută participanții la ziua a doua și prezintă un rezumat al subiectelor zilei.</p> <p>Pentru încălzirea participanților, cereți-le să se ridice și să formeze un cerc. O persoană va lua mingea și va spune un lucru pe care l-a învățat în ziua anterioară. Apoi va arunca mingea altui participant care va spune un lucru pe care l-a învățat. Continuați astfel până când toți participanții au ocazia să spună un lucru pe care l-au învățat.</p>			
 Bun venit Ziua 2 Slide-ul 70	<p>Verificarea emoțiilor</p> <p>Întrucât o parte din materialul de curs este foarte sensibil și poate stârni emoții, este important să verificați acest lucru cu participanții. Facilitatorul va întreba dacă dorește cineva să vorbească despre reflecțiile sale de la încheierea zilei precedente.</p> <table border="1" data-bbox="435 1624 1385 1827"> <tr> <td data-bbox="435 1624 746 1827"> Ce emoții au avut în timpul zilei? </td> <td data-bbox="746 1624 1074 1827"> S-au confruntat cu momente de stres sau cu provocări? </td> <td data-bbox="1074 1624 1385 1827"> Cum ați gestionat stresul? </td> </tr> </table> <p>Discutați cu participanții orice emoții, stres sau provocări care au apărut în ziua precedentă și, în continuare, expuneți strategii de gestionare a stresului.</p> <p>Facilitatorul va comunica participanților că modul în care gestionăm stresul este extrem de important în contextul VBG și că urmează un modul în care se va discuta despre stresul traumatic indirect și secundar.</p>	Ce emoții au avut în timpul zilei? 	S-au confruntat cu momente de stres sau cu provocări? 	Cum ați gestionat stresul?
Ce emoții au avut în timpul zilei? 	S-au confruntat cu momente de stres sau cu provocări? 	Cum ați gestionat stresul? 		

Modulul 7: Reacția la VBG

Durata și subiecte 	150 minute (2,5 ore cu pauză) 7.1 Principii de bază în lucrul cu supraviețuitorii VBG 7.2 Convingeri și atitudini de bază 7.3 Lucrul în medii transculturale 7.4 Crearea unui spațiu protector 7.5 Sprijinirea unui copil care dezvăluie cazuri de VBG
	Obiective După parcurgerea modulului, participanții vor putea: <ul style="list-style-type: none">• Să identifice principiile de bază în lucrul cu supraviețuitorii VBG• Să își examineze convingerile și atitudinile de bază• Conștientiza specificul lucrului în medii transculturale• Proiecta un plan de acțiune pentru crearea unui spațiu protector• Dețină abilitățile și competența necesare pentru a sprijini copiii care dezvăluie cazuri de VBG
	Materiale <ul style="list-style-type: none">✓ Fișe de curs pentru participanți✓ Hârtie de flip-chart și markere✓ Bilețele autoadezive (post-it-uri)
	Activități pregătitoare desfășurate de facilitator <ol style="list-style-type: none">1. Pregătiți Anexa 1.4 – Convingeri și atitudini de bază2. Pregătiți Fișa de curs 2.8 - Reacția la VBG3. Pregătiți Fișa de curs 2.9 - Principii în dezvăluirea cazurilor de VBG4. Pregătiți Fișa de curs 2.10 - Studiu de caz5. Pregătiți Fișa de curs 2.11 - Jocuri de rol

Instrucțiuni pentru facilitator

 Modulul 7 Slide-uri 71-73	7.1 Principii de bază în lucrul cu supraviețuitorii ai VBG (20 minute) Înainte de a începe modulul, distribuți Fișele de curs 2.8 - Reacția la VBG și 2.9 - Principii în dezvăluire Facilitatorul va comunica faptul că modulul se concentrează asupra celor mai bune modalități de a reacționa și sprijini dezvăluirea situațiilor de VBG. Primul pas este înțelegerea principiilor esențiale în lucrul cu supraviețuitorii VBG. Printre acestea:
---	--

Facilitatorul va parcurge împreună cu participanții definițiile din fiecare categorie și va sublinia faptul că obiectivul este de a consolida rezistența copiilor și tinerilor.

Definițiile sunt:

1. Promovarea interesului superior al copilului/tânărului

Interesul superior al copilului/tânărului este esențial pentru o bună îngrijire. Un aspect fundamental în urmărirea interesului superior al copiilor și tinerilor este asigurarea protecției fizice și emoționale a acestora, cu alte cuvinte, a stării lor de bine, pe toată durata îngrijirilor și tratamentului. Toate acțiunile trebuie să fie întreprinse altfel încât să nu fie niciodată compromise dreptul la protecție și dezvoltarea copiilor și tinerilor.

2. Asigurarea siguranței și confortului

Siguranța, protecția și confortul supraviețuitorului reprezintă prioritatea numărul unu. Copiii și tinerii care dezvăluie situații de VBG au nevoie de alinare, încurajare și sprijin din partea prestatorilor de servicii.

3. Asigurarea unui nivel corespunzător de confidențialitate

Informațiile cu privire la abuzul la care a fost supus copilul/tânărul trebuie culese, folosite, comunicate și arhivate în condiții de confidențialitate. Acolo unde prestatorii de servicii au obligația legală să sesizeze autoritățile cu privire la cazurile de abuz împotriva copiilor, procedurile legale de sesizare trebuie comunicate copiilor și îngrijitorilor acestora înainte de începerea serviciilor. În situațiile în care sănătatea sau siguranța copilului sunt amenințate, există limite ale confidențialității, pentru a proteja copilul.

4. Luarea deciziilor

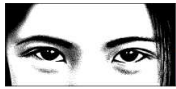
Copiii și tinerii au dreptul să participe în luarea deciziilor care au implicații asupra vieții lor. Nivelul de implicare a copilului în procesul decizional trebuie să fie corelat cu nivelul de maturitate și cu vârsta acestuia.

5. Non-discriminare și includere

Toți copiii și tinerii trebuie să beneficieze de tratament egal și echitabil.

	<p>6. Respect</p> <p>Trebuie să respectăm copiii și tinerii în permanență.</p> <p>Obiectiv = Consolidarea rezilienței copilului și tânărului</p> <p>Când lucrăm cu copii și tineri, trebuie să avem credința și atitudinea de bază că aceștia sunt persoane rezistente. Aplicând principiile de mai sus, putem construi pe baza capacităților și punctelor tari unice ale fiecărui copil și tânăr, precum și pe capacitatea sa de vindecare. Specialiștii din domeniu au datoria de a identifica și folosi punctele tari naturale ale copilului și tânărului, ca parte a procesului de recuperare și vindecare.</p>
 <p>Modulul 7</p> <p>Slide-uri 74-75</p>	<p>7.2 Convingeri și atitudini de bază 15 minute</p> <p>Înainte de a lucra cu copiii și tinerii victime ale VBG, trebuie să ne asigurăm că avem atitudinile corespunzătoare.</p> <p>Facilitatorul va prezenta participanților exercițiul pe tema atitudinilor și convingerilor din Anexa 1.4</p> <p>După finalizarea exercițiului, facilitatorul va sublinia:</p> <p>Înainte de a lucra cu copiii, trebuie să ne asigurăm că avem atitudinile corespunzătoare. Aceasta înseamnă că înțelegem că copiii și tinerii au dreptul:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ La dezvoltare sănătoasă.✓ La îngrijire, dragoste și sprijin.✓ Să fie ascultați și implicați în deciziile care îi afectează.✓ Să trăiască într-un mediu lipsit de violență.✓ Să primească informații în forme pe care le pot înțelege. <p>În plus, există convingeri specifice absolut vitale pentru prestatorii de servicii care lucrează cu supraviețuitorii VBG. Printre acestea se numără convingerea că copiii și tinerii:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Spun adevărul despre VBG.✓ Nu sunt vinovați de faptul că au suferit VBG.✓ Își pot reveni și se pot vindeca în urma VBG.✓ Nu trebuie stigmatizați, rușinați sau ridiculizați. <p>Adulții, inclusiv îngrijitorii și prestatorii de servicii, au responsabilitatea de a ajuta copilul sau tânărul să se vindece, crezându-i că au suferit VBG, iar nu blamându-i pentru aceasta.</p>
 <p>Modulul 7</p> <p>Slide-uri 76-77</p>	<p>7.3 Lucrul în medii transculturale (20 minute)</p> <p>Întrucât lucrăm cu copii și tineri din diferite culturi, este important să discutăm despre cele mai bune metode de lucru în medii transculturale. Facilitatorul va ghida participanții în înțelegerea principiilor cheie ale lucrului în medii transculturale.</p> <p>Când lucrăm cu persoane din culturi diferite, este important:</p> <ul style="list-style-type: none">• Să oferim ajutor practic și să satisfacem nevoi de bază – alimente, îmbrăcăminte, etc. <p>Aceasta poate fi o modalitate utilă și concretă prin care să realizăm contactul și să dezvoltăm încrederea în relația cu persoane din culturi diferite. În multe culturi, oferirea de alimente și ospitalitate este un semn de respect.</p>

- **Să fim foarte atenți la limbajul corporal, la tonul vocii, etc.** De exemplu, încercați să nu arătați sever și neprietenos și evitați să stați în grupuri, întrucât beneficiarilor li se va părea dificil să vă abordeze. Nu uitați că în multe culturi contactul fizic între bărbați și femei care nu sunt rude este considerat nepotrivit. De asemenea, gândiți-vă la îmbrăcămintea și aspectul dvs și la modul cum pot fi interpretate.
- **Încercați să asigurați prezența unor indicatoare în limbile locale sau cu pictograme.** Pictogramele (de exemplu, îmbrăcămintă, haine, alimente, autobuz, etc.) poate ajuta la comunicarea cu oamenii în situațiile în care există bariere lingvistice și nu este disponibil un traducător.
- **Fiți atenți la ordinea socială.** Deseori este important să identificați persoanele cheie din grup, cele care trebuie consultate sau cărora trebuie să li se acorde atenție primii pentru ca ceilalți membri ai grupului să comunice. De exemplu, o femeie sau un bărbat mai în vârstă, cap al familiei.
- **Lucrați cu traducători** – Nu este suficient să cereți traducătorului să transmită mesajele. Acompaniați-i, astfel încât să fiți incluși în discuție. Această modalitate de lucru ajută la dezvoltarea relațiilor și încrederii. Traducătorii trebuie să participe la cursurile de formare.
- **Preluăți inițiativa** – nu așteptați mereu ca oamenii să vi se adreseze cerând ajutor. Contactul direct și întrebările sunt deseori interpretate ca dorință de a ajuta.
- **Nu uitați că oamenii diferiți (de dvs, de alți lucrători) nu sunt în mod necesar la fel (unii cu ceilalți)** – evitați presupunerea că toate persoanele din aceeași țară, familie sau cultură urmează aceleași norme de comportament, au aceleași preferințe, etc. Aveți grijă să întrebați oamenii ce doresc și respectați-le alegerile.
- **Fiți „stângaci”, mai degrabă decât „istet”** - deși este posibil să vă preocupe posibilitatea de a insulta sau deranja copiii și familiile lor prin lipsa înțelegerii, este mai sigur să puneți întrebări decât să nu înțelegeți unele lucruri. Întrebări cum sunt „Mă ajutați să înțeleg de ce este important acest lucru pentru dvs?” pot ajuta la construirea unei relații de lucru pozitive cu persoanele din alte medii culturale sau de alte etnii, această atitudine fiind percepută ca dorință de a înțelege, iar nu de a judeca.
- **Nu uitați că cultura nu trebuie niciodată folosită ca scuză pentru abuz** – nu prezumați că un anumit comportament este specific unei culturi și nu îl considerați acceptabil pornind de la această premisă. Dacă aveți îndoieli, căutați îndrumare la un coleg/șef sau la o instituție specializată în protecția copiilor.
- Acționați în mod deschis și transparent – dacă aveți îndoieli, întrebați! Discutați ideile, prezumțiile și provocările pe care le aveți cu colegii și managerii, pentru a putea primi sprijin din partea acestora.

Activitate de grup

Facilitatorul va împărți participanții în două grupuri: În grupuri, se vor discuta următoarele întrebări:

Care li s-au părut aspectele cele mai problematice în lucrul în medii transculturale?

Care au fost cele mai satisfăcătoare în lucrul în medii transculturale?

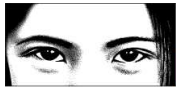
Ce strategii au descoperit/creat pentru a lucra cu persoane din alte culturi?

	<p>Ca bărbat - lucru cu femei, lucru cu bărbați, lucru cu copii Ca femeie - lucru cu femei, lucru cu bărbați, lucru cu copii</p> <p>Grupurile vor discuta răspunsurile la întrebări și le vor prezenta în plen, pentru dezbateri.</p>
 <p>Modulul 7 Slide-uri 78-79</p>	<p>7.4 Crearea unui spațiu protector (15 minute)</p> <p>Înainte de a trece mai departe la discuția despre cum putem să sprijinim dezvăluirea cazurilor de VBG, vom parcurge o secțiune pe tema modalităților prin care putem crea un spațiu protector pentru comunicare.</p> <p>Discutați cu participanții despre faptul că poate fi foarte dificil pentru copii să vorbească despre VBG și că este esențial să creăm un spațiu în care copiii să se simtă protejați emoțional și fizic.</p> <p> Activitate de grup</p> <p>Împărțiți participanții în grupuri și cereți-le să discute:</p> <p>Ce ați putea face în domeniul în care lucrați pentru a crea un spațiu protector pentru copii și tineri?</p> <p>Cereți fiecărui grup să formuleze și să prezinte în plen 3 strategii pe care le-ar putea implementa la întoarcerea la locul de muncă.</p>
 <p>Modulul 7 Slide-uri 80-85</p>	<p>7.5 Sprijinirea unui copil care dezvăluie cazuri de VBG (90 minute)</p> <p>Pentru restul acestui modul vom discuta despre modalitățile prin care putem să sprijinim un copil sau tânăr care a divulgat un caz de VBG.</p> <p>Principiile dezvăluirii cazurilor de VBG⁹ ¹⁰</p> <p>Informațiile se concentrează asupra celor mai bune modalități prin care putem sprijini un copil sau un tânăr care dezvăluie o situație de VBG. Pot exista cazuri în care suspectați sau altcineva v-a informat despre prezența VBG. În astfel de cazuri, discutați dezvăluirea cu un coordonator și urmați regulile de raportare obligatorie din domeniul în care lucrați.</p> <p>Sprijinirea unui copil care dezvăluie cazuri de VBG</p> <p>Îndrumările de mai jos sunt formulate pe baza principiilor din Primul ajutor psihologic, orientărilor IASC din Sprijinirea supraviețuitorilor violenței pe bază de gen și principiilor enunțate în Ghidul IRC de asistență pentru copiii supraviețuitori.</p> <p>Folosind prezentarea Powerpoint, facilitatorul va evidenția principiile:</p>

⁹ Manual IRC, Asistența pentru copiii supraviețuitori ai abuzului sexual Ghid pentru prestatorii de servicii medicale și psihosociale în context umanitar, 2019.

¹⁰ Cum să sprijiniți supraviețuitorii violenței bazate pe gen atunci când nu există în zonă un specialist în GBV.

Privește

Ascultă

Pune în legătură

Privește

- Soluționați nevoile imediate, cum ar fi nevoia de asistență medicală. După o agresiune, copiii și tinerii supraviețuitori ai VBG pot avea nevoie de îmbrăcăminte, pentru a se simți în siguranță sau pentru a își recâștiga sentimentul de demnitate. Uneori, alinarea poate însemna simpla oferire a unui pahar cu apă sau a unui șervețel.
- Fiți atenți la comunicarea non-verbală și la limbajul corporal al copilului/tânărului.
- Întrebați-vă dacă copilul/tânărul pare speriat sau îngrijorat.
- Întrebați-vă dacă copilul/tânărul pare prezintă semne de durere sau vătămare corporală.
- Fiți atenți la comunicarea non-verbală și la limbajul corporal pe care le manifestați. Dacă spuneți că sunteți calm, dar corpul dvs transmite semnale de suferință și furie, sunt mai puține șanse ca copilul să se simtă protejat.

Ascultă

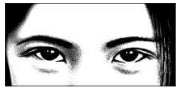
Competențe de comunicare

Modul în care comunicăm cu copiii și tinerii este esențial pentru a asigura condițiile în care aceștia să simtă că sunt în siguranță și pot să vorbească despre VBG și că, după ce dezvăluie situația, vor primi sprijin. Pentru ca supraviețuitorul VBG să dorească să comunice mai mult și să ajute astfel prestatorul de servicii să-i ofere asistența și tratamentul de care are nevoie, trebuie să transmitem că îi credem, că ne pasă și că empatizăm.

Atunci când discutăm cu copii și tineri, principiile de bază sunt:

Fiți protector, mângâietor și încurajator și liniștiți copilul

- Rămâneți cât se poate de calm. Permiteți copilului să dezvăluie și să vorbească oricât de mult dorește.
- Înainte de a reacționa, lăsați copilul să termine fraza, chiar dacă sunteți foarte îngrijorat cu privire la acesta.
- Adresați întrebări deschise, pentru a permite copilului să descrie cu cuvintele proprii ceea ce a trăit.
- Evitați întrebările de tip da/nu și cu variante multiple de răspuns.

Folosiți afirmații tămăduitoare, cum sunt:

- ✓ Te cred
- ✓ Nu este vina ta
- ✓ Mă bucur că mi-ai spus
- ✓ Ești foarte curajos să vorbești cu mine

Nu cauzați daune

Nu vă pierdeți cumpătul în fața copilului, nu îl obligați să răspundă la o întrebare la care nu este pregătit să răspundă, nu îl forțați să vorbească despre situația de VBG înainte să fie pregătit și nu cereți copilului să repete mai multor persoane povestea abuzului la care a fost supus.

Vorbiți astfel încât copiii și tinerii să înțeleagă

Aveți grijă să vă adresați copiilor și tinerilor folosind un limbaj adecvat vârstei și stadiului lor de dezvoltare.

Fiți atenți la comunicarea non-verbală

Urmăriți indiciile care arată că copilul sau tânărul începe să fie tulburat de discuție. Întrerupeți conversația, dacă copilul sau tânărul este tulburat. Dacă copilul/tânărul nu mai dorește să vorbească, respectați-i dorința.

Capacități copilul/tânărul

- ✓ Respectați opiniile, credințele și gândurile copilului/tânărului
- ✓ Respectați dreptul copilului de a întrerupe discuția cu dvs în orice moment. Dacă copilul dorește să încheie conversația, aveți grijă să știți cum îl puteți contacta și/sau îi puteți transmite informații cu privire la asistența disponibilă.
- ✓ Evitați să faceți promisiuni pe care nu le puteți respecta.
- ✓ Explicați-i copilului/tânărului că este posibil să trebuiască să transmiteți unele dintre informații și altor persoane, pentru a îl putea proteja.

Pune în legătură

NOTĂ: În funcție de vârstă și de capacitatea de a lua decizii, copiii trebuie să fie implicați în deciziile cu privire la ce se va întâmpla după o dezvoltare. Punctele de vedere ale copilului trebuie să aibă o pondere de la caz la caz, în funcție de vârstă, nivelul de maturitate, stadiul de dezvoltare și factori culturali, tradiționali și de mediu.

Dacă în timpul conversației nu a fost prezent și un adult sau îngrijitor, întrebați copilul/tânărul dacă există un adult în care are încredere. Aduceți acea persoană la copil/tânăr sau conduceți copilul/tânărul la persoana respectivă, pentru a continua conversația și a stabili pașii următori. Dacă nu există niciun adult protector sau în care copilul are încredere, urmați îndrumările de asistență socială privind protecția imediată din țara în care lucrați. Țineți cont în permanență de siguranța și de interesul superior al copilului.

Urmați regulile de raportare ale organizației din care faceți parte și ale țării în care lucrați. Dacă copilul/tânărul solicită servicii sau transmite semnale că dorește asistență pe care dvs nu le puteți oferi, folosiți Ghidul de resurse pentru reacție la situații de VBG pe care l-ați

	<p>realizat în Modulul 6 pentru a oferi informații semnificative, actualizate cu privire la resursele adecvate disponibile. Cu acordul copilului/tânărului și/sau persoanei care îl are în îngrijire, puteți să îi trimiteți către aceste resurse.</p> <p>După conversație, aveți grijă ca copilul/tânărul să stea cu un adult în care are încredere sau, dacă este necesar, apelați la serviciile de protecție a copilului. Nu îl lăsați singur acasă.</p> <p>Asistență după dezvăluire</p> <p>Este posibil să nu fie sarcina dvs să asigurați asistență copilului sau tânărului după dezvăluire, dar poate fi de folos să știți ce necesități are copilul/tânărul în acea situație. După ce sunt satisfăcute cerințele imediate de protecție, pe termen mai lung, copilul/tânărul poate avea nevoie de:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Consiliere psihologică✓ Sprijin pentru îndeplinirea cerințelor sociale cum ar fi întoarcerea la școală sau participarea în evenimente ale comunității sau familiei✓ Îngrijire, cum ar fi un cămin protector, dacă nu se întorc la locuința actuală
 <p>Modulul 7 Slide-ul 86</p>	 <p>Studiu de caz</p> <p>Pentru a ilustra principiile enunțate, împărțiți participanții în grupuri mici și lucrați studiul de caz din Fișa de curs 2.10.</p> <p>După citirea cazului, cereți grupurilor să discute întrebările de mai jos și, după etapa pe grupuri, reluați discuția în plen:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ce a făcut bine Ana Maria în această situație?2. A urmat modelul privește – ascultă – pune în legătură?3. Ce altceva ar fi putut să mai facă?
 <p>Modulul 7 Slide-ul 87</p>	<p>Joc de roluri - demonstrație</p> <p>În continuare, facilitatorul va demonstra modul în care se discută cu un copil care dezvăluie un caz de VBG.</p> <p>Facilitatorul va comunica participanților că urmează un joc de rol demonstrativ, pornind de la studiul de caz cu Ana Maria și Aisha. Facilitatorul va invita un voluntar dintre participanți care să joace rolul Aishei.</p> <p>Folosind modelul privește – ascultă – corelează, facilitatorul va demonstra modul în care sprijină un copil sau tânăr care a dezvăluit faptul că a fost supus VBG.</p> <p>După încheierea jocului de roluri, cereți participanților să spună ce au remarcat. Ce a mers bine? Ce ar fi făcut diferit?</p>
 <p>Modulul 7 Slide-ul 88</p>	<p>Joc de roluri</p> <p>Facilitatorul va împărți participanții în grupuri de câte 3, dacă este posibil. Grupurile vor exercisa modelul privește – ascultă – pune în legătură folosind Fișa de curs 2.11.</p> <p>Instrucțiuni pentru jocul de roluri</p>

Facilitatorul va spune participanților că urmează să exerseze modul în care trebuie vorbit cu un copil sau tânăr care dezvăluie faptul că a fost victimă a VBG. În grupuri, vor fi trei roluri:

1. **Observator:** Observați jocul de roluri și oferiți feedback persoanei care ascultă dezvăluirea. Persoana a folosit modelul privește – ascultă – pune în legătură și competențe de comunicare adecvate?
2. **Copil/tânăr:** Jucați rolul conform informațiilor primite.
3. **Persoana care ascultă dezvăluirea cazului de VBG:** Folosind materialele pe care tocmai le-ați parcurs, sprijiniți copilul/tânărul. Pe baza legilor de raportare din țara dvs și a regulilor organizației din care faceți parte, realizați legătura cu serviciile de specialitate.

Veți avea ocazia să jucați fiecare rol. Folosiți circa **15 minute pentru jocul de roluri și încă 5 minute** pentru discuția de grup cu comentariile observatorului.

După formarea grupurilor, facilitatorul se va deplasa printre acestea pentru a observa exercițiul.

După ce fiecare membru al grupului a avut ocazia să joace cele trei roluri, reveniți în plen pentru o discuție.

Facilitatorul va întreba:

1. Ce ați învățat din rolurile jucate?
2. Ce ați găsit dificil/provocator?
3. Aveți întrebări?

Modulul 8: Gestionarea cazului, trimitere și raportare

Durata și subiecte 	45 minute 8.1 Principiile gestionării cazului 8.2 Trimiteri 8.3 Raportarea; Raportarea obligatorie
	Obiective După parcurgerea modulului, participanții vor: <ul style="list-style-type: none">• Putea descrie principiile gestionării cazului în lucrul cu VBG, copii și tineri• Putea trimite copiii și tinerii care au suferit VBG către serviciile adecvate• Cunoaște normele obligatorii de raportare din locul în care lucrează
	Materiale <ul style="list-style-type: none">✓ Fișe de curs pentru participanți✓ Hârtie de flip-chart și markere✓ Bilețele autoadezive (post-it-uri)
	Activități pregătitoare desfășurate de facilitator <ol style="list-style-type: none">1. Pregătiți Fișa de curs 2.12 - Gestionarea cazului, trimitere și raportare2. Pregătiți Fișa de curs 2.13 - Cartarea serviciilor

Instrucțiuni pentru facilitator

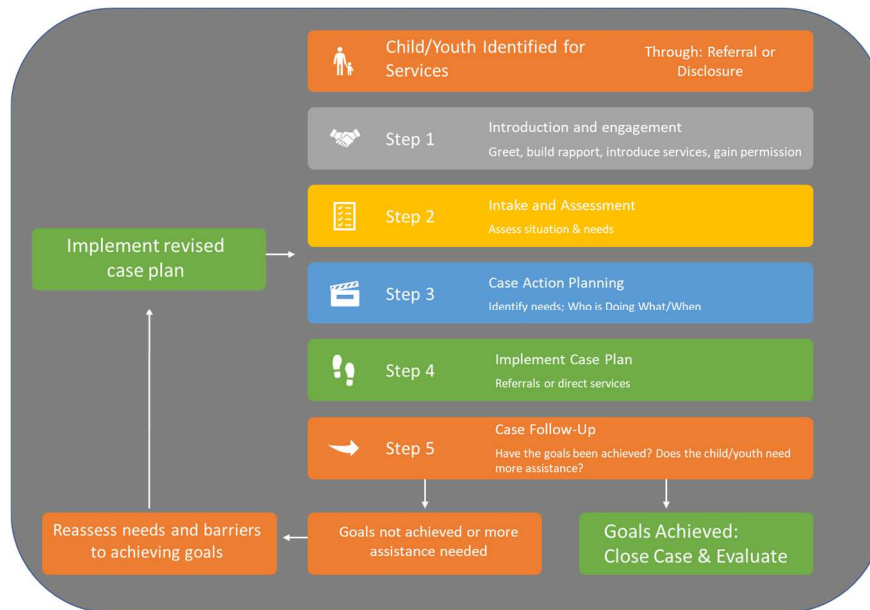
 Modulul 8 Slide-uri 89-93	8.1 Principiile gestionării cazului (25 minute) Ce este gestionarea cazului? Facilitatorul va evidenția faptul că definițiile date gestionării cazului diferă oarecum în domeniul ajutorului umanitar. Definiția gestionării cazului pe modelul asistenței sociale, care este modelul principal adoptat în domeniul VBG în contextele ajutorului umanitar, fiind folosită de Asociația națională a asistenților sociali din SUA, este următoarea: „Gestionarea cazului pe modelul asistenței sociale este o metodă de acordare a serviciilor în care, la momentul potrivit, un asistent social profesionist evaluează nevoile beneficiarului și ale familiei acestuia și organizează, coordonează, monitorizează, evaluează și promovează un pachet mixt de servicii pentru a răspunde necesităților complexe și specifice ale beneficiarului.” ¹¹
---	--

¹¹ Asociația națională a asistenților sociali

<https://www.socialworkers.org/LinkClick.aspx?fileticket=acrzqmEfhlo%3d&portalid=0>

Procesul¹²

Cum se aplică gestionarea cazului în context transfrontalier?

Facilitatorul va întreba participanții dacă au experiență de gestionare a cazurilor la nivel transfrontalier. În prezent aceste cazuri nu sunt gestionate corespunzător, fiind un domeniu în care este nevoie de îmbunătățiri, pentru a facilita gestionarea cazurilor care implică copii și tineri.

Care este rolul dvs în gestionarea cazului?

Următoarea întrebare adresată participanților este: Care este rolul dvs în gestionarea cazului? Este posibil ca participanții să nu joace un rol activ, dar pot fi implicați în anumite aspecte ale gestionării cazului, în special dacă oferă servicii copiilor și tinerilor.

Studiu de caz pe tema gestionării cazului

Împărțiți participanții în grupuri mici.

Pentru a evidenția procesul, cereți participanților să revadă **Studiul de caz 2.10** și folosiți Fișa de curs **2.12 Gestionarea cazului, trimitere și raportare**. Cereți participanților să schițeze un plan de management al cazului pentru Aisha. Cereți fiecărui grup să prezinte planul în plen și discutați care ar putea fi măsurile următoare dacă:

1. Planul nu dă rezultate
2. Aisha decide să se mute în altă țară

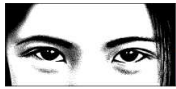
Modulul 8 Slide-ul 94

8.2 Referire (15 minute)

Scopul acestei părți a modulului este de a asista participanții să se gândească cine/care sunt persoanele/instituțiile către care pot face trimiteri în domeniul în care lucrează. Distribuți participanților **Fișa de curs 2.13 Cartarea serviciilor** și arătați-le că au la dispoziție tabele în care pot introduce informațiile referitoare la referire.

Dacă lucrează la aceeași organizație sau în același domeniu, împărțiți participanții în grupuri mici și cereți-le să se gândească și să spună (brainstroming) către cine ar putea

¹² IRC Asistența pentru copiii supraviețuitori ai abuzului sexual Ghid pentru prestatorii de servicii medicale și psihosociale în context umanitar. 2019.

	trimite copiii/tinerii. Pot identifica instituțiile/persoanele către care pot face trimiteri, urmând a completa detaliile la întoarcerea la locul de muncă.
 Modulul 8 Slide-ul 95	8.3 Raportarea; Raportarea obligatorie (5 minute) <p>În încheierea acestui modul, discutați cu participanții conceptul de raportare obligatorie. Cunoșc la locul de muncă regulile de raportare obligatorie impuse prin lege și la nivel de organizație? Am parcurs deja aceste informații în timpul cursului, dar este important să fie subliniate din nou, pentru a fi siguri că participanții cunosc reglementările privind raportarea și raportarea obligatorie.</p>

Modulul 9: Stresul traumatic indirect și secundar; protecția personală

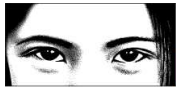
Durata și subiecte 	90 minute <p>9.1 Ce sunt stresul traumatic indirect și secundar</p> <p>9.2 Starea de bine și reziliența</p>
	Obiective <p>După parcurgerea modulului, participanții vor putea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prezenta factorii de stres la care sunt supuși în prezent, în rolul lor • Defini stresul traumatic indirect și secundar • Proiecta un plan de asigurare a stării de bine și a rezilienței
	Materiale <ul style="list-style-type: none"> ✓ Fișe de curs pentru participanți ✓ Hârtie de flip-chart și markere ✓ Bilețele autoadezive (post-it-uri)
	Activități pregătitoare desfășurate de facilitator <ol style="list-style-type: none"> 1. Tipăriți Fișa de curs 2.14: Stresul traumatic indirect și secundar; protecția personală

Instrucțiuni pentru facilitator

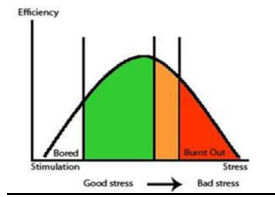
 Modulul 9 Slide-uri 96-98	9.1 Ce sunt stresul traumatic indirect și secundar (30 minute) <p>Înainte de începerea modulului, distribuiți Fișa de curs 2.14: Stresul traumatic indirect/secundar și protecția personală</p> <p>Stresul traumatic indirect și secundar</p> <p>Facilitatorul va sublinia în fața participanților faptul că starea lor de bine este esențială pentru a putea gestiona stresul și a își dezvolta rezistența. În cazul celor care lucrează în medii în care sunteți expuși unor povești de viață, imagini sau materiale cu impact traumatizant ridicat, stresul traumatic secundar și trauma indirectă reprezintă riscuri reale. Puteți prezenta simptome ale traumei de aceeași amploare ca și când ați fi trăit personal</p>
---	--

	<p>evenimentul, fapt care creează probleme pentru dvs personal și pentru activitatea dvs. Manifestările pot consta în sentimentul de izolare față de dvs înșivă și de lumea din jur, coșmaruri legate de locul de muncă, sentimente de disperare și deznădejde, precum și o perspectivă mai negativă asupra lumii.</p> <p> Exercițiu de grup</p> <p>Facilitatorul va împărtăși participanții în grupuri mici care vor discuta și vor pregăti o prezentare pe următoarele teme:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Cu ce forme de stres vă confrunțați în activitatea dvs actuală?2. Care este impactul stresului? <p>Cereți fiecărui grup să prezinte și discutați în plen.</p>
<p></p> <p>Modulul 9</p> <p>Slide-uri 99-105</p>	<p>9.2 Putere și reziliență (60 minute)</p> <p>Acum că înțelegem factorii de stres și impactul acestora asupra noastră, putem începe să atenuăm o parte dintre efectele stresului cu care ne confruntăm, alcătuind și aplicând un plan solid de asigurare a stării de bine.</p> <p>Ce este stresul?</p> <p>Arătați participanților că putem fi supuși stresului pozitiv și negativ.</p> <p></p> <p>Ce este stresul pozitiv?</p> <p>Întrebați participanții ce cred că este stresul pozitiv.</p> <p>Stresul nu este întotdeauna negativ. Uneori presiunea poate avea efecte pozitive. Ne poate determina să ne implicăm și să reușim. Este posibil să avem nevoie de această presiune sau stres pentru a ne motiva. Când stresul ne ajută să ne provocăm pe noi înșine și să fim activi, este vorba de stres pozitiv care ne menține în zona verde.</p> <p>Ce este stresul negativ?</p> <p>Cereți participanților să dea exemple de stres negativ.</p> <p>Când ne confruntăm cu prea mult stres în viață, ne simțim supraîncărcați, copleșiți și excesiv de obosiți. Această situație ne reduce capacitatea de a face față. Este posibil să începem să ne simțim epuizați (nu energizați) dacă suntem supuși oricăruia dintre următorii factori de stres:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Ascultarea unor povești de viață traumatizante și foarte tulburătoare▪ Observarea suferinței▪ Creștere masivă a volumului de muncă▪ Continuare creșterii masive a volumului de muncă▪ Lucrul peste program▪ Tensiuni în echipă▪ Plecarea unui coleg esențial▪ Pierderea finanțării▪ Îmbolnăviri sau accidentări repetate

Zonele verde / galbenă / roșie

Introduceți conceptul de zonă verde / galbenă / roșie

Discutați cu participanții și arătați că, dacă ne îngrijim adecvat, ne aflăm în zona verde. Un loc în care ne simțim bine și fericiți.

Dacă stresul se prelungeste, putem trece în zona galbenă, unde stresul se acumulează. Dacă în continuare nu ne gestionăm stresul, acesta poate ajunge în zona roșie, lăsându-ne epuizați sau bolnavi.

Zona verde

Cereți participanților să meargă la pagina 44 din Manualul cursantului.. Cereți participanților să completeze secțiunea cu zona verde.

Purtați o scurtă discuție cu privire la factorii care mențin participanții în zona verde.

Zona galbenă

Cereți participanților să completeze secțiunea cu zona galbenă.

Purtați o scurtă discuție cu privire la factorii de stres care îi împing în zona galbenă. De unde știu că sunt stresați?

Zona roșie

Cereți participanților să completeze secțiunea cu zona roșie.

Purtați o scurtă discuție cu privire la factorii de stres care îi împing în zona roșie. De unde știu când ajung la epuizare?

Plan pentru starea de bine și reziliență

Încheiați sesiunea cerând participanților să completeze individual planul pentru starea de bine și rezistență. Ce angajamente își iau pentru a se menține în zona verde?

Încheiați modulul cerând fiecărui participant să își prezinte planul și să spună un lucru pe care îl vor face pentru a se proteja și a rămâne în zona verde.

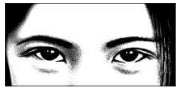
Încheiere

**Durata și
subiecte**

70 minute

Încheiere și pașii următori
Utilizarea platformei ChildHub
Evaluare
Test ex-post

	Obiective După parcurgerea modului, participanții vor putea: <ul style="list-style-type: none">• Defini următorii pași de parcurs după curs• Accesa ChildHub pentru materiale suplimentare• Oferi feedback cu privire la curs
	Materiale <ul style="list-style-type: none">✓ Fișe de curs pentru participanți✓ Hârtie de flip-chart și markere✓ Bilețele autoadezive (post-it-uri)
	Activități pregătitoare desfășurate de facilitator <ol style="list-style-type: none">1. Tipăriți Anexa 1.5 Evaluare cunoștințelor înainte / după curs și Anexa 1.6 Evaluarea cursului2. Tipăriți Fișa de curs 2.15 Resurse3. Pregătiți hârtie pentru exercițiul final

Instrucțiuni pentru facilitator

 Slide-ul 106	Încheiere și pașii următori (10 minute) Facilitatorul va întreba dacă există întrebări care nu și-au găsit răspunsul și apoi va comunica participanților că a venit vremea să încheie cursul. După curs, participanții pot găsi informații suplimentare cu ajutorul Fișelor-resursă și prin ChildHub.
 Slide-ul 107	Utilizarea ChildHub (10 minute) Facilitatorul va informa participanții despre ChildHub, unde pot accesa cunoștințe adiționale.
 Slide-ul 108	Evaluare (15 minute) Facilitatorul va distribui participanților fișa de evaluare cursului.
 Slide-ul 109	Test ex-post (10 minute) Facilitatorul va distribui participanților formularul de test ex-post.

Slide-ul

110

Sfârșit (25 minute)

După ce toată lumea a terminat evaluarea și testul ex-post, cereți participanților să formeze un cerc. Dați fiecăruia o coală de hârtie (preferabil, carton) și cereți-le să își deseneze conturul mâinii. Apoi lipiți coala pe spatele fiecăruia. Cereți participanților să se deplaseze prin sală și să scrie cuvinte apreciative în conturul palmei de pe spatele celorlalți. Acestea sunt mesajele de afirmare și apreciere pe care le vor prelua în activitatea profesională. După ce toată lumea a scris pe colile celorlalți participanți, dezlipiți colile de pe spatele participanților și dați-le câteva minute să citească cuvintele înscrise.

Cereți participanților să revină în cerc și să enunțe un lucru pe care l-au învățat, cel pe care îl consideră cel mai important.

Mulțumiți tuturor pentru participare și încheiați cursul.

Anexa 1: Materiale pentru facilitator

Anexa 1.0: Poveștile copiilor și tinerilor migranți

Anexa 1.1: Studii de caz VBG

Anexa 1.2: Pașii puterii

Anexa 1.3: Indicii ale VBG, consecințe și rezistență la VBG

Anexa 1.4: Exercițiu - Atitudini și convingeri de bază

Anexa 1.5: Test preliminar/ test ex-post

Anexa 1.6: Formular de evaluare

Anexa 1.0: Poveștile copiilor și tinerilor migranți

Povestea lui Ibrahim*

„Sunt din Africa de Vest. Viața acolo nu era ușoară. Fratele meu cel mai mare a reușit să ajungă în Europa în 2011, așa că eu și fratele meu mai mic ne-am gândit că ar trebui să încercăm și noi. Ne-a luat un an să ajungem în Italia. Călătoria din Agadez [Niger] în Libia a fost foarte dificilă și la fel a fost trecerea frontierei dintre cele două țări. Așa de mulți oameni au murit în deșert, de parcă erau un râu. Călătoream împreună, un grup de băieți și fete. Am petrecut 40 de zile în deșert. Am văzut multe mașini abandonate, cu oameni morți în ele. Dacă încerci să mergi singur, mori. Era foarte multă foamete și suferință. Te întâlnești cu mulți muribunzi. Fetele sunt mai puternice decât băieții – trebuie să fie, pentru a reuși. Am rătăcit zile în șir prin deșert. Eram obosiți și ne era foame și am ajuns să ne batem. Te face să te urăști. Până am ajuns în Libia, mulți dintre noi au fost răpiți. Câțiva dintre noi au fost norocoși, pentru că am avut un șofer bun [călăuză]. Nu știi dacă sunt buni sau răi, dar al nostru ne-a spus dinainte tot ce trebuia, la ce să ne așteptăm în timpul călătoriei. Și a fost cinstit. Am fost blocat în Libia câteva luni. Era foarte rău. Am văzut cum prietena noastră a fost violată. A fost o experiență foarte, foarte rea. Am văzut și am auzit lucruri îngrozitoare, am văzut tortură și omoruri.

În cele din urmă, am ajuns în Italia. Fratele meu mai mic nu a reușit, dar nu pot să vorbesc despre asta. Eram într-o tabără oribilă [în sudul Italiei]. Munceam ca sclavii și chiar eram sclavi. E ca o altă lume. Nu înțelegeam că așa este Italia. Acum am acte, dar nu pot să închiriez o locuință. Un prieten italian îmi aranja o întâlnire cu proprietarul, dar când apăream nu doreau să-mi închirieze. Nu vor să închirieze africanilor, ca să am și eu unde să locuiesc. Oamenii au mereu o părere proastă despre mine. În metrou nu mă mișc, nu ating pe nimeni. Toată lumea crede că suntem infractori. Poliția ne atacă în tabere. Într-o tabără, a venit poliția și a începută să bată oamenii – erau peste 100 de persoane care locuiau acolo. A fost greșit, foarte greșit. Au împins un băiat de la etajul doi, iar acesta s-a accidentat foarte grav. Povestea mea este foarte dureroasă. Par a fi OK. Lumea crede că sunt amuzant și fericit, dar trebuia să fumez [marijuana] ca să pot dormi. Nu pot să dorm, nu pot să fiu singur, nu mă pot opri să mă gândesc la diverse lucruri, în special la viitorul meu în Italia.”

*Text editat pentru lungime, coerență și confidențialitate.

Sursa: <https://www.womensrefugeecommission.org/images/zdocs/Libya-Italia-Report-03-2019.pdf>

Harrowing Journeys (Călătorii agonizante)

Sursa: Harrowing Journeys UNICEF, septembrie 2017, Copii și tineri migranți în Marea Mediterană, expuși riscului de trafic și exploatare

Copiii și tinerii care migrează pentru a scăpa de pericole sau în căutarea unui viitor mai bun găsesc puține trasee sigure și legale. Canalele de migrare (deschise de programe umanitare, vize de studiu sau muncă, programe de reîntregire a familiei sau de strămutare și reașezare a refugiaților) sunt puține și inaccesibile pentru cei mai mulți.

Această situație face ca multe persoane să aibă puține opțiuni, în afară de a angaja călăuze care să-i ajute să treacă frontierele. Împinși în afara legii, tinerii migranți și refugiați își croiesc drumul printr-o mulțime de pericole, înfruntând căldura deșertului înghesuiți în camionete-papuc, mergând clandestin cu trenuri marfare, trecând mări furtunoase în

ambarcațiuni care nu au fost construite pentru a transporta atâția oameni. Se pot bloca în tranzit, pot fi lipsiți de lucruri esențiale, cum sunt un adăpost sigur, apă curată, servicii medicale și educație. Disperarea de a își continua drumul îi poate împinge la exploatare prin muncă.

Adulții pe care se bazează copiii pentru ajutor pe timpul călătoriei (cum ar fi călăuzele angajate), pot profita de vulnerabilitatea acestora. Copiii pot cădea victimă abuzurilor și violenței ori pot fi traficați pentru exploatare sexuală sau muncă forțată. Făptașii pot fi diverși, de la călăuze și traficanti, pe de o parte, până la grăniceri, miliții sau poliție, pe de altă parte.

„Era ca și cum am fi fost sclavi”

Gemenii Aimamo și Ibrahim, 16 ani, au plecat neînsoțiți din Gambia, urmând să-și plătească drumul prin muncă la sosirea în Libia. Nu se așteptaseră ca munca aceasta să însemne ceva foarte asemănător cu sclavia.

Împreună cu alte 200 de persoane din Africa Sub-Sahariană, cei doi au petrecut două luni lucrând la o fermă și suportând bătăi și amenințări. Când se termina ziua de muncă. Erau încuiați, pentru a-i împiedica să fugă. După aceste chinuri, urcarea pe pluta gonflabilă șubredă care i-a dus în Italia a fost o ușurare. Un alt tânăr migrant din Gambia, Sanna, 17 ani, a povestit că era dispus să accepte orice fel de muncă pentru a obține banii necesari pentru a-și continua călătoria. „Dar libienii refuzau uneori să ne plătească,” spune el, „și dacă le ceream banii, scoteau arma. Nu puteam face nimic: eram ca sclavii.”

Încarcerati

Lovette, 16 ani, a plecat din Nigeria și a călătorit prin Libia, a povestit cum a fost arestată împreună cu alți tineri migranți din grupul său și a fost încarcerată pentru că nu avea documente de identitate. Înghesuie într-o celulă supraaglomerată, femeile și fetele primeau mâncare doar de trei ori pe săptămână și, dacă se plâneau de ceva, erau bătute de gardieni. Lovette și colegile ei de celulă au spart o ușă ca să evadeze. Au fugit imediat și s-au urcat într-o ambarcațiune cu destinația Italia. Ahmed, 17 ani, refugiat

neînsoțit din Qamishli, Republica Arabă Siriană, călătorind cu fratele său în vârstă de 16 ani, a povestit cum a fost reținut săptămâni în șir la o secție de poliție, după intrarea în Grecia, deoarece autoritățile nu i-au putut găsi niciun alt loc de cazare.

Anexa 1.1: Studii de caz VBG

Identificarea tipului de VBG care are loc (adaptat după raportul UNICEF „Un copil este un copil”)

Studiu de caz 1

Aimamo, 16 ani, și fratele său geamăn au fost forțați să muncească la o fermă din Libia timp de două luni pentru a plăti călăuzele. El a descris situația ca fiind înrudită cu sclavia: „Dacă încerci să fugi, te împușcă și mori, dacă întrerupi munca, te bat. [...] Odată, m-am odihnit doar cinci minute și un bărbat m-a bătut cu bățul. După muncă, ne înclăuiau în clădire.

Studiu de caz 2

Copiii refugiați, cum este Malik, 16 ani, din Herat, Afganistan, povestesc cum au fost bătuți și vătămați corporal de poliția de frontieră din Ungaria. Bătăile poliției au dislocat genunchiul lui Malik. Un alt băiat refugiat din Afganistan, Karim, 16 ani, din Maidan Wardak, povestește cum a fost bătut de poliție cu bețele de fiecare dată dintre cele patru sau cinci ori când a încercat să treacă granița în Ungaria. „Știam că este ilegal”, spune Karim, „dar nu avem încotro. Știm că este datoria lor, dar nu trebuie să ne bată, pentru că suntem și noi oameni.” El și alți copii migranți descriu și cum poliția folosea spray cu piper și asmuțea câinii asupra copiilor.

Studiu de caz 3

La vârsta de 17 ani, Mary a plecat din Nigeria pentru a scăpa de o viață fără perspective și în care nu avea pe cine să se sprijine. L-a cunoscut pe Ben, care a spus că cunoaște oameni în Europa și o poate ajuta să găsească de lucru și că e chiar dispus să-i acopere cheltuielile, 25.000 de euro. Dar ce a început atât de promițător s-a transformat rapid în coșmar.

Când a ajuns în Libia, punctul de plecare către Europa, Ben și-a arătat adevărata față. „Tot ce spusese Ben, că vom fi tratate bine și că vom fi protejate, totul a fost neadevărat. Erau numai minciuni,” spune Mary. Multe dintre fetele deținute împreună cu Mary pe durata celor trei luni petrecute în Gharyan au fost violate, la fel ca Mary. Ben a amenințat că o dă pe mâna altcuiva și o lasă în Libia. Apoi a violat-o.

Suferințele sale în Libia au continuat luni la rând. Ea și celelalte fete au fost duse la Tripoli și apoi la Sabratha. Erau ținute prizoniere într-o casă, lipsite de alimente, fără să poată lua legătura cu cineva ca să ceară ajutor. „Voiam să fug, dar nu aveam cum – nu aveam bani, nu aveam telefon. Nici măcar nu știam unde să mă duc dacă evadam,” spune Mary.

În fine, imbarcate pentru Italia, Mary și tovarășele ei de captivitate au fost salvate de garda de coastă italiană. O altă fată, care deja făcuse traversarea o dată și se întorcea după ce fusese deportată, i-a spus lui Mary ce o aștepta în continuare. „Mi-a spus că urma să fim folosite ca prostituate.”

Studiu de caz 4

În drumul său către Europa, Karim, 16 ani, din Maidan Wardak, a rămas fără bani. Pentru a își câștiga existența și a-și finanța călătoria, a petrecut opt luni lucrând pentru un producător de tricouri și pantaloni din Istanbul, Turcia. Un prieten, și acesta copil care lucra, l-a recomandat la companie. Era o muncă istovitoare, în care trebuia să ridice navete de 40-50 kg. Pentru circa 30-40 de lire pe zi, a lucrat 14-15 ore zilnic, șase zile pe săptămână, până când a strâns cei 3.000 de euro de care avea nevoie pentru a merge mai departe.

Anexa 1.2: Pașii puterii¹³

Notă pentru facilitator

Obiectivul acestui exercițiu este de a evidenția distanța dintre putere și vulnerabilitate și de a ilustra potențialele vulnerabilități ale copiilor și tinerilor migranți.

Pasul 1:

- ✓ Dați fiecărui participant câte o coală de hârtie pe care este notat un personaj. Personajele sunt prezentate în mai jos. Aveți grijă să aveți suficiente personaje pentru fiecare participant și să existe un echilibru între personajele puternice și cele vulnerabile. În curs, sunt definite 25 de personaje, dar facilitatorul poate să adauge și să elimine personaje după necesar.
- ✓ Cereți participanților să meargă într-un spațiu deschis pentru acest exercițiu.

Pasul 2:

- ✓ Cereți participanților să stea în linie în spatele spațiului. Această linie este punctul de pornire al exercițiului. Participanții au sarcina de a se transpune în personajele descrise pe coală și de a își imagina cum ar fi viața lor. Explicați că personajele trebuie ținute secrete până când li se va cere să le dezvăluie. Cereți participanților să asculte afirmațiile care vor fi citite cu voce tare și, pentru fiecare afirmație la care personajul lor poate răspunde Da, să facă un pas în față. Dacă răspunsul este NU, participanții rămân pe loc.
- ✓ Întrebați participanții dacă au înțeles regulile.

Citiți cu voce tare următoarele afirmații:

1. Pot să influențez deciziile guvernului
2. Am acces la servicii medicale, dacă am nevoie
3. Am o casă unde pot să dorm noaptea
4. Mănânc bine de cel puțin două ori pe zi
5. Nu sunt în pericol de a fi abuzat sau exploatat sexual
6. Eu decid cum sunt cheltuite veniturile gospodăriei mele
7. Pot să merg la școală
8. Liderul comunității mele ascultă ce am de spus
9. Sunt tratat bine dacă trebuie să mă adresez poliției sau administrației publice
10. Dacă mi-e foame, pot să cumpăr mâncare
11. Dacă aș fi arestat, nu aș fi tratat cu violență sau brutalitate
12. Dacă aș vrea să mă plâng de felul în care m-a tratat poliția, știu cui m-aș putea adresa
13. Știu să citesc și să scriu
14. Dacă doresc, pot să călătoresc neîngrădit
15. Pot să decid cu cine vreau să mă căsătoresc (ori să nu mă căsătoresc)
16. Dacă cineva mi-ar face rău, aș ști unde să cer ajutor
17. Nu mă bazez pe cei din jur pentru mâncare sau adăpost
18. Dacă mi-aș pierde locul de muncă, există un sistem de protecție socială care m-ar ajuta
19. Dacă aș rămâne fără casă, aș ști cui să cer ajutor
20. Dacă aș cere ajutorul unei persoane pe stradă, aceasta m-ar ajuta

¹³ Adaptat după UNICEF, ARC și Salvați copiii

După citirea afirmațiilor:

1. Cereți participanților să privească în sală. Ce observă?
2. Cereți ca fiecare participant să spună ce personaj reprezintă.
3. Cereți participanților din față să discute motivele pentru care se află în față.
4. Cereți participanților din spate să discute de ce se află în spate.
5. În continuare, facilitatorul va adresa următoarele întrebări:
 - Cum s-au simțit cei din spate văzând că ceilalți fac pași înainte?
 - Cum s-au simțit cei din față când au luat-o înaintea celorlalți?
 - Participanții care nu au făcut niciun pas sau au făcut doar câțiva pași ar putea să-și facă vocile auzite de către cei din față? Cum ar putea să fie auziți?
 - Care este situația fetelor, băieților și femeilor relativ la celelalte persoane din pașii puterii?
 - Distanța dintre participanți simbolizează distanța reală sau inegalitățile din comunități. Care sunt acestea? (Socio-economice, culturale, rural/urban, statut, etc.)
 - Ce efecte au acestea asupra protecției copilului?
6. În continuare, discutați faptul că unul dintre obiectivele noastre în protecția copilului este de a ține cont de spațiul dintre cei mai puternici și cei vulnerabili. Cum facem punte peste acest spațiu?
7. Cereți participanților să exprime idei cu privire ce putem face pentru a reduce acest spațiu?
8. Anunțați participanții că în următoare secțiune veți discuta despre cele mai bune practici din protecția copilului și despre măsurile și mecanismele pe care le putem introduce pentru a spori nivelul de protecție și a reduce impactul vulnerabilității.

Personaje în Pașii puterii

Bărbați (6)

Asistent social, bărbat, 55 ani	Proprietar de magazin local și membru în consiliul local, bărbat, 43 ani
Tânăr migrant din Siria, bărbat, 24 ani	Polițist, bărbat, 60 ani
Student, bărbat, are un handicap și are nevoie de scaun rulant, 20 ani	Bărbat fără adăpost care trăiește pe străzi de câțiva ani, 35 ani

Femei (6)

Femeie, medic din Bangladesh, migrantă, 35 ani	Femeie, profesoară, 62 ani
Mamă singură, văduvă, cu trei copii de 12, 6 și 2 ani, 44 ani	Femeie, ministru al educației, 32 ani
Femeie șomer, cu probleme cronice de sănătate. 50 ani	Femeie proaspăt licențiată, la primul loc de muncă, contabilă, 24 ani

Băieți (6)

Copil neînsoțit, imigrant din Camerun, 13 ani	Băiat localnic, merge la școală și face parte dintr-o familie cu venit mediu, 7 ani
Băiat a cărui mamă a decedat recent, merge la școală, 14 ani	Copil imigrant din Siria, băiat, călătorește cu membrii ai familiei, 5 ani
Băiat ai cărui părinți sunt șomeri și se străduiesc să asigure alimentele și resursele necesare familiei, 15 ani	Copil imigrant din Afganistan, călătorește cu părinții, 8 ani

Fete (6)

Fată imigrantă din Irak, își îngrijește mama care a suferit traume semnificative în timpul migrației, 14 ani	Fată din Siria, neînsoțită, care a fost victimă a traficului de persoane, 15 ani
Elevă de școală primară, locuiește cu părinții, o familie cu venit scăzut, 10 ani	Fată imigrantă din Maroc, călătorește cu familia, 6 ani
Fată imigrantă din Afganistan, căsătorită cu un bărbat mai în vârstă, 13 ani	Localnică care merge la școală și locuiește cu bunicii, familie cu venituri medii, 7 ani

Anexa 1.3: Indicii, consecințe și rezistență la VBG - Studiu caz

Grupurile vor citi studiile de caz și vor identifica:

1. Care sunt riscurile cu care se confruntă și vulnerabilitățile pe care le prezintă copiii?
2. Care sunt unele dintre indiciile care pot sugera prezența VBG?
3. Care sunt unele puncte de rezistență ale copiilor?

Studiu de caz

O familie a sosit la un centru de recepție la care lucrați. Este vorba de mamă, tată și patru copii; un băiat de 14 ani, o fată de 13 ani, o fată de 4 ani și un băiat de 18 luni. Familia călătorește cu un grup format din membri ai familiei extinse.

Familia este din Siria și a plătit o călăuză să îi ajute să ajungă în Europa. Familia spune că a fost o călătorie extrem de dificilă și că au văzut multe „lucruri oribile” pe drum.

Odată ajunsă, prima prioritate a familiei este de a obține alimente și haine călduroase. După ce le-au fost satisfăcute necesitățile imediate, bărbaiții au plecat să caute informații suplimentare privind călătoria, iar femeile și copiii s-au dus să se odihnească într-un spațiu prietenos.

Copilul de 18 luni râde și se joacă cu jucăriile. Zâmbește și interacționează cu frații săi și cu ceilalți copii. Fetița de 4 ani este timidă și nu pare să stea de vorbă cu nimeni, nici măcar cu propria familie. La un moment dat, mama ei iese să vorbească cu cineva. Fetița observă că mama a plecat și începe să devină foarte supărată. Mama se întoarce și fetița se liniștește.

Băiatul de 14 ani pare plictisit. Vorbește ceva engleză și vă spune că vrea să se ducă să își caute tatăl.

Fata de 13 ani se joacă de o vreme cu unii dintre ceilalți copii. La un moment dat, se ridică și întreabă dacă vrea cineva să o ducă la toaletă. Femeile spun că sunt obosite și că ar trebui să se ducă singură. Fata pare agitată.

Anexa 1.4: Convingeri și atitudini¹⁴

Acest set de întrebări ajută participanții să își examineze convingerile și atitudinile față de VBG împotriva copiilor și tinerilor.

Cereți participanților se ridice în picioare. Desemnați o parte a sălii ca „de acord” și cealaltă ca „dezacord”.

Citiți următoarele afirmații:

Afirmație*	De acord	Dezacord
Copiii au ceva de oferit comunității	X	
VBG poate avea loc din vina supraviețuitorului		X
Copiii și tinerii trebuie să își țină gura și să nu vorbească despre VBG		X
VBG este întotdeauna vina făptuitorului	X	
Copiii și tinerii supuși VBG sunt murdari și distruși		X
Este datoria mea să trag la răspundere adulții atunci când dau vina pe copii și tineri pentru că au suferit VBG	X	
Abuzul sexual nu determină homosexualitatea		X
Este ok ca uneori să-l faci pe un copil să simtă rușine și vinovăție după ce a suferit VBG		X
Este răspunderea mea să sprijin un copil sau tânăr care a suferit VBG, indiferent de ce crede comunitatea	X	
Un copil poate inventa într-adins povești despre VBG		X
Copiii pot fi abuzați sexual de rude apropiate	X	
Copiii și tinerii care au fost supuși VBG merită bunătate și grijă, iar acestea sunt responsabilitățile mele	X	
Este datoria mea să fiu conștient de atitudinile și convingerile mele cu privire la copii și VBG și, dacă învinovățesc sau judec, să mă adresez superiorului meu	X	
Copiii și tinerii supuși VBG NU POT să se vindece și să se recupereze și să trăiască vieți normale		X

*Răspunsul dorit este marcat cu X. În funcție de locul unde s-au poziționat participanții, discutați gândurile și opiniile acestora cu privire la afirmațiile de mai sus. Cereți-le să argumenteze de ce au ales partea de care se află.

¹⁴ Adaptare după Asistența pentru copiii supraviețuitori ai abuzului sexual Ghid pentru prestatorii de servicii medicale și psihosociale în context umanitar, IRC, 2019.

Anexa 1.5: Evaluare înainte și după curs

Nume:	
Data:	
Test preliminar sau test ex-post	

Introduceți un simbol ✓ lângă fiecare răspuns corect la fiecare întrebare.

Câți minori neînsoțiți au ajuns în Grecia, Italia și Bulgaria în 2017?	
33.000 ☐	20.000 ☐
45.000 ☐	10.000 ☐

Ce face un copil vulnerabil față de violența bazată pe gen?
☐ Istoric de afecțiuni mintale
☐ Traumă anterioară sau în curs
☐ Separarea de adulții protectori
☐ Toate cele de mai sus

Gen și sex înseamnă același lucru	
Adevărat ☐	Fals ☐

Băieții nu pot fi supraviețuitori ai violenței bazate pe gen, întrucât aceasta se aplică doar femeilor și fetelor	
Adevărat ☐	Fals ☐

Ce este violența bazată pe gen?
☐ Violență împotriva femeilor și fetelor.
☐ Orice acțiune care are sau poate avea ca rezultat vătămarea ori suferința fizică, sexuală sau psihică a unei persoane pe baza genului acesteia
☐ Violența bazată pe diferențele sexuale dintre bărbați și femei.
☐ Toate cele de mai sus

Cine sunt copiii și tinerii migranți?
☐ Orice persoană până în 24 de ani care și-a părăsit voluntar țara de origine pentru a merge în altă țară.
☐ Un copil sau un tânăr care migrează pentru orice motiv, voluntar sau involuntar, în interiorul unei țări sau dintr-o țară în alta, cu sau fără părinți sau alte persoane care să îi ofere îngrijire.
☐ Un copil sau un tânăr care a fost strămutat de conflicte sau dezastre naturale; copii care migrează cu părinții sau singuri; copii care sunt traficați.
☐ Toate cele de mai sus

Când răspundeți unui copil/tânăr care dezvăluie un caz de VBG, trebuie să:
☐ Promiteți să păstrați confidențialitatea, pentru a-i proteja interesul superior
☐ Adresați cât se poate de multe întrebări, pentru a fi sigur că înțelegeți povestea

 Fiți protector, mângâietor și încurajator și liniștiți copilul/tânărul Raportați cazul de VBG doar dacă copilul acordă permisiunea**Răspunsuri****Câți minori neînsoțiți au ajuns în Grecia, Italia și Bulgaria în 2017?**33.000 20.000 45.000 10.000 **Ce face un copil vulnerabil față de violența bazată pe gen?** Istoric de afecțiuni mintale Traumă anterioară sau în curs Separarea de adulții protectori Toate cele de mai sus**Gen și sex înseamnă același lucru**Adevărat Fals

Fals: Sexul se referă la diferențe biologice, cum sunt cromozomi, profil hormonal, organe sexuale interne și externe. Genul descrie caracteristici pe care o societate sau o cultură le definește ca fiind masculine sau feminine.

Băieții nu pot fi supraviețuitori ai violenței bazate pe gen, întrucât aceasta se aplică doar femeilor și fetelorAdevărat Fals

Băieții pot fi supraviețuitori ai VBG la fel de bine ca femeile și fetele.

Ce este violența bazată pe gen? Violență împotriva femeilor și fetelor. Orice acțiune care are sau poate avea ca rezultat vătămarea ori suferința fizică, sexuală sau psihică a unei persoane pe baza genului acesteia Violența bazată pe diferențele sexuale dintre bărbați și femei. Toate cele de mai sus**Cine sunt copiii și tinerii migranți?** Orice persoană până în 24 de ani care și-a părăsit voluntar țara de origine pentru a merge în altă țară Un copil sau un tânăr care se deplasează pentru orice motiv, voluntar sau involuntar, în interiorul unei țări sau dintr-o țară în alta, cu sau fără părinți sau alte persoane care să îi ofere îngrijire. Un copil sau un tânăr care a fost strămutat de conflicte sau dezastre naturale; copii care migrează cu părinții sau singuri; copii care sunt traficați. Toate cele de mai sus**Când răspundeți unui copil/tânăr care dezvăluie un caz de VBG, trebuie să:** Promiteți să păstrați confidențialitatea, pentru a-i proteja interesul superior Adresați cât se poate de multe întrebări, pentru a fi sigur că înțelegeți povestea Fiți protector, mângâietor și încurajator și liniștiți copilul/tânărul Raportați cazul de VBG doar dacă copilul acordă permisiunea

Idea care trebuie reținută la această întrebare este că s-ar putea să trebuiască să respectăm unele reglementări obligatorii de raportare și nu vom putea să promitem confidențialitate. De asemenea, întrebarea subliniază faptul că este posibil ca interviuarea copilului/tânărului să nu fie sarcina noastră, acesta fiind rolul unui specialist.

Anexa 1.6: Evaluarea cursului

Întrucât ne apropiem de final, vă rugăm să participați la evaluarea finală a cursului, răspunzând întrebărilor de mai jos.

Încercuiți răspunsul cel mai potrivit la fiecare întrebare. Fețele mai mult sau mai puțin (deloc) zâmbitoare arată măsura în care ați apreciat caracteristica evaluată:

A. Obiectivele cursului				
1.	Înainte de sosire, am primit suficiente informații cu privire la obiectivele cursului training			
2.	Cursul a cuprins subiectele despre care aveam nevoie să învăț			
3.	Obiectivele cursului au fost atinse			

B. Planificarea cursului				
4.	Consider că în conținutul cursului s-a ținut cont de ceea ce participanții au considerat că este important să învețe			

C. Metode de formare				
5.	Consider că metodele didactice enumerate mai jos au fost relevante și de bună calitate			
	a. Facilitare/Power Point			
	b. Activitate în grup			
	c. Discuție în grup			
	d. Joc de roluri			
	e. Modelare (demonstrație)			
	f. Film			

	g. Exerciții/jocuri energizante			
	h. Recapitulare			
6.	Limbajul folosit în acest curs a fost ușor de înțeles			
7.	Traducere a fost exactă (dacă este cazul)			

D. Atmosfera la curs

8.	Atmosfera din timpul cursului a potențat procesul de învățare			
9.	Cursul a stimulat lucrul în echipă și cooperarea între participanți			

E. Facilitator(i)

10.	Facilitator(ii) au cunoștințe suficiente			
11.	Facilitator(ii) comunică bine			
12.	Facilitator(ii) sunt deschiși, onești și echitabili			

Vă rugăm să scrieți orice alte comentarii cu privire la curs:

Anexa 2: Fișe de curs pentru participanți

- 2.0 Programul cursului
- 2.1 Definiții
- 2.2 Protecția și ocrotirea copiilor
- 2.3 VBG: Care sunt indiciile? Care sunt consecințele?
- 2.4 Prevenirea VBG: Evaluarea riscului și analiza contextului
- 2.5 Riscurile de VBG și atenuarea / prevenirea acestora
- 2.6 Reflecții la încheierea zilei
- 2.7 Reacția la VBG
- 2.8 Gestionarea cazului, trimitere și raportare
- 2.9 Stresul traumatic indirect și secundar; protecția personală

Fișa de curs 2.0: Programul cursului**Curs: Ziua 1**

Ora	Modul
09:00 - 10: 30	Modulul 1: Bun venit și prezentări Modulul 2: VBG și copiii și tinerii migranți
Pauză	
10 :45-13 :00	Modulul 2: VBG și copiii și tinerii migranți (continuare) Modulul 3: Protecția și ocrotirea copiilor
Prânz	
14:00 - 15: 30	Modulul 4: Indicii ale VBG; Impactul VBG Modulul 5: Prevenirea VBG: Evaluarea riscului și construcția protecției
Pauză	
15:45 - 17: 00	Modulul 6: Atenuarea riscului și planificare acțiunilor Reflecții la încheierea zilei
Încheierea zilei	

Curs: Ziua 2

Ora	Modul
09:00 - 10: 30	Bun venit și recapitulare ziua 1 Modulul 7: Reacția la VBG
Pauză	
10 :45-13 :00	Modulul 7: Reacția la VBG (continuare) Modulul 8: Gestionarea cazului, trimitere și raportare
Prânz	
14:00 - 15: 30	Modulul 9: Stresul traumatic indirect și secundar; protecția personală
Pauză	
15:45 - 17: 00	Încheiere și pașii următori Utilizarea ChildHub Test ex-post și evaluare
Încheierea zilei	

Fișa de curs 2.1 Definiții

VBG și copiii și tinerii migranți

Cine este copil? Articolul 1 din Convenția cu privire la drepturile copilului definește copilul ca fiind „orice ființă umană sub vârsta de 18 ani, exceptând cazurile în care legea aplicabilă copilului stabilește limita majoratului sub această vârstă.”¹⁵ Comitetul pentru drepturile copilului, organismul de monitorizare al Convenției, a încurajat statele semnatare să modifice vârsta majoratului, dacă este mai mică, și să sporească nivelul de protecție pentru toți copiii sub 18 ani. Minorii sunt considerați incapabili să evalueze și să înțeleagă consecințele deciziilor lor și să își exprime acordul informat, în special în ceea ce privește actele sexuale.¹⁶

Cine este tânăr? Definit ca persoana cu vârsta între 16 și 24 de ani.

Copii neînsoțiți (denumiți și minori neînsoțiți) „sunt copiii care au fost separați de ambii părinți și de alte rude și care nu sunt, prin lege sau cutumă, în grija unui adult.”¹⁷

VBG și copiii și tinerii migranți

Copii migranți „înseamnă copii care, voluntar sau involuntar, migrează pentru o diversitate de motive în interiorul unei țări sau între țări, cu sau fără părinți sau tutori. În rândul lor se numără copiii strămutați de conflicte și dezastre naturale, copii care migrează împreună cu părinții sau singuri (de exemplu, în căutarea unei vieți mai bune, în căutare de lucru sau educație sau pentru a scăpa de situații de exploatare sau abuz) și copii traficați.”¹⁸

Cine este migrant?

Migrant, conform definiției OIM, înseamnă „orice persoană care migrează sau a migrat dincolo de o graniță internațională sau în interiorul unui stat, părăsind reședința sa obișnuită, indiferent de (1) statutul juridic al persoanei, (2) dacă migrația este voluntară sau involuntară, (3) de cauzele migrației sau (4) de durata șederii.”¹⁹

Contrabanda cu migranți înseamnă „asigurarea, cu scopul de a obține direct sau indirect foloase financiare sau materiale, intrării ilegale într-un stat-parte a unei persoane care nu este cetățean sau rezident permanent al statului respectiv.”¹³⁰ Traficul de persoane este „recrutarea, transferul sau primirea de persoane în scopul exploatații, folosind forța sau alte mijloace coercitive, răpirea, fraudă sau abuzul de putere.”²⁰

¹⁵ Ghid pentru integrarea intervențiilor împotriva violenței bazate pe gen în acțiunile umanitare: Reducerea riscurilor, promovarea rezistenței și susținerea recuperării, Comitetul interinstituțional permanent, 2015.

¹⁶ Ibid., p. 323.

¹⁷ Principii călăuzitoare interinstituționale privind copiii neînsoțiți și separați de părinți, Comitetul Internațional al Crucii Roșii, 2004, p. 13.

¹⁸ Recomandări privind protecția, promovarea și implementarea prevederilor privind drepturile omului în cazul copiilor migranți în proiectele de acorduri internaționale, Inițiativa pentru drepturile copiilor în acorduri internaționale, 2017.

¹⁹ Termeni cheie în domeniul migrației, <https://www.iom.int/key-migration-terms>, IOM, 2011

²⁰ Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității organizate transnaționale și Protocoalele la aceasta, Oficiul Națiunilor Unite pentru Droguri și Crimă, 2003, p. 54.

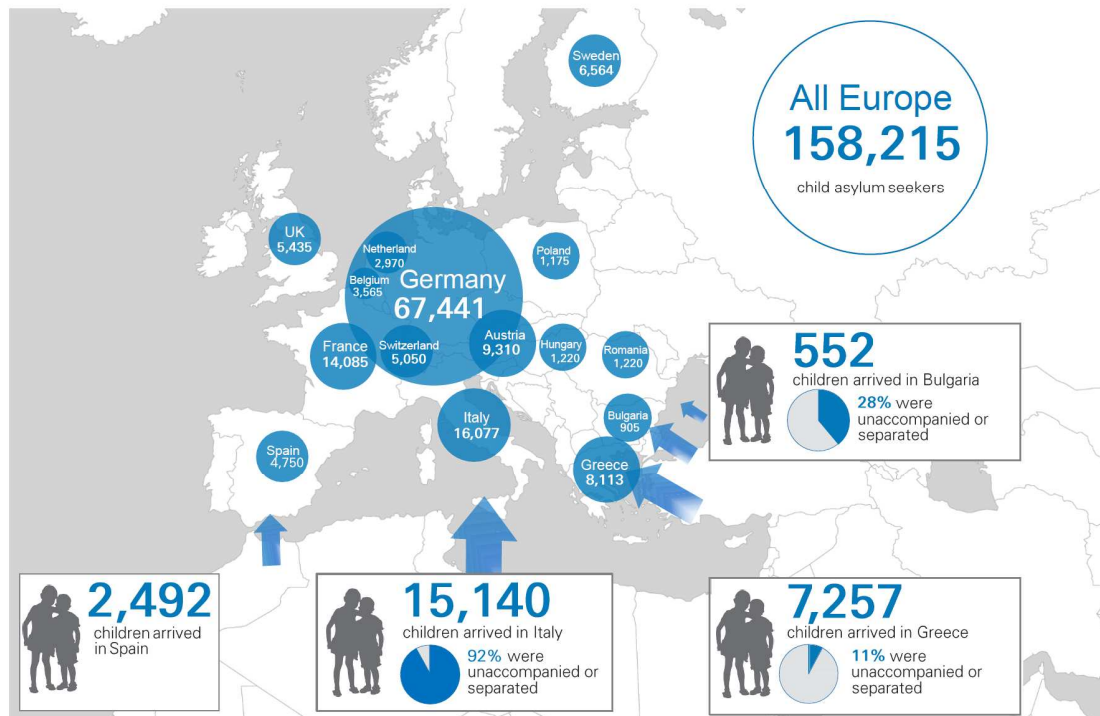
Unde merg aceștia?

Child Asylum Seekers in Europe by Country of Destination

January to September 2017

unicef | for every child

Refugee and Migrant Situation in Europe

Source: Eurostat, Hellenic Police; Italian Ministry of Interior; Bulgarian Ministry of Interior and Spanish Ministry of Interior.

Ce este genul

Definiția genului:²¹

²¹ Violența sexuală și violența bazată pe gen: Curs de psihosociologie cu durată de două zile: Ghidul formatorului, IFRC, 2015.

Definiția sexului:

Termenul „sex” se referă la caracteristicile biologice ale bărbaților și femeilor. Aceste caracteristici sunt congenitale (cu alte cuvinte, înnăscute), iar diferențele sunt limitate la funcțiile fiziologice reproductive.²²

Ce este violența de gen

Violența bazată pe gen se referă la „orice faptă comisă împotriva voinței unei persoane pe baza unor norme de gen și unor relații inegale de putere. Include amenințarea cu violența și coerciția. Cauzează vătămarea femeilor, fetelor, bărbaților și băieților”.²³

Violența de gen este „un termen-umbrelă pentru orice acțiune vătămătoare comisă împotriva voinței unei persoane pe baza unor diferențe atribuite social (cu alte cuvinte, genul) între bărbați și femei. Sintagma violență de gen este în principal folosită pentru a sublinia faptul că diferențele de putere structurale, bazate pe gen, dintre bărbați și femei din întreaga lume expun femeile riscului de a fi supuse unei violenței în diverse forme. Așa cum s-a convenit în Declarația privind eliminarea violenței împotriva femeilor (1993), violența de gen cuprinde fapte care cauzează vătămarea fizică, mintală sau sexuală ori suferință, amenințarea cu astfel de fapte, coerciția și alte forme de lipsire de libertate, comise în viața publică sau privată. De asemenea, sintagma este folosită de unele părți interesate pentru a descrie forme de violență sexuală împotriva bărbaților și/sau populațiilor LGBTI, în cazurile în care violența este legată de norme inechitabile masculinitatea și identitatea de gen.”²⁴

Sintagma VBG este cel mai des folosită pentru a evidenția modul în care inegalitatea sistemică între femei și bărbați acționează ca attribute unificatoare și fundamentale ale celor mai multe forme de violență împotriva femeilor și fetelor. De asemenea, sintagma este din ce în ce mai des folosită de unele părți interesate pentru a evidenția dimensiunea de gen a anumitor forme de violență împotriva băieților și bărbaților, în special unele forme de violență sexuală comisă cu scopul explicit de a consolida norme inechitabile privind masculinitatea și feminitatea. În fine, această sintagmă este folosită de unele părți interesate pentru a descrie violența împotriva persoanelor lesbiene, gay, bisexuale, transsexuale, intersexuale și nehotărâte (LGBTIQ), violență care, conform OHCHR, „este determinată de dorința de a îi pedepsi pe cei care sfidează normele de gen”.²⁵

Cele mai des întâlnite forme de VBG împotriva copiilor și tinerilor

Abuzul sexual se referă la „comiterea sau amenințarea cu comiterea unei intruziuni fizice de natură sexuală **prin forță, pe baza ascendentului sau prin coerciție.**”²⁶

Abuzul sexual împotriva copiilor. În general, sintagma este folosită cu referire la orice activitate sexuală între un copil și un membru al familiei apropiate (incest) sau între un copil și un adult sau un

²² Ibid.

²³ UNHCR, <https://www.unhcr.org/sexual-and-gender-based-violence.html>

²⁴ Ghid pentru integrarea intervențiilor împotriva violenței bazate pe gen în acțiunile umanitare: Reducing Risk, Promoting Resilience and Aiding Recovery, Inter-Agency Standing Committee, 2015, p. 322.

²⁵ Ibid., p. 6.

²⁶ Ibid., p. 322.

copil mai în vârstă din interiorul sau din afara familiei. Implică fie forța sau coerciția explicită, fie forța implicită, în cazurile în care victima, din cauza vârstei mici, nu își poate exprima consimțământul.²⁷

Abuzul emoțional sau psihologic înseamnă cauzarea durerii sau suferinței mintale sau emoționale. Unele exemple sunt: amenințarea cu violența fizică sau sexuală, intimidarea, umilirea, izolarea forțată, excluderea socială, hărțuirea, hărțuirea verbală, atenția nedorită, remarci, gesturi sau cuvinte scrise de natură sexuală și/sau amenințătoare, distrugerea unor obiecte dragi, etc. „Hărțuirea sexuală” este inclusă în această categorie de VBG.²⁸

Exploatarea sexuală a copiilor cuprinde exploatarea copiilor pentru prostituție, definită în art. 2 al Protocolul facultativ la Convenția privind drepturile copilului referitor la vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă (2000) ca fiind „folosirea unui copil în activități de natură sexuală în schimbul unei remunerații sau a altor forme de plată.”²⁹

Violența sexuală include „cel puțin, violul/tentativa de viol, abuzul sexual și exploatarea sexuală. Violența sexuală înseamnă orice act sexual, tentativă de act sexual, comentarii sau avansuri de natură sexuală nedorite ori fapte care implică traficul sexualității unei persoane folosind coerciția, amenințări cu vătămarea sau forța fizică, comise de orice persoană, indiferent de relația cu victima, în orice loc, inclusiv, dar fără limitare, acasă sau la locul de muncă. Violența sexuală ia multe forme, printre care se numără violul, sclavagismul și/sau traficul în scop sexual, sarcina forțată, hărțuirea sexuală, exploatarea și/sau abuzul sexual și avortul forțat.”³⁰

Căsătoria forțată și căsătoria copiilor (cunoscută și sub denumirea de căsătorie timpurie). Căsătoria forțată înseamnă căsătoria unei persoane împotriva voinței sale. Căsătoria copiilor înseamnă căsătoria oficială sau uniunea informală înainte de 18 ani. Notă: Chiar dacă unele țări permit căsătoria înainte de vârsta de 18 ani, standardele internaționale privind drepturile omului clasifică aceste căsătorii ca fiind căsătorii ale copiilor, argumentând că persoanele sub 18 ani sunt incapabile să își dea consimțământul informat. În consecință, căsătoria copiilor est o formă de căsătorie forțată, întrucât copiii nu au capacitatea legală de a își da acordul față de astfel de uniuni.³¹

Violul este penetrarea vaginului, anusului sau gurii cu penisul sau o altă parte a corpului prin forță sau prin alte forme de coerciție, chiar dacă doar superficială. De asemenea, cuprinde penetrarea vaginală sau anală cu un obiect. Violul include violul în căsnicie și violul anal/sodomia. Încercarea poartă denumirea de tentativă de viol. Violarea unei persoane de doi sau mai mulți făptuitori este cunoscută sub denumirea de viol în grup.³²

²⁷ Violența sexuală și violența bazată pe gen: Curs de psiho-sociologie cu durata de două zile: Ghidul formatorului, IFRC, 2015, p. 22.

²⁸ Ghid pentru integrarea intervențiilor împotriva violenței bazate pe gen în acțiunile umanitare: Reducerea riscurilor, promovarea rezistenței și susținerea recuperării, Comitetul interinstituțional permanent, 2015, p 321.

²⁹ World Health Organization, Informare tehnică

³⁰ Ghid pentru integrarea intervențiilor împotriva violenței bazate pe gen în acțiunile umanitare: Reducerea riscurilor, promovarea rezistenței și susținerea recuperării, Comitetul interinstituțional permanent, 2015, p 322.

³¹ Violența sexuală și violența bazată pe gen: Curs de psiho-sociologie cu durata de două zile: Ghidul formatorului, IFRC, 2015, p. 22.

³² Ibid., p. 22.

Agresiunea sexuală înseamnă orice formă de contact sexual neconsensual care nu are ca efect sau nu implică penetrarea. Unele exemple sunt: tentativa de viol, săruturile ori mângâierile nedorite sau atingerea organelor genitale sau a feselor.³³

Hărțuirea sexuală înseamnă avansurile sexuale nedorite, cererile de favoruri sexuale și alte comportamente verbale sau fizice de natură sexuală.³⁴

Mutilarea organelor genitale feminine (MOGF) se referă la toate procedurile care au ca obiect îndepărtarea parțială sau totală a organelor genitale feminine externe sau alte vătămări ale organelor genitale feminine pentru motive non-medicale.³⁵

Violența fizică înseamnă actul de violență fizică care nu are natură sexuală. Unele exemple: lovirea, pâlmuirea, sufocarea, tăierea, împingerea, arderea, împușcarea, atacul cu orice armă, atacul cu acid sau orice altă acțiune care are ca efect durerea, suferința sau vătămarea.³⁶

Traficul de persoane înseamnă „...recrutarea, transportul, transferul, găzduirea sau primirea de persoane prin folosirea amenințărilor sau forței ori altor forme de coerciție, a răpirii, fraudei, înșelăciunii, abuzului de putere sau de vulnerabilitatea victimei ori prin oferirea sau primirea unor plăți sau altor foloase pentru a obține consimțământul unei persoane care are control asupra altei persoane, în scopul exploatării. Exploatarea cuprinde ca minim: exploatarea prostituției altor persoane sau alte forme de exploatare sexuală, munca sau serviciile forțate, sclavagismul sau practicile similare acestuia, servitutea sau extirparea organelor.”³⁷

Împiedicarea accesului la resurse, șanse sau servicii: Împiedicarea accesului îndreptățit la resurse/active economice sau șanse de câștigare a existenței, la educație, sănătate sau alte servicii sociale. Unele exemple: o văduvă care este împiedicată să primească moștenirea, veniturile luate cu forța de un partener intim sau un membru al familiei, o femeie împiedicată să folosească anticoncepționale, o fată împiedicată să meargă la școală, etc. „Abuzul economic” este inclus în această categorie. Unele fapte de lipsire de libertate se pot încadra în această categorie.³⁸

Munca domestică forțată se referă la situațiile în care persoanele sunt obligate să muncească prin folosirea violenței sau intimidării ori prin mijloace mai subtile, cum ar fi îndatorarea, reținerea actelor de identitate sau amenințarea cu denunțarea la autoritățile de imigrație.³⁹

³³ Ghid pentru integrarea intervențiilor împotriva violenței bazate pe gen în acțiunile umanitare: Reducerea riscurilor, promovarea rezistenței și susținerea recuperării, Comitetul interinstituțional permanent, 2015, p 322.

³⁴ Ibid., p. 322.

³⁵ Ibid., p. 321.

³⁶ Ibid., p. 322.

³⁷ Ibid., p. 322.

³⁸ Ibid., p. 321.

³⁹ https://www.ilo.org/global/topics/forced-labour/news/WCMS_237569/lang--en/index.htm

Fișa de curs 2.2: Protecția și ocrotirea copiilor

Care sunt drepturile copilului?

Cel mai important acord internațional care asigură drepturile copilului, inclusiv dreptul la protecție, este Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului (UNCRC) din 1989.

Documentul integral este disponibil la:

https://downloads.unicef.org.uk/wp-content/uploads/2010/05/UNCRC_united_nations_convention_on_the_rights_of_the_child.pdf?_ga=2.269208754.210365770.1560956883-869678471.1560956883

Ce este protecția copilului?

Conform definiției date de Grupul de lucru pentru protecția copilului, protecția copilului înseamnă „prevenirea și reacția la abuz, neglijare, exploatare și violență împotriva copiilor”. Astfel, protecția copilului nu înseamnă protecția tuturor drepturilor copiilor, ci se referă doar la unele dintre aceste drepturi.

Protecția copilului în situații de urgență cuprinde activitățile specifice desfășurate de entitățile/persoanele implicate în protecția copilului, fie aceștia la nivel național sau comunitar, și/sau de personalul umanitar care sprijină aceste capacități locale. De asemenea, include activitățile din alte sectoare de asistență umanitară care au efect asupra îmbunătățirii siguranței copiilor, chiar dacă nu acesta este scopul specific al acestor activități.

Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copiilor (UNCRC), Principii de călăuzitoare

Au fost formulate patru principii de bază (diagrama de mai jos) care orientează toate intervențiile adresate copiilor, în toate contextele. Principiile sunt esențiale pentru a înțelege cum trebuie implementată integral UNCRC. Principiile oferă mijloacele de interpretare și aplicare a articolelor de substanță. Respectând principiul indivizibilității drepturilor omului, fiecare articol trebuie analizat prin prisma acestor principii călăuzitoare.

Respectarea acestor principii este în mod deosebit o provocare atunci când intervenția are loc în contexte complexe, întrucât în astfel de situații există multe priorități în concurență, iar posibilitatea de a ignora principiile crește.

Supraviețuire și dezvoltare

Copiii au dreptul să fie protejați și să li se dea șansa să se dezvolte mintal, emoțional, fizic și spiritual.

Nediscriminarea

Toți oamenii trebuie tratați egal, indiferent de factori cum sunt sexul, rasa, religia sau etnia.

Interesul superior

Interesul superior al copilului este principala preocupare, aceasta însemnând că copilul este cel mai important în orice legi sau acțiuni.

Participare

Copiii au dreptul de a fi ascultați și de a își face cunoscute punctele de vedere în materii care îi afectează.

Ce este siguranța și protecția copiilor și tinerilor?

Terre des hommes definește ocrotirea ca fiind „...responsabilitatea organizațiilor de a la măsuri pentru ca personalul, activitățile și programele lor să nu cauzeze **niciun fel de daune copiilor**, cu alte cuvinte, minorii să nu fie supuși riscului de vătămare și abuz, iar orice suspiciune pe care organizația o are cu privire la siguranța copiilor din comunitățile în care lucrează să fie raportată autorităților competente”⁴⁰

Aceasta include atât măsuri de prevenție, pentru a reduce la minim șansele de vătămare, cât și acțiuni de răspuns, pentru a asigura tratarea adecvată a incidentelor care pot avea loc. Siguranța și protecția presupun o îndatorire mai largă de apărare a copiilor, dincolo de simpla susținere a dreptului lor la protecție (conform definiției date de Convenția ONU cu privire la drepturile copilului din 1989), fiind mai degrabă legată de evitarea vătămării și de asigurarea bunăstării copiilor, mai degrabă decât de promovarea și protecția drepturilor copiilor în general.

Principii privind protecția copiilor

Principiul 1: Evitați expunerea persoanelor la traume suplimentare ca urmare a acțiunii dvs

Principiul 2: Asigurați accesul persoanelor la asistență imparțială

Principiul 3: Protejați persoanele de vătămarile fizice și psihice care rezultă din violență și coerciție

Principiul 4: Asistați persoanele să își ceară drepturile, să obțină despăgubirile cuvenite și să se refacă după efectele abuzului

Principiul 5: Consolidați sistemele de protecție a copilului

Principiul 6: Consolidați rezistența copiilor în acțiuni umanitare

Standarde de protecție în cazuri de violența de gen

Toți copiii sunt informați cu privire la violența sexuală și la violența bazată pe gen și sunt și protejați împotriva acestor forme de violență, având acces la servicii de asistență pentru supraviețuitori corespunzătoare vârstei, sexului, stadiului de dezvoltare și dizabilității lor, precum și mediului cultural/religios din care provin.

Printre acțiunile cheie care trebuie întreprinse se numără:

3. Pregătire

- Colaborarea și coordonarea cu grupuri și actori din domeniul VBG
- Colectarea și analizarea informațiilor cu privire la riscurile de VBG/VBGS existente
- Cartarea tipurilor și capacității prestatorilor de servicii formali și informali existenți

⁴⁰ Keeping Children Safe Coalition www.keepingchildrensafe.org.uk

4. Intervenție

A. Atenuarea riscurilor

- Consolidarea capacității comunităților de a monitoriza și aborda riscurile de VBG/VBGS
- Monitorizarea continuă și abordarea riscuri de VBG/VBGS

B. Intervenție

- Definirea/consolidarea și actualizarea periodică a traseelor de trimitere
- Consolidarea capacității prestatorilor formali și informal de a oferi servicii adecvate pentru copii
- Servicii complete și adecvate de gestionare a cazurilor
- Asigurarea îngrijirii alternative, în conformitate cu legile și politicile naționale
- Oferirea de informații cu privire la drepturi și raportare

C. Prevenția

- Capacitarea și sprijinirea copiilor și persoanelor care îi îngrijesc, prin educație și formare
- Lucrul cu comunitățile, familiile și tinerii, pentru a aborda/soluționa normele sociale și culturale care stau la baza VBG/VBGS

Fișa de curs 2.3: VBG: Care sunt indiciile? Care sunt consecințele?

Exercițiu: Cine este cel mai expus riscurilor?

Această fișă cuprinde câteva scurte scenarii. În grupuri, analizați fiecare situație și:

1. Decideți dacă și de ce copilul este expus riscurilor .
2. Ierarhizați scenariile în funcție de nivelul riscului (cel mai mare risc, al doilea ca nivel de risc, etc.).

Scenarii:

1. Băiat de 17 ani care călătorește cu un prieten de 19 ani.
2. Băiat de 13 ani care călătorește cu unchiul său și alți câțiva tineri.
3. Fată surdă de 10 ani care călătorește cu mama sa.
4. Fată de 3 ani care călătorește cu tatăl său și cu mama sa gravidă.
5. Fată de 3 ani care călătorește cu tatăl și mama sa (care nu este însărcinată).
6. Băiat de 7 ani cu dizabilități fizice care călătorește cu frații, mama, tatăl și bunica.
7. Fată de 7 ani care călătorește cu mama și alți membrii ai familiei extinse.
8. Fată de 15 ani care călătorește doar cu tatăl său.
9. Fată de 15 ani care călătorește cu tatăl său și câțiva alți membrii ai familiei, printre care și o mătușă.

Vulnerabilitatea și riscul de VBG

VULNERABILITATEA reprezintă caracteristicile sau circumstanțele specifice unei persoane și care pot face respectiva persoană susceptibilă de a fi vătămată.

NIVELUL DE RISC este legat de natura vătămării în sine și de probabilitatea ca un anumit risc să se producă. Aici trebuie incluse considerente legate de influențele protectoare.

De exemplu: Un copil cu dizabilități poate fi foarte vulnerabil la abuz, dar dacă are o familie iubitoare și o rețea solidă de asistență, riscul este mai mic. Un copil care locuiește cu familia și merge la școală poate fi considerat ca fiind mai puțin vulnerabil, dar dacă tatăl său consumă alcool și este violent, atunci copilul poate fi expus unui nivel ridicat al riscului de abuz și neglijare.

Este important ca toți cei care lucrează sau vin în contact cu copii să poată identifica rapid copiii care ar putea fi expuși riscurilor de abuz ori care sunt deja abuzați și care au nevoie de evaluare și/sau sprijin.

Semne de avertisment

Fiți atenți la **oricare dintre indiciile de mai jos**, întrucât pot reprezenta semne că un copil este expus riscului și are nevoie de protecție. În astfel de cazuri, consultați o organizație care se ocupă de copii și este mai puternic specializată ori trimiteți cazul către o astfel de entitate pentru realizarea unei evaluări mai detaliate a copilului:

1. Orice situație în care există indicii sau s-a raportat abuzul fizic sau sexual (de exemplu, vânătăi, infecții, etc.)
2. În cazul în care copilul pare înspăimântat de părinți sau de alți adulți cu care călătorește
3. Copii care călătoresc singuri sau în grupuri, neînsoțiți de adulți

4. Copii care călătoresc cu adulți cu care nu sunt înrudiți și copii care nu sunt însoțiți de un părinte sau tutore legal.
5. Părinții par neinteresați sau neștiutori de locul unde se află copilul lor sau de bunăstarea acestuia.
6. Copii înfomețați sau necorespunzător îmbrăcați, iar părintele nu încearcă să obțină asistență.
7. Copii bolnavi, iar părinții refuză tratamentul medical.
8. Părinți agresivi fizic sau verbal cu copiii, în special dacă copilul este mai mic
9. Dacă un copil cere să fie despărțit de familie
10. Dacă un copil spune că este nefericit sau că este maltratat.

Indicii de VBG

Atât în cazul copiilor, cât și al tinerilor, putem identifica următoarele indicii fizice și sociale de VBG:

Indicii fizice

- Durere, decolorare, inflamații, tăieturi, sângerare sau supurații în organele genitale, anus sau gură;
- Durere persistentă sau recurentă la urinare sau defecare;
- Accidente de incontinență urinară sau fecală neasociate obișnuinței cu olița/toaleta;
- Pierdere sau câștig în greutate;
- Lipsa îngrijirii personale;
- Emoționale și comportamentale

Indicii sociale

- Copilul călătorește cu adulți care nu par a-i fi rude.
- Fata călătorește cu un grup de bărbați sau băieți mai mari.
- Copii care se întâlnesc singuri cu un lucrător umanitar la ore neobișnuite.
- Copilul are deodată acces inexplicabil la bani, daruri, ajutor suplimentar, etc. (acest fapt poate fi un indiciu că copilul a fost victima abuzului sexual prin coerciție, tranzacție sau pentru supraviețuire).

Indicii comportamentale și emoționale: Copii, vârsta 5-9 ani⁴¹

- Plânge, suspină, strigă dincolo de normal.
- Se agață sau se atașează în mod neobișnuit de îngrijitori.
- Refuză să plece din locuri „sigure”.
- Dificultăți de somn sau doarme excesiv.
- Pierderea abilității de a conversa, pierderea controlului vezicii, alte regresii de dezvoltare.
- Afișează cunoștințe sau interes în acte sexuale neadecvate pentru vârsta sa.
- Teama de anumite persoane, locuri sau activități ori de a fi atacat.
- Comportament tipic copiilor mici (incontinență nocturnă sau dorește să fie îmbrăcat de părinți).
- Refuză brusc să meargă la școală.

⁴¹ Asistența pentru copiii supraviețuitori ai abuzului sexual, Ghid pentru prestatorii de servicii medicale și psihosociale în context umanitar, IRC, 2019.

- Își atinge des organele genitale.
- Evită familia și prietenii sau, în general, se izolează.
- Refuză să mănânce sau vrea să mănânce în permanență.

Indicii comportamentale și emoționale: Tineri, vârsta 10-19 ani⁴²

- Depresie (tristețe cronică), plâns sau inerție emoțională.
- Coșmaruri (vise urâte) sau tulburări de somn.
- Probleme școlare sau evitarea școlii.
- Are manifestări de furie sau dificultăți în relațiile cu colegii, se bate, refuză să se supună autorității sau arată lipsă de respect față de autoritate.
- Prezintă comportament de evitare, de retragere față de familie și prieteni.
- Comportamente auto-distructive (droguri, alcool, autovătămare corporală).
- Modificări în rezultatele școlare.
- Prezintă tulburări de alimentație, cum ar fi alimentația permanentă sau refuzul hranei.
- Gânduri sau tendințe suicidale.
- Autovătămare.
- Vorbește despre abuz, are amintiri bruște ale abuzului.

Abordarea centrată pe supraviețuitor și bazată pe puncte tari

Abordarea centrată pe supraviețuitor⁴³ recunoaște faptul că fiecare persoană este unică, reacționează diferit la VBGS și are nevoi diferite. Această abordare promovează respectul față de drepturile supraviețuitorilor, plasându-i în centrul sistemului de asistență. Abordarea centrată pe supraviețuitor trebuie aplicată de orice persoană care vine în contact cu supraviețuitorii, indiferent de rolul pe care îl au în comunitate sau de profesia pe care o exercită.

- Demonstrați respect, arătând grijă, tratând supraviețuitorul cu demnitate și respectându-i deciziile.
- Păstrați confidențialitatea.
- Asigurați protecția supraviețuitorului.
- Aplicați aceste principii fără discriminare.

Abordarea bazată pe puncte tari este cea în care atenția se concentrează asupra punctelor forte și rezistenței copilului sau tânărului, nu doar asupra provocărilor și riscurilor cu care s-a confruntat acesta.

⁴² Asistența pentru copiii supraviețuitori ai abuzului sexual Ghid pentru prestatorii de servicii medicale și psihosociale în context umanitar, IRC, 2019.

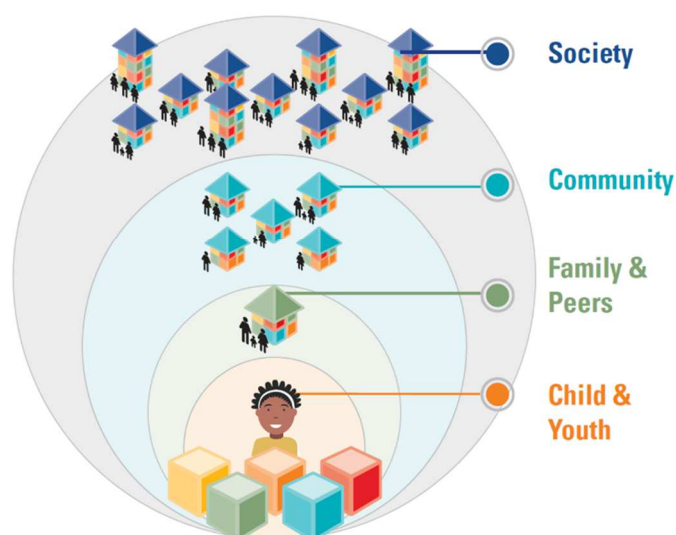
⁴³ UNHCR, PREVENIREA ȘI REACȚIA LA SGBV, Manualul formatorului, 2016.

Fișa de curs 2.4: Prevenirea VBG: Evaluarea riscului și analiza contextului

Instrument de evaluare a riscului de VBG⁴⁴

Acest instrument este adaptat după Modelul social-ecologic al UNICEF și după documentul Ghid de evaluare a riscului de violență pe bază de gen în mediul urban: Identificarea factorilor de risc pentru migrații urbane al Comisiei pentru femei migrante:

Așa cum arată Modelul social-ecologic al UNICEF și Cadrul de sprijin al bunăstării al Tdh, există 4 niveluri la care trebuie înțeles și analizat un context pentru a putea oferi copiilor programe și asistență eficace și efective. Aceste niveluri sunt individual, relațiile, comunitatea și societatea.

Printr-un model ca acesta, putem începe să explorăm experiența completă a copilului și putem începe să introducem standarde de protecție atât la nivelul prevenției, cât și al intervenției.

Modelul social-ecologic oferă un cadru pentru identificarea indiciilor de risc, ajutându-ne să înțelegem:⁴⁵

La nivel individual: Care sunt istoricul personal și factorii de risc care pot spori probabilitatea ca un copil sau un tânăr să devină victima VBG. De asemenea, putem evalua factorii de protecție și punctele tari/factorii de rezistență ai persoanei.

Relațiile personale, cum sunt familia, prietenii, partenerii intimi și colegii, pot influența riscul de a deveni victimă a VBG. De asemenea, putem evalua factorii de protecție și punctele tari/factorii de rezistență ai persoanei.

⁴⁴ Adaptare după Comisia pentru femei migrante: Ghid de evaluare a riscului de violență pe bază de gen în mediul urban: Identificarea factorilor de risc pentru migrații urbane

⁴⁵ <https://www.who.int/violenceprevention/approach/ecology/en/>

Și **contextul comunitar** în care se manifestă relațiile, cum ar fi școala, cartierul sau locul de muncă, influențează VBG. Printre factorii de risc se numără sărăcia, migrația ori existența traficului și exploatării. De asemenea, putem evalua factorii de protecție și punctele tari/factorii de rezistență ai persoanei.

Factorii sociali și culturali influențează măsura în care VBG este încurajată sau inhibată. Aici este inclusă existența legilor și reglementărilor cu privire la VBG, a politicilor economice și sociale, precum și a normelor sociale și culturale, cum sunt cele legate de dominația bărbaților asupra femeilor, dominația părinților asupra copiilor sau cele care aprobă VBG.

Cu ajutorul unei serii de întrebări, acest instrument de evaluare vă va ghida în parcurgerea celor patru niveluri, pentru a putea începe să evaluați riscul de VBG prezent în contextul dvs.

Fișa de curs 2.5: Instrument pentru evaluarea riscului de VBG asupra copiilor și tinerilor

Răspundeți întrebărilor de mai jos, pentru a evalua riscul de VBG în domeniile în care lucrați

Copil/tânăr, la nivel individual

Întrebări	Răspuns	Note
Ce experiențe ar fi putut trăi copilul/tânărul în țara de origine sau în timpul migrației și care l-ar putea expune riscurilor?		
Există factori individuali de risc care e important să fie notați?		
Fete Cum diferă viața adolescentelor migrante din zona dvs de viața băieților migranți?		

Persoane apropiate (familie, prieteni, etc.)

În ce circumstanțe sunt copiii migranți lăsați singuri acasă (de exemplu, când părinții sunt la muncă)? <ul style="list-style-type: none">• Care sunt factorii care fac ca în această situație copiii să fie protejați sau nu?• Există în apropierea locuinței anumite persoane care prezintă un		
---	--	--

grad de pericol pentru copii? (de exemplu, alți chiriași, proprietari, vecini, etc.)		
Sunt copiii/tinerii migranți implicați în relații/prietenii care îi expun riscului?		
Au copiii/tinerii migranți părinți sau îngrijitori care îi protejează?		

Comunitate

Întrebări	Răspuns	Note
<p>În ce circumstanțe ies copiii/tinerii migranți din locuință sau locul unde sunt găzduiți?</p> <ul style="list-style-type: none">• Este sigur sau nesigur pentru ei să fie în afara locuinței? În ce circumstanțe?• Este diferită situația în cazul băieților și al fetelor?		
<p>Este zona mai periculoasă pentru copii migranți decât pentru copii și tinerii din comunitatea gazdă?</p> <p>De ce?</p> <ul style="list-style-type: none">• De ce s-ar putea ca fetele migrante să fie mai mult în pericol decât fetele din comunitatea gazdă?		

<p>Copiii și tinerii migranți merg la școală?</p> <ul style="list-style-type: none">• Diferă situația pentru băieți și fete?• Din ce motive nu merg la școală? <p>Pentru cei care nu merg la școală: mergeau în trecut? Doresc să se întoarcă la școală?</p>		
<p>Copiii și tinerii migranți sunt mai puțin în siguranță la școală decât cei din comunitatea gazdă (dacă merg)? În ce moduri?</p> <ul style="list-style-type: none">• Sunt intimidati pentru că sunt migranți?• Profesorii îi tratează la fel ca pe elevii din comunitatea gazdă? Diferă situația pentru băieți și fete?• Ce am putea face pentru ca școala să fie un loc mai sigur pentru băieții și fetele migranți?• Cum se deplasează către și de la școală? Sunt în siguranță pe drum? Situația diferă pentru băieți și fete?		
<p>Copiii și tinerii migranți au locuri de muncă?</p> <ul style="list-style-type: none">• Ce fel de activități desfășoară? Sunt acestea diferite pentru băieți și fete?• Unde sunt locurile de muncă? (de exemplu, în interior sau exterior, în gospodăria sau în fabrici sau în birouri)• Ce face ca aceste		

<p>activități să fie periculoase sau nepericuloase pentru ei? Cum ar putea acest lucru să fie diferit pentru băieți și fete?</p> <ul style="list-style-type: none">• Ce am putea face pentru a îmbunătăți siguranța copiilor și tinerilor migranți care lucrează?		
<p>În ce programe sau activități destinate lor participă copiii sau tinerii?</p> <ul style="list-style-type: none">• Ce le place sau displace legat de aceste activități?• Ce, dacă există ceva, în legătură cu aceste activități îi face să se simtă mai în siguranță sau mai protejați?• Cum ajung la locul de desfășurare a acestor activități și cum se întorc acasă? Ce îi face să se simtă în siguranță sau în nesiguranță atunci când merg acolo sau se întorc acasă?• Ce am putea face pentru ca programele și activitățile să fie mai inclusive pentru copiii și tinerii migranți?		
<p>La ce organizații sau servicii apelează tinerii cel mai des?</p>		

<p>Cum obțin tinerele informații cu privire la programele și serviciile pentru copiii/tinerii migranți?</p>		
<p>Care sunt unele dintre barierele sau obstacolele care împiedică tinerele să beneficieze de servicii?</p>		
<p>Au tinerele acces la informații despre VBG și aspecte legate de sănătatea sexuală și reproductivă, inclusiv sarcina și menstruația?</p> <ul style="list-style-type: none">• De unde pot fetele să obțină aceste informații?		
<p>Tinerele au cunoștință despre organizații sau activități care oferă informații despre VBG și sănătatea sexuală și reproductivă?</p>		
<p>Tinerele au cunoștință despre programe sau activități specifice pentru tinere, fie acestea migrante sau din comunitatea gazdă?</p> <ul style="list-style-type: none">• Există spații protejate destinate doar tinerelor?		

<p>La ce vârstă tind să se căsătorească tinerele din comunitatea dvs?</p> <ul style="list-style-type: none">• La aceeași vârstă la care s-ar căsători în țara de origine?• Ce părere au fetele despre căsătoria la această vârstă?		
<p>Care sunt comportamentele din comunitatea mea care ar putea cauza vătămarea copiilor sau persoanelor vulnerabile?</p>		

Cultură/Societate

Informațiile de mai jos vă vor ajuta să evaluați riscul asociat mediului și să determinați ce măsuri de protecție există sau nu.

Resurse juridice

Întrebări	Răspuns	Note
Ce organisme, organizații sau autorități publice sunt responsabile pentru ocrotirea copiilor/persoanelor vulnerabile?		
Există legislație privind bunăstarea / ocrotirea / protecția copiilor/persoanelor vulnerabile?		
Ce convenții internaționale (de ex, Convenția ONU cu privire la drepturile copilului) a semnat sau ratificat țara?		
Care este politica/poziția locală cu privire la anchetarea infracțiunilor cu violență asupra copiilor/persoanelor vulnerabile și care este probabilitatea de urmărire penală a făptuitorilor?		

Vârsta consimțământului legal în țară și legislația care o reglementează?		
---	--	--

Alte organizații

Întrebări	Răspuns	Note
Ce servicii medicale și de altă natură pot accesa supraviețuitorii?		
Ce ONG-uri, alte organizații, organisme relevante sau rețele de specialiști se ocupă de aspecte legate de siguranță și protecție?		
Există vreo instituție academică care se ocupă de drepturile copiilor/persoanelor vulnerabile?		

Analiză: Riscuri de VBG

Riscuri de VBG la nivel individual: Fete

Copil	Tânăra

Riscuri de VBG la nivel individual: Băieți

Copil	Tânăra

Riscuri în familie

--

Riscuri în comunitate

--

Riscuri în societate

--

Puncte tari și resurse

Care sunt unele dintre punctele tari și resursele pe care le-ați identificat prin acest exercițiu?

Grup	Puncte tari	Resurse
Indivizi		
Persoane cunoscute		
Comunitate		
Societate		

Fișa de curs 2.6: Riscurile de VBG și atenuarea / prevenirea acestora

Acum vom lucra cu riscurile pe care le-ați identificat în modulul anterior și vom alcătui un plan de acțiune pentru atenuarea acestor riscuri.

Pornind de la riscurile pe care le-ați identificat în secțiunea anterioară, discutați în grup modul în care le veți atenua și veți începe să construiți pe baza punctelor tari, introducând mecanisme de protecție.

Când introducem mecanisme de atenuare a riscurilor, un aspect cheie asupra căruia trebuie să ne concentrăm este identificarea punctelor tari și resurselor pe care le au copiii și tinerii migranți sau care există în relațiile și/sau comunitățile acestora.

În acest exercițiu ne vom concentra asupra măsurilor de atenuare a riscurilor pe care, prin activitatea dumneavoastră, ați putea să le introduceți la nivelul comunității.

Exercițiu în grup:

Pasul 1:

În grup, discutați riscurile și punctele tari pe care le-ați identificat la nivelul comunității în exercițiul anterior.

Riscuri identificate	
Puncte tari identificate	

Discutați unele strategii de atenuare sau prevenire a riscurilor care ar putea fi introduse, pentru a exploata punctele tari și a aborda riscurile. Acestea ar putea fi strategii prin care să vă asigurați că activitățile dvs sunt mai bine adaptate pentru copii și tineri, astfel încât să sporiți gradul de conștientizare cu privire la VBG.

Posibile măsuri de atenuare

--

Pasul 2:

Concepeți strategia de atenuare/prevenție și un plan de acțiune pentru a implementa strategia atunci când vă întoarceți la muncă. Fiți creativi în acest exercițiu. Puteți să desenați strategia sau să o redactați sub forma unui plan.

Risc identificat	
Strategie de atenuare selectată	
Plan de implementare	
Pasul 1:	
Pasul 2:	
Pasul 3:	

Fiți pregătit să prezentați ideile și strategia în plen.

Plan de acțiune

Care sunt planurile de acțiune cheie pe care, la întoarcerea la locul de muncă, le puteți pune în practică pentru:

Prevenirea riscului de VBG

- 1.
- 2.
- 3.

Implementarea unei abordări centrate pe supraviețuitor și bazată pe puncte tari

- 1.
- 2.
- 3.

Fișa de curs 2.7: Reflecții la sfârșitul zilei 1

La finele primei zile, notați:

Ce emoții ați avut în timpul zilei? 	V-ați confruntat cu momente de stres sau cu provocări? 	Cum ați gestionat stresul?

Fișa de curs 2.8: Reacția la VBG

Principii călăuzitoare pentru lucrul cu copii/tineri supraviețuitori ai VBG⁴⁶

Atunci când lucrăm cu copii și tineri supraviețuitori ai VBG, primul pas este asigurarea unei abordări centrate pe supraviețuitor. Aceasta cuprinde:

1. Promovarea interesului superior al copilului/tânărului

Interesul superior al copilului/tânărului este esențial pentru o bună îngrijire. Un aspect fundamental în urmărirea interesului superior al copiilor și tinerilor este asigurarea protecției fizice și emoționale a acestora, cu alte cuvinte, a stării lor de bine, pe toată durata îngrijirilor și tratamentului. Toate acțiunile trebuie să fie întreprinse astfel încât să nu fie niciodată compromise dreptul la protecție și dezvoltarea copiilor și tinerilor.

2. Asigurarea siguranței și confortului

Siguranța, protecția și confortul supraviețuitorului reprezintă prioritatea numărul unu. Copiii și tinerii care dezvăluie situații de VBG au nevoie de alinare, încurajare și sprijin din partea prestatorilor de servicii.

3. Asigurarea unui nivel corespunzător de confidențialitate

Informațiile cu privire la abuzul la care a fost supus copilul/tânărul trebuie culese, folosite, comunicate și arhivate în condiții de confidențialitate. Acolo unde prestatorii de servicii au obligația legală să sesizeze autoritățile cu privire la cazurile de abuz împotriva copiilor, procedurile legale de sesizare trebuie comunicate copiilor și îngrijitorilor acestora înainte de începerea serviciilor. În situațiile în care sănătatea sau siguranța copilului sunt amenințate, există limite ale confidențialității, pentru a proteja copilul.

⁴⁶ Adaptat după Ghidul privind GBV publicat de IASC și Ghidul privind asistența acordată copiilor supraviețuitori ai abuzului sexual publicat de IRC

4. Luarea deciziilor

Copiii și tinerii au dreptul să participe în luarea deciziilor care au implicații asupra vieții lor. Nivelul de implicare a copilului în procesul decizional trebuie să fie corelat cu nivelul de maturitate și cu vârsta acestuia.

5. Nediscriminare și includere

Toți copiii și tinerii trebuie să beneficieze de tratament egal și echitabil.

6. Respect

Trebuie să respectăm copiii și tinerii în permanență.

Obiectiv = Consolidarea rezilienței copilului și tânărului

Când lucrăm cu copii și tineri, trebuie să avem credința și atitudinea de bază că aceștia sunt persoane rezistente. Aplicând principiile de mai sus, putem construi pe baza capacităților și punctelor tari unice ale fiecărui copil și tânăr, precum și pe capacitatea sa de vindecare. Profesioniștii care lucrează în sdomeniul protecției copiilor au datoria de a identifica și folosi punctele tari naturale ale copilului și tânărului, ca parte a procesului de recuperare și vindecare.

Convingeri și atitudini de bază favorabile copiilor și tinerilor

Înainte de a lucra cu copiii, trebuie să ne asigurăm că avem atitudinile corespunzătoare. Aceasta înseamnă că înțelegem că tinerii și copiii au dreptul:

- ✓ La dezvoltare sănătoasă.
- ✓ La îngrijire, dragoste și sprijin.
- ✓ Să fie ascultați și implicați în deciziile care îi afectează.
- ✓ Să trăiască într-un mediu lipsit de violență.
- ✓ Să primească informații în forme pe care le pot înțelege.

În plus, există convingeri specifice absolut vitale pentru prestatorii de servicii care lucrează cu supraviețuitorii VBG. Printre acestea se numără convingerea că tinerii și copiii:

- ✓ Spun adevărul despre VBG.
- ✓ Nu sunt vinovați de faptul că au suferit VBG.
- ✓ Își pot reveni și se pot vindeca în urma VBG.
- ✓ Nu trebuie stigmatizați, rușinați sau ridiculați.

Adulții, inclusiv îngrijitorii și prestatorii de servicii, au responsabilitatea de a ajuta copilul sau tânărul să se vindece, crezându-i că au suferit VBG, iar nu blamându-i pentru aceasta.

Lucrul în medii transculturale

Când lucrăm cu persoane din culturi diferite, este important:

- **Să oferim ajutor practic și să satisfacem nevoi de bază – alimente, îmbrăcăminte, etc.** Aceasta poate fi o modalitate utilă și concretă prin care să realizăm contactul și să dezvoltăm încrederea în relația cu persoane din culturi diferite. În multe culturi, oferirea de alimente și ospitalitate este un semn de respect.
- **Să fim foarte atenți la limbajul corporal, la tonul vocii, etc.** De exemplu, încercați să nu arătați sever și neprietenos și evitați să stați în grupuri, întrucât beneficiarilor li se va părea dificil să vă abordeze. Nu

uitați că în multe culturi contactul fizic între bărbați și femei care nu sunt rude este considerat nepotrivit. De asemenea, gândiți-vă la îmbrăcămintea și aspectul dvs și la modul cum pot fi interpretate.

- **Încercați să asigurați prezența unor indicatoare în limbile locale sau cu pictograme.** Pictogramele (de exemplu, îmbrăcămintă, haine, alimente, autobuz, etc.) poate ajuta la comunicarea cu oamenii în situațiile în care există bariere lingvistice și nu este disponibil un traducător.

- **Fiți atenți la ordinea socială.** Deseori este important să identificați persoanele cheie din grup, cele care trebuie consultate sau cărora trebuie să li se acorde atenție primii pentru ca ceilalți membri ai grupului să comunice. De exemplu, o femeie sau un bărbat mai în vârstă, cap al familiei.

- **Lucrați cu traducători** – Nu este suficient să cereți traducătorului să transmită mesajele. Acompaniați-i, astfel încât să fiți incluși în discuție. Această modalitate de lucru ajută la dezvoltarea relațiilor și încrederii. Traducătorii trebuie să participe la cursurile de formare.

- **Preluati inițiativa** – nu așteptați mereu ca oamenii să vi se adreseze cerând ajutor. Contactul direct și întrebările sunt deseori interpretate ca dorință de a ajuta.

- **Nu uitați că oamenii diferiți (de dvs, de alți lucrători) nu sunt în mod necesar la fel (unii cu ceilalți)** – evitați presupunerea că toate persoanele din aceeași țară, familie sau cultură urmează aceleași norme de comportament, au aceleași preferințe, etc. Aveți grijă să întrebați oamenii ce doresc și respectați-le alegerile.

- **Fiți „stângaci”, mai degrabă decât „istet”** - deși este posibil să vă preocupe posibilitatea de a insulta sau deranja copiii și familiile lor prin lipsa înțelegerii, este mai sigur să puneți întrebări decât să nu înțelegeți unele lucruri. Întrebări cum sunt „Mă ajutați să înțeleg de ce este important acest lucru pentru dvs?” pot ajuta la construirea unei relații de lucru pozitive cu persoanele din alte medii culturale sau de alte etnii, această atitudine fiind percepută ca dorință de a înțelege, iar nu de a judeca.

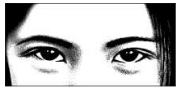
- **Nu uitați că cultura nu trebuie niciodată folosită ca scuză pentru abuz** – nu prezumați că un anumit comportament este specific unei culturi și nu îl considerați acceptabil pornind de la această premisă. Dacă aveți îndoieli, căutați îndrumare la un coleg/șef sau la o instituție specializată în protecția copiilor.

- **Acționați în mod deschis și transparent** – dacă aveți îndoieli, întrebați! Discutați ideile, prezumțiile și provocările pe care le aveți cu colegii și managerii, pentru a putea primi sprijin din partea acestora.

Crearea unui spațiu protector în care copiii și tinerii pot vorbi

Poate fi foarte dificil pentru copii să vorbească despre VBG și este esențial să creăm un spațiu în care copiii să se simtă protejați emoțional și fizic.

Ce ați putea face în domeniul în care lucrați pentru a crea un spațiu protector pentru copii și tineri?

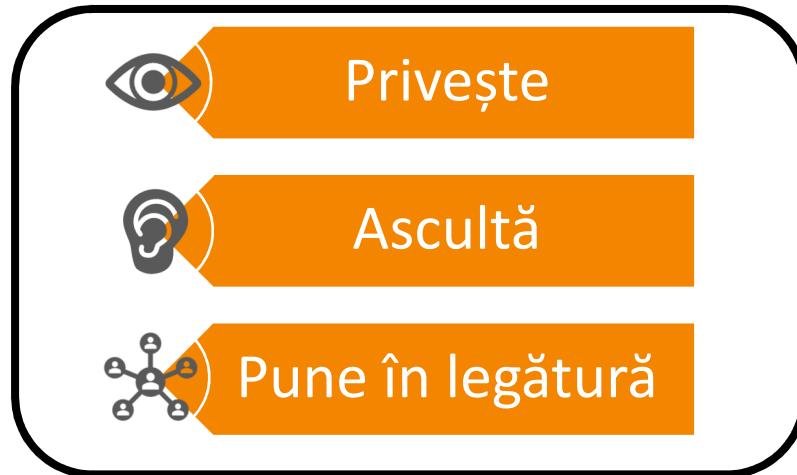

Fișa de curs 2.9: Principiile dezvoltării cazurilor de VBG⁴⁷⁴⁸

Informațiile de mai jos se concentrează asupra celor mai bune modalități prin care putem sprijini un copil sau un tânăr care dezvoltă o situație de VBG. Pot exista cazuri în care suspectați sau altcineva v-a informat despre prezența VBG. În astfel de cazuri, discutați dezvoltarea cu un coordonator și urmați regulile de raportare obligatorie din domeniul în care lucrați.

Sprijinirea unui copil care dezvoltă cazuri de VBG

Îndrumările de mai jos sunt formulate pe baza principiilor din Primul ajutor psihologic și pe baza orientărilor IASC din Sprijinirea supraviețuitorilor violenței pe bază de gen.

Privește

- Soluționați nevoile imediate, cum ar fi nevoia de asistență medicală. După o agresiune, copiii și tinerii supraviețuitori ai VBG pot avea nevoie de îmbrăcăminte, pentru a se simți în siguranță sau pentru a își recâștiga sentimentul de demnitate. Uneori, alinarea poate însemna simpla oferire a unui pahar cu apă sau a unui șervețel.
- Fiți atenți la comunicarea non-verbală și la limbajul corporal al copilului/tânărului.
- Întrebați-vă dacă copilul/tânărul pare speriat sau îngrijorat.
- Întrebați-vă dacă copilul/tânărul pare prezintă semne de durere sau vătămare corporală.
- Fiți atenți la comunicarea non-verbală și la limbajul corporal pe care le manifestați. Dacă spuneți că sunteți calm, dar corpul dvs transmite semnale de suferință și furie, sunt mai puține șanse ca copilul să se simtă protejat.

⁴⁷ Asistența pentru copiii supraviețuitori ai abuzului sexual Ghid pentru prestatorii de servicii medicale și psihosociale în context umanitar, IRC, 2019.

⁴⁸ Cum să sprijiniți supraviețuitorii violenței bazate pe gen atunci când nu există în zonă un specialist în VBG.

Ascultă

Competențe de comunicare

Modul în care comunicăm cu copiii și tinerii este esențial pentru a asigura condițiile în care aceștia să simtă că sunt în siguranță și pot să vorbească despre VBG și că, după ce dezvăluie situația, vor primi sprijin. Pentru ca supraviețuitorul VBG să dorească să comunice mai mult și să ajute astfel prestatorul de servicii să-i ofere asistența și tratamentul de care are nevoie, trebuie să transmitem că îi credem, că ne pasă și că empatizăm.

Arunci când discutăm cu copii și tineri, principiile de bază sunt:

Fiți protector, mângâietor și încurajator și liniștiți copilul

- Rămâneți cât se poate de calm. Permiteți copilului să dezvăluie și să vorbească oricât de mult dorește.
- Înainte de a reacționa, lăsați copilul să termine fraza, chiar dacă sunteți foarte îngrijorat cu privire la acesta.
- Adresați întrebări deschise, pentru a permite copilului să descrie cu cuvintele proprii ceea ce a trăit.
- Evitați întrebările de tip da/nu și cu variante multiple de răspuns.

Folosiți afirmații tămăduitoare, cum sunt:

- ✓ Te cred
- ✓ Nu este vina ta
- ✓ Mă bucur că mi-ai spus
- ✓ Ești foarte curajos să vorbești cu mine

Nu cauzați daune

Nu vă pierdeți cumpătul în fața copilului, nu îl obligați să răspundă la o întrebare la care nu este pregătit să răspundă, nu îl forțați să vorbească despre situația de VBG înainte să fie pregătit și nu cereți copilului să repete mai multor persoane povestea abuzului la care a fost supus.

Vorbiți astfel încât copiii și tinerii să înțeleagă

Aveți grijă să vă adresați copiilor și tinerilor folosind un limbaj adecvat vârstei și stadiului lor de dezvoltare.

Fiți atenți la comunicarea non-verbală

Urmăriți indiciile care arată că copilul sau tânărul începe să fie tulburat de discuție. Întrerupeți conversația, dacă copilul sau tânărul este tulburat. Dacă copilul/tânărul nu mai dorește să vorbească, respectați-i dorința.

Capacități copilul/tânărul

- ✓ Respectați opiniile, credințele și gândurile copilului/tânărului
- ✓ Respectați dreptul copilului de a întrerupe discuția cu dvs în orice moment. Dacă copilul dorește să încheie conversația, aveți grijă să știți cum îl puteți contacta și/sau îi puteți transmite informații cu privire la asistența disponibilă.
- ✓ Evitați să faceți promisiuni pe care nu le puteți respecta.
- ✓ Explicați-i copilului/tânărului că este posibil să trebuiască să transmiteți unele dintre informații și altor persoane, pentru a îl putea proteja.

Pune în legătură

NOTĂ: În funcție de vârstă și de capacitatea de a lua decizii, copiii trebuie să fie implicați în deciziile cu privire la ce se va întâmpla după o dezvăluire. Punctele de vedere ale copilului trebuie să aibă o pondere de la caz la caz, în funcție de vârstă, nivelul de maturitate, stadiul de dezvoltare și factori culturali, tradiționali și de mediu.

Dacă în timpul conversației nu a fost prezent și un adult sau îngrijitor, întrebați copilul/tânărul dacă există un adult în care are încredere. Aduceți acea persoană la copil/tânăr sau conduceți copilul/tânărul la persoana respectivă, pentru a continua conversația și a stabili pașii următori. Dacă nu există niciun adult protector sau în care copilul are încredere, urmați îndrumările de asistență socială privind protecția imediată din țara în care lucrați. Țineți cont în permanență de siguranța și de interesul superior al copilului.

Urmați regulile de raportare ale organizației din care faceți parte și ale țării în care lucrați.

Dacă copilul/tânărul solicită servicii sau transmite semnale că dorește asistență pe care dvs nu le puteți oferi, folosiți Ghidul de resurse pentru reacție la situații de VBG pe care l-ați realizat în Modulul 6 pentru a oferi informații semnificative, actualizate cu privire la resursele adecvate disponibile. Cu acordul copilului/tânărului și/sau persoanei care îl are în îngrijire, puteți să îi trimiteți către aceste resurse.

După conversație, aveți grijă ca copilul/tânărul să stea cu un adult în care are încredere sau, dacă este necesar, apelați la serviciile de protecție a copilului. Nu îl lăsați singur acasă.

Asistență după dezvăluire

Este posibil să nu fie sarcina dvs să asigurați asistență copilului sau tânărului după dezvăluire, dar poate fi de folos să știți ce necesități are copilul/tânărul în acea situație. După ce sunt satisfăcute cerințele imediate de protecție, pe termen mai lung, copilul/tânărul poate avea nevoie de:

- ✓ Consiliere psihologică
- ✓ Sprijin pentru îndeplinirea cerințelor sociale cum ar fi întoarcerea la școală sau participarea în evenimente ale comunității sau familiei
- ✓ Îngrijire, cum ar fi un cămin protector, dacă nu se întorc la locuința actuală

Fișa de curs 2.10: Studiu de caz

Ana Maria lucrează de o vreme la un centru care oferă activități de zi pentru copiii și tinerii migranți. Centrul a depus eforturi semnificative pentru a crea spații protejate în care copiii și tinerii pot participa la diverse activități în timpul zilei.

Într-o zi, o fată care frecventa centrul de câteva săptămâni, pe nume Aisha, a abordat-o pe Ana Maria. Era o copilă migrantă din Siria, în vârstă de 12 ani. Călătorise cu fratele ei mai mare, întrucât părinții nu putuseră să părăsească Siria. Aisha întreabă dacă poate să vorbească cu Ana Maria. Ana Maria o ia pe Aisha într-o cameră unde este liniște, departe de restul grupului. După ce se așază, Ana Maria o întreabă dacă dorește ceai sau apă. Ana Maria observă că Aisha pare extrem de neliniștită, dar și în stare fizică precară. Hainele ei sunt foarte murdare și se pare că nu a făcut duș de ceva vreme.

Ana Maria are grijă să șadă amândouă confortabil, la înălțime egală și la o distanță adecvată, care dă sentimentul de siguranță.

Ana Maria spune:

Mulțumesc pentru că ai cerut să vorbești cu mine. Rolul meu aici este să am grijă să fii protejată și să ascult orice ai vrea să spui. Vei să-mi spui ceva astăzi?

După unele ezitări, Aisha începe să-i spună Anei Maria că se găsește într-o situație foarte dificilă și nu știe ce să facă. Mai spune că nici măcar nu este sigură că Ana Maria o va crede, pentru că este vorba despre bărbați din țara Anei Maria. Ea și fratele ei nu au destui bani ca să supraviețuiască și au fost abordați de un bărbat care a spus că poate să îi „ajute”. Cu câteva nopți în urmă, bărbatul a venit la locul unde cei doi frați dorm și i-a cerut Aishei să vină cu el. A dus-o la un apartament aflat la câteva străzi distanță. Acolo erau mulți bărbați care păreau să fi băut alcool. Aisha nu a vrut să intre, dar bărbatul a forțat-o. Odată intrată în apartament, unul dintre bărbați a dus-o în altă cameră și a forțat-o să întrețină relații sexuale cu el. În timp ce povestește, Aisha începe să plângă și spune că nu poate să mai vorbească.

Ana Maria îi spune Aishei că a fost foarte curajoasă să îi spună ce s-a întâmplat și că crede tot ce a spus Aisha. Îi mai spune că îi pare rău că a pățit așa ceva și că nu este vina Aishei.

În continuare, Ana Maria îi spune Aishei că, pentru a o proteja, va trebui să spună ce s-a întâmplat cuiva care o poate ajuta. Persoanele care o pot ajuta lucrează în biroul alăturat, așa că Ana Maria poate să-i cheme imediat. Ana Maria explică faptul că aceste persoane o pot ajuta pe Aisha și o pot proteja. Aisha este de acord. Ana Maria întreabă dacă există un adult în care Aisha are încredere și pe care ar putea să îl cheme să stea cu Aisha. Aisha spune că există o femeie împreună cu care au călătorit, care îi devenise ca o a doua mamă și pe care ar dori să o cheme.

În grupuri, discutați

1. Ce a făcut bine Ana Maria în această situație?
2. A urmat modelul privește – ascută – pune în legătură?
3. Ce altceva ar fi putut să mai facă?

Fișa de curs 2.11: Jocuri de rol

În continuare, vom exersa modul în care trebuie vorbit cu un copil sau tânăr care dezvăluie faptul că a fost victimă a VBG. În grupuri, vor fi trei roluri:

1. **Observator:** Observați jocul de roluri și oferiți feedback persoanei care ascultă dezvăluirea. Persoana a folosit modelul privește – ascultă – pune în legătură și competențe de comunicare adecvate?
2. **Copil/tânăr:** Jucați rolul conform informațiilor primite.
3. **Persoana care ascultă dezvăluirea cazului de VBG:** Folosind materialele pe care tocmai le-ați parcurs, sprijiniți copilul/tânărul. Pe baza legilor de raportare din țara dvs și a regulilor organizației din care faceți parte, realizați legătura cu serviciile de specialitate.

Veți avea ocazia să jucați fiecare rol. Folosiți circa **15 minute pentru jocul de roluri și încă 5 minute** pentru discuția de grup cu comentariile observatorului.

Joc de rol 1

Ești un băiat afgan în vârstă de 15 ani pe nume Abdul. Ai venit aici neînsoțit. Călătoria a fost foarte dificilă și, pe drum, ai fost martorul multor violențe. Când ai ajuns în Italia, ai fost plasat într-un centru de detenție unde ți s-au întâmplat „multe lucruri rele”. Ai reușit să pleci din centru și să ajungi în țara în care te afli acum, dar s-au întâmplat din nou aceste „lucruri rele”.

Decizi să te adresezi lucrătorului de la centrul de zi la care mergi pentru alimente, întrucât simți că este o persoană cu care poți vorbi în siguranță. Ai mari ezitări să vorbești despre ce ți s-a întâmplat și, la început, păstrezi tăcerea. În cele din urmă, spui că, fiind în Italia, într-o seară, un bărbat de la centrul de detenție te-a luat pe furiș din acolo și te-a dus la el acasă. Te-a forțat să întreții relații sexuale cu el. Ai reușit să pleci din centrul de detenție și ți-ai continuat călătoria. Nu ai bani și un bărbat din apartamentul în care locuiești ți-a spus că ai putea să câștigi niște bani ușor. În prezent, ești trimis în fiecare seară pe străzi și ești obligat să fii lucrător sexual. Îți este extrem de rușine și ești îngrijorat că cineva din comunitatea a va afla și îți va informa familia.

Joc de rol 2

Ești o fată pe nume Rania. Ai 8 ani și ești din Irak. Ai călătorit cu mama, tatăl, doi frați (6 și 4 ani) și cu un prieten de familie despre căruia îi spui „unchiul”. După școală, frecvențezi un club înființat pentru copiii migranți și îți place acolo. Există o persoană care te face în mod deosebit să te simți protejată și liniștită și cu care îți place să vorbești. De când ai plecat din Irak, viața ta de acasă a fost extrem de dificilă, iar părinții tăi se ceartă și strigă unul la celălalt deseori. Tatăl tău a spus că nu te mai lasă să mergi la școală, pentru că este o povară prea mare, iar tu ar trebui să fii acasă și să ajuți cu copiii. Ești foarte îngrijorată, pentru că îți place școala și nu vrei să renunți.

Decizi să stai de vorbă despre acest subiect cu femeia în care ai încredere. În timp ce vorbești, decizi să spui și alte lucruri care s-au întâmplat acasă. Tatăl tău vă bate cu regularitate pe tine și pe mama ta. Mama ta spune că asta se întâmplă pentru că este frustrat și furios din cauza situației și că era mult mai blând acasă. Deseori, tatăl tău te pedepsește privându-te de mâncare și, când nu ești la școală, te pune să lucrezi multe ore. Decizi să spui și despre unchiul tău. Când nu este nimeni altcineva acasă, te atinge

În feluri care te fac să te simți neconfortabil. Te freacă pe spate, încearcă să îți atingă părțile private și spune că, atunci când vei fi „destul de mare”, te va cere de nevastă de la tatăl tău.

Ești extrem de îngrijorată că femeia de la clubul de după școală va spune familiei. Ai o mătușă care tocmai a sosit și simți că ea este o persoană care te poate ajuta.

Joc de rol 3

Ești o fată de 12 ani din Nigeria. Te numești Chinara și participi într-un program pentru tineri migranți la centrul comunitar local. Ai venit din Nigeria cu mama, tatăl și sora ta mai mică, în vârstă de 7 ani. Familia ta s-a întâlnit în oraș cu alți migranți nigerieni și s-a integrat în comunitate. Tatăl tău a reușit să-și găsească și să se reunească cu sora sa.

Ai dureri mari și mergi cu greutate. Ești îngrijorată că s-ar putea să ai nevoie de medic, dar te îngrozește gândul vizitei, din cauza celor care ți s-au întâmplat. Decizi să vorbești cu unul dintre lucrătorii în care ai încredere de la centrul comunitar.

Eziți să vorbești despre ce ți s-a întâmplat și spui mereu că nu ești sigură dacă poți să „vorbești despre asta”. În cele din urmă, decizi să spui că, în urmă cu o săptămână, membrii ai comunității au venit acasă la voi și ți-au mutilat organele genitale (MOGF). A fost extrem de dureros. La momentul respectiv, ți s-a spus că dacă vorbești despre asta cu cineva, „o să dai de bucluc”. Ești îngrijorată că, dezvăluind ceea ce s-a întâmplat, vei fi în pericol sau ți se va întâmpla ceva și mai rău. Tatăl tău și mătușa ta au fost cei care au organizat MOGF, iar mama ta nu a aflat decât ulterior. Mama a fost foarte furioasă, dar cu tine a fost bună și blândă.

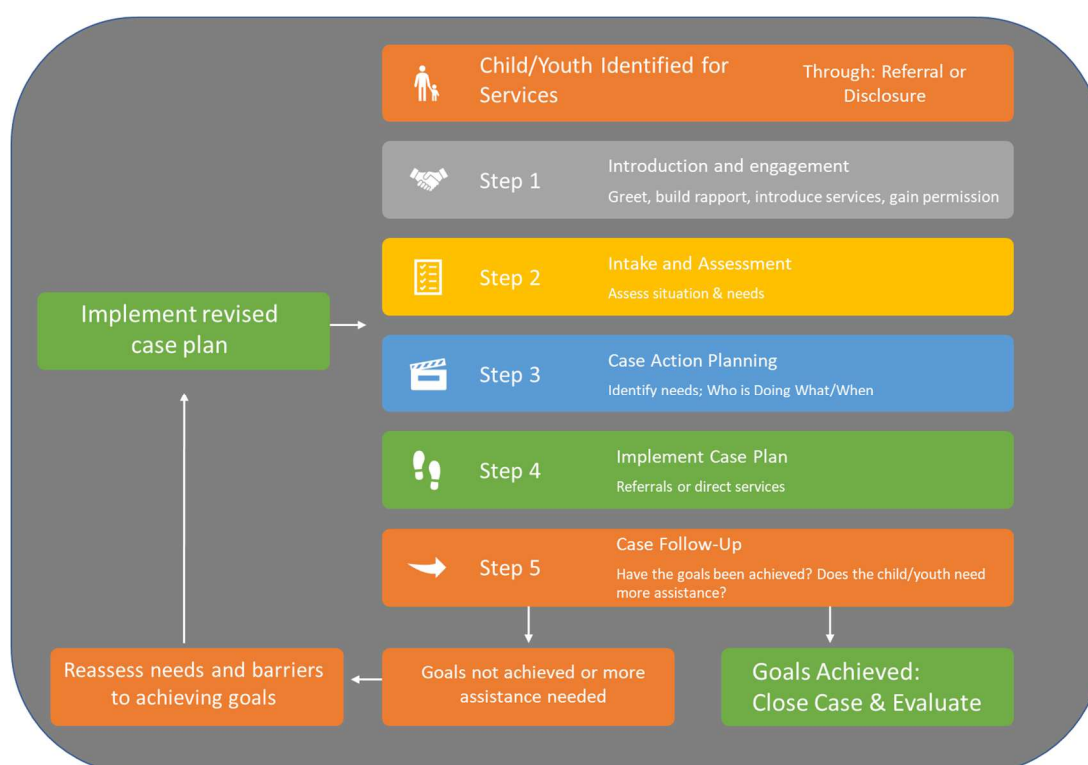
Fișa de curs 2.12: Gestionarea cazului, trimitere și raportare

Gestionarea cazului

Definițiile exacte ale gestionării cazului diferă ușor în domeniul ajutorului umanitar. Definiția gestionării cazului pe modelul asistenței sociale, care este modelul principal adoptat în domeniul VBG în contextele ajutorului umanitar, fiind folosită de Asociația națională a asistenților sociali din SUA, este următoarea:

„Gestionarea cazului pe modelul asistenței sociale este o metodă de acordare a serviciilor în care, la momentul potrivit, un asistent social profesionist evaluează nevoile beneficiarului și ale familiei acestuia și organizează, coordonează, monitorizează, evaluează și promovează un pachet mixt de servicii pentru a răspunde necesităților complexe și specifice ale beneficiarului.”⁴⁹

Procesul de gestionare a cazului⁵⁰

⁴⁹ Asociația națională a asistenților sociali

<https://www.socialworkers.org/LinkClick.aspx?fileticket=acrzqmEfhlo%3d&portalid=0>

⁵⁰ Asistență pentru copiii supraviețuitori ai abuzului sexual, Ghid pentru prestatorii de servicii medicale și psihosociale în context umanitar, IRC, 2019.

Fișa de curs 2.13: Cartarea serviciilor

Acesta este un instrument pe care puteți să îl luați cu dvs la locul de muncă și cu care puteți începe cartarea tuturor serviciilor relevante pentru lucrul cu copiii și tinerii migranți.

Serviciile de protecție a copiilor	
Nume	
Telefon	
Servicii utile oferite	
Ce se întâmplă în urma unei trimiteri?	
Care este parcursul copilului?	

Servicii medicale	
Nume	
Telefon	
Servicii utile oferite	
Ce se întâmplă în urma unei trimiteri?	
Care este parcursul copilului?	

Servicii de sănătate sexuală și reproductivă	
Nume	
Telefon	
Servicii utile oferite	
Ce se întâmplă în urma unei trimiteri?	
Care este parcursul copilului?	

Cui ne putem adresa pentru articole nealimentare, cum sunt truse minime de obiecte de îngrijire personală sau haine

Nume	
Telefon	
Servicii utile oferite	
Ce se întâmplă în urma unei trimiteri?	
Care este parcursul copilului?	

Adăpost

Nume	
Telefon	
Servicii utile oferite	
Ce se întâmplă în urma unei referiri?	
Care este parcursul copilului?	

Servicii și organizații pentru adolescenți/tineri migranți

Nume	
Telefon	
Servicii utile oferite	
Ce se întâmplă în urma unei referiri?	
Care este parcursul copilului?	

Alimentație și nutriție

Nume	
------	--

Telefon	
Servicii utile oferite	
Ce se întâmplă în urma unei trimiteri?	
Care este parcursul copilului?	

Servicii pentru persoanele cu dizabilități

Nume	
Telefon	
Servicii utile oferite	
Ce se întâmplă în urma unei trimiteri?	
Care este parcursul copilului?	

Servicii pentru gospodării conduse de copii sau femei

Nume	
Telefon	
Servicii utile oferite	
Ce se întâmplă în urma unei trimiteri?	
Care este parcursul copilului?	

Servicii pentru LGBTQ

Nume	
Telefon	
Servicii utile oferite	
Ce se întâmplă în urma unei trimiteri?	
Care este parcursul copilului?	

Fișa de curs 2.14: Stresul traumatic indirect/secundar și protecția personală

Stresul traumatic indirect și secundar

Starea dvs de bine este esențială pentru a putea gestiona stresul și a vă dezvolta rezistența. În cazul celor care lucrează în medii în care sunteți expuși unor povești de viață, imagini sau materiale cu impact traumatizant ridicat, stresul traumatic secundar și trauma indirectă reprezintă riscuri reale. Puteți prezenta simptome ale traumei de aceeași amploare ca și când ați fi trăit personal evenimentul, fapt care creează probleme pentru dvs personal și pentru activitatea dvs. Manifestările pot consta în sentimentul de izolare față de dvs înșivă și de lumea din jur, coșmaruri legate de locul de muncă, sentimente de disperare și deznădejde, precum și o perspectivă mai negativă asupra lumii. Având un plan solid de asigurare a stării de bine, putem începe să atenuăm o parte din impactul stresului cu care ne confruntăm.

Planul de asigurare a stării de bine

Ce este stresul pozitiv?

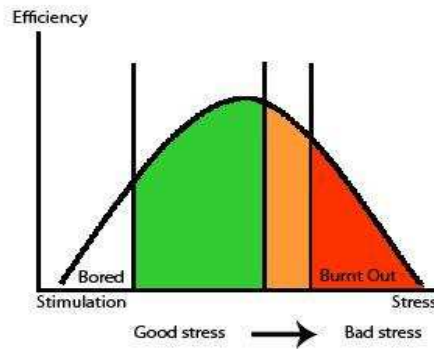
Stresul nu este întotdeauna negativ. Uneori presiunea poate avea efecte pozitive. Ne poate determina să ne implicăm și să reușim. Este posibil să avem nevoie de această presiune sau stres pentru a ne motiva. Când stresul ne ajută să ne provocăm pe noi înșine și să fim activi, este vorba de stres pozitiv care ne menține în **zona verde**.

Ce este stresul negativ?

Când ne confruntăm cu prea mult stres în viață, ne simțim supraîncărcați, copleșiți și excesiv de obosiți. Această situație ne reduce capacitatea de a face față. Este posibil să începem să ne simțim epuizați (nu energizați) dacă suntem supuși oricărui dintre următorii factori de stres:

- Creștere masivă a volumului de muncă
- Continuare creșterii masive a volumului de muncă
- Lucrul peste program, în special după miezul nopții
- Tensiuni în echipă
- Plecarea unui coleg esențial
- Pierderea finanțării
- Grijile pentru cei de acasă
- Îmbolnăviri sau accidentări repetate

Când această stare se prelungește, dacă nu se produc modificări adecvate, capacitatea noastră de a face față situației se reduce, acest fapt putând să inducă simptome neplăcute și chiar înfricoșătoare. În cele din urmă, putem să devenim epuizați și bolnavi, ajungând în **zona roșie**.

Răspundeți acestor întrebări, pentru a forma o imagine a dumneavoastră în **zona verde**.

Întrebare	Răspuns
Ceea ce îmi dă energie este:	
Ceea ce mă relaxează este:	
Am grijă de corpul meu prin:	
Ceea ce îmi place mai mult la munca mea este:	
Mă desprind de viața profesională prin:	

Răspundeți acestor întrebări, pentru a forma o imagine a dumneavoastră în **zona galbenă**.

Întrebare	Răspuns
Ceea ce mă face să încep să fiu stresat este:	
Ultima dată când am fost stresat a fost:	
Când încep să fiu stresat, mă schimb astfel:	
În gândire:	
Corporal:	
În acțiuni:	
În sentimente:	
Semnalele de avertisment că nivelul meu de stres crește sunt:	
Când sunt stresat, îmi schimb atitudinea față de alții, astfel:	

Dacă ajungeți în zona galbenă, trebuie să luați măsuri imediat. Nu așteptați până intrați în zona roșie zone, de unde este mult mai greu de recuperat.

Răspundeți acestor întrebări, pentru a forma o imagine a dumneavoastră în zona roșie.

Întrebare	Răspuns
Ați prezentat vreunul dintre aceste simptome de stres în ultimele 6 luni sau mai mult ?	
Sentimentul de cinism, pesimism și atitudine negativă față de viață, dvs și alții.	Da ☐ Nu ☐
Sentimentul lipsei de productivitate și ineficienței; sentimentul că munca dvs nu contribuie cu nimic pozitiv.	Da ☐ Nu ☐
Sentimentul că ați stagnat din toate punctele de vedere în toate aspectele vieții dvs personale și profesionale.	Da ☐ Nu ☐
Tratați deseori cu indiferență sau dispreț oamenii față de care simțeați afecțiune.	Da ☐ Nu ☐
V-ați trezit dimineața simțindu-vă obosit și epuizat, chiar dacă ați dormi suficient (7-8 ore).	Da ☐ Nu ☐
Sentimentul deconectării de probleme reale care, în trecut, v-ar fi captat atenția.	Da ☐ Nu ☐
Ați constatat că evitați persoane cu care înainte vă plăcea să vă petreceți timpul.	Da ☐ Nu ☐
Considerați că ați trecut sau treceți printr-o perioadă de epuizare psihică?	
Ce simptome de epuizare credeți că ați manifestat?	

Dacă considerați că este posibil să prezentați aceste simptome, adresați-vă unui manager sau unui psiholog, solicitând asistența de care aveți nevoie.

Dacă vă găsiți în zona galbenă sau în zona roșie, strategiile de mai jos vă pot ajuta să vă reveniți:

DA:

- Odihniți-vă – dormiți, dacă puteți, dar dacă vă este greu, măcar odihniți-vă.
- Consumați alimente sănătoase – puneți accentul pe aceasta.
- Faceți sport, exerciții fizice sau plimbați-vă unde puteți.
- Păstrați legătura cu familia și prietenii.
- Aveți așteptări realiste. Aveți așteptări prea mari sau prea mici?
- Identificați orice aspecte incerte. Lămuriți-le pe cât posibil.
- Analizați cauzele de stres asociate muncii și găsiți soluții. Spuneți șefului dvs clar că vreți să discutați anumite lucruri.
- Gândiți-vă la imaginea dvs în zona verde și reintroduceți lucrurile care vă fac bine. Bucurați-vă din nou de lucrurile bune.
- Luați-vă concediu sau zile libere de la muncă, dacă asta vă ajută, îndată ce puteți să faceți asta fără să vă încărcăți colegii excesiv. Nu așteptați până când sunteți obligat să intrați în concediu medical.
- Căutați asistență adecvată de la cei din jurul dvs. Dacă starea dvs de sănătate sau de bine se deteriorează, consultați un medic sau alt specialist în domeniul sănătății.

NU:

- Folosiți droguri sau alcool pentru a face față situației.
- Dați vina pe alții.
- Asumați riscuri nenesesare sau nepotrivite pentru dvs sau colegi.
- Încălcați protocoalele de securitate.
- Neglijăți igiena personală.
- Vă ascundeți de oamenii care v-ar putea sprijini.
- Permiteți semnelor de stres pe care le-ați identificat în zona galbenă să devină obiceiuri care sporesc riscul de epuizare psihică, depresie și alte afecțiuni.

Plan de rezistență

Nume	
Data	

Rezistența noastră este mărită când avem grijă de noi înșine, în toate aspectele vieții. De asemenea, este mărită atunci când avem un nivel ridicat de conștientizare a sănătății noastre mintale, factorilor declanșatori, mecanismelor de adaptare și a lucrurilor care ne ajută să ne păstrăm sănătatea.

Răspundeți întrebărilor de mai jos și păstrați fișa la îndemână pentru momentele când aveți nevoie să vă reamintiți cum trebuie să vă îngrijiți și ce fel de asistență ați putea să căutați din partea altor persoane.

Activități pe care mă angajez să le desfășor pentru a rămâne în zona verde:	
Când voi fi în zona galbenă, voi...	
Când voi fi în zona roșie, voi	
Ce fel de asistență îmi trebuie?	

Fișa de curs 2.15: Resurse

Resurse generale

Child Protection Hub (platforma pentru protecția copilului)

<https://childhub.org/en>

Child Protection Hub este o platformă interactivă în care specialiștii pot face schimb de experiență și cunoștințe, pot învăța unii de la ceilalți și pot oferi / primi sprijin. Este disponibilă o gamă largă de resurse cu privire la copiii și tinerii migranți, violența pe bază de gen și protecția împotriva acesteia.

Resurse cu privire la migrația copiilor și tinerilor

Singur și în nesiguranță

<https://media.ifrc.org/ifrc/document/alone-unsafe-children-migration-sexual-gender-based-violence/>

Acest studiu urmărește să îmbunătățească înțelegerea riscurilor și tipurilor de violență sexuală și pe bază de gen cu care se confruntă copiii care migrează neînsoțiți, precum și nefericitele și larg-răspânditele diferențe în protecția și asistența acordată acestor copii.

Harrowing Journeys (Călătorii agonizante)

https://www.unicef.org/publications/files/Harrowing_Journeys_Children_and_youth_on_the_move_a_cross_the_Mediterranean.pdf

Copii și tineri migranți care traversează Marea Mediterană, expuși riscului de a fi traficați și exploatați

Date cu privire la copiii migranți

<https://www.unicef.org/eca/emergencies/latest-statistics-and-graphics-refugee-and-migrant-children>

Acest site oferă date statistice actualizate și date privind copiii și tinerii migranți.

Destination Unknown (Destinație necunoscută)

<https://destination-unknown.org/>

Destination Unknown este o campanie internațională pentru protejarea copiilor migranți, desfășurată de Terre des Hommes și implementată de membrii campaniei.

Resurse cu privire la VBG

Orientări IASC privind VBG

<https://gbvguidelines.org/en/>

Scopul acestui Ghid este de a sprijini entitățile și actorii din domeniul asistenței umanitare și comunitățile afectate de conflicte armate, dezastre naturale și alte situații de urgență umanitară să coordoneze, planifice, implementeze, monitorizeze și evalueze acțiunile esențiale pentru prevenirea și atenuarea VBG în toate domeniile de intervenție umanitară.

Domeniul de responsabilitate pentru violența pe bază de gen

<http://gbvaor.net/>

The Gender-Based Violence Area of Responsibility (VBG AoR) (Domeniul de responsabilitate pentru violența pe bază de gen) este forumul global de coordonare și colaborare pentru prevenirea și intervenția în cazurile de VBG în contextul acțiunilor umanitare. Site-ul conține o selecție cuprinzătoare de resurse cu privire la VBG.

Terre des hommes

Helping children worldwide.

Asistența pentru copiii supraviețuitori ai abuzului sexual

https://www.unicef.org/pacificislands/IRC_CCSGuide_FullGuide_lowres.pdf

Bune practici cu privire la îngrijirea copiilor care au dezvăluit cazuri de VBG și abuz sexual.

Prevenirea VBG și bune practici

Pachet de curs pe tema prevenirii VBGS și reacției la aceasta

<https://www.unhcr.org/583577ed4.pdf>

Pachetul de curs este conceput pentru a ajuta facilitatorii să susțină în mod interactiv cursuri de formare introductive cu privire la prevenirea violenței sexuale și pe bază de gen (SGBV), precum și cu privire la intervenția în astfel de cazuri.

Știri despre copiii refugiați și migranți din Europa și povești de viață ale acestora

<https://www.unicef.org/eca/news-and-stories-refugee-and-migrant-children-europe>

Site-ul oferă povești de viață și exemple de bune practici în sprijinul copiilor și tinerilor migranți.

Instrumente pentru identificarea și prevenirea VBG

<https://www.womensrefugeecommission.org/gbv/resources/1353-urban-gbv-tools>

Instrumente care ajută specialiștii să identifice și să reacționeze la riscurile de violență pe bază de gen la care sunt expuși refugiații în mediul urban.

Facilitatori pentru tineret

Competențe de viață, leadership și potențial nelimitat (LIlp) – Curs de 3 zile destinat facilitatorilor pentru tineret

<https://childhub.org/en/child-protection-online-library/life-skills-leadership-and-limitless-potential-lilp-3-day-youth>

Documentele oferă îndrumare pas-cu-pas și note metodologice pentru un curs cu durata de 3 zile pentru formarea facilitatorilor, precum și un curs cu 12 sesiuni în domeniul competențelor de viață și leadership-ului pentru tinerii care au suferit sau sunt expuși riscului de violență sexuală.

Protecția copiilor

Un copil este un copil

https://www.unicef.org/publications/index_95956.html

Mulți dintre milioanele de copii migranți din întreaga lume, din care sute de mii de copii și adolescenți neînsoțiți, parcurg călătorii periculoase. Acest raport arată cum lipsa de trasee sigure și legale pentru copiii refugiați și migranți alimentează o piață înfloritoare a contrabandei cu oameni, expunând migranții riscurilor de violență, abuz și exploatare. Pornind de la recente propuneri de politici formulate de UNICEF, raportul prezintă modalități prin care statele pot proteja mai bine acești copii vulnerabili.

Protecția copiilor în situații de urgență

<https://spherestandards.org/resources/minimum-standards-for-child-protection-in-humanitarian-action-cpms/>

Standardele minime de protecție a copiilor în contextul acțiunilor umanitare, elaborat cu contribuția a 400 de reprezentanți ai 30 de instituții din peste 40 de țări, sunt destinate celor care lucrează în protecția copiilor sau în domenii de acțiune umanitară înrudite.

Crize ale refugiaților și migranților: Intervenții pentru protecția copiilor

Terre des hommes

Helping children worldwide.

<https://childhub.org/en/child-protection-online-library/refugee-migrant-crisis-child-protection-response>

Acest pachet de dezvoltare a capacității instituționale a fost elaborat în cadrul inițiativelor Biroului regional UNICEF pentru Europa Centrală și de Est și Comunității Statelor Independente (CEE/CIS), inițiative implementate de Child Protection Hub pentru Europa de Sud-est de și Biroul regional pentru Europa Centrală și de Sud-est al Terre des hommes (Tdh) în calitate de coordonator al ChildHub.

Politica de ocrotire a copilului a Terres des homme

<https://www.terredeshommes.org/child-safeguarding-policy/>

Politica de ocrotire a copilului a Terres des homme oferă îndrumări și exemple de bune practici pentru apărarea și protejarea copiilor de orice formă de suferință și abuz.